The background features a central cluster of interlocking gears in various colors (blue, orange, green, yellow, pink) and several stylized human icons in different colors (orange, blue, green) scattered around the text. The overall design is clean and modern, with a light green and white color palette.

MECANISMUL NAȚIONAL DE IDENTIFICARE ȘI REFERIRE A VICTIMELOR TRAFICULUI DE PERSOANE

*Publicație co-finanțată din Fondul pentru Securitate Internă -
Componenta pentru Cooperare Polițienească*

CUPRINS

ACRONIME ȘI ABREVIERI	5
PPREAMBUL	7
CAPITOLUL 1. TERMENI ȘI DEFINIȚII OPERAȚIONALE	9
CAPITOLUL 2. PRINCIPII ETICE ȘI DEONTOLOGICE ÎN APLICAREA MECANISMULUI NAȚIONAL DE IDENTIFICARE ȘI REFERIRE A VICTIMELOR TRAFICULUI DE PERSOANE	17
CAPITOLUL 3. MECANISMUL NAȚIONAL DE IDENTIFICARE ȘI REFERIRE A VICTIMELOR TRAFICULUI DE PERSOANE- CONSIDERAȚII GENERALE	23
CAPITOLUL 4. PROCEDURA OPERAȚIONALĂ STANDARD: IDENTIFICAREA	30
Măsurile specifice procedurii operationale standard – identificarea	36
4.1.Măsura 1: Notificarea cazului	36
4.2.Măsura 2: Stabilirea vârstei, identității și acoperirea nevoilor de bază	41
4.3.Măsura 3: Identificarea victimei potențiale ca victimă prezumată	42
4.4.Măsura 4: Informarea victimelor în legătură cu drepturile pe care le au conform legii și consimțământul informat privind referirea la servicii de asistență și protecție	54
4.5.Măsura 5: Evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție	56
4.6.Măsura 6: Interpretarea lingvistică/mediere interculturală	70
4.7.Măsura 7: Acordarea perioadei de recuperare și reflecție	71
4.8. Măsura 8: Identificarea victimei traficului de persoane/minori	75
CAPITOLUL 5. PROCEDURA OPERAȚIONALĂ STANDARD: REFERIREA	78

Asistență și protecție în situație de criză	82
5.1.Măsura 1:Repatriereavoluntarăasistată.....	83
Asistența petru (re)integrare	94
CAPITOLUL 6. EVALUARE ȘI MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII	
MĂSURILOR SPECIFICE MNIR	98
ANEXA 1: Listele indicatorilor ce pot fi folosiți pentru evaluarea unei posibile situații de trafic de persoane (victimă potențială) sau pentru identificarea unei victime prezumate a traficului de persoane	68
ANEXA 2: Mecanismul național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane - (prevăzut în Anexa 1 a Ordinului MAI nr. 335 din 29 octombrie 2007)	100
BIBLIOGRAFIE	172
Contacte ale partenerilor naționali și transnaționali în implementarea MNIR și TRM	178

Acronime și abrevieri

MNIR	Mecanismul Național de Identificare și Referire
TRM	Mecanismul Trans-Național de Identificare și Referire a Victimelor Traficului de Persoane
ANITP	Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane
SC ANITP	Structura Centrală a ANITP
CR ANITP	Centrul Regional al ANITP
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
BCCO	Brigada de Combatere a Criminalității Organizate
DCCO	Direcția de Combatere a Criminalității Organizate
DIICOT	Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
IGI	Inspectoratul General pentru Imigrări
IGPF	Inspectoratul General al Poliției de Frontieră

IGPR	Inspectoratul General al Poliției Române
SCCO	Serviciul de Combatere a Criminalității Organizate
SIMEV	Sistem Integrat de Monitorizare și Evaluare a Victimelor
ANPDCA	Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție
DGASPC	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
OIM	Organizația Internațională pentru Migrație
ONG	Organizație neguvernamentală
UE	Uniunea Europeană

Preambul

Dincolo de necesitatea unui cadru formal de acțiune, fie că-l numim bune practici sau standarde, articulate mai mult sau mai puțin coerent într-un mecanism interinstituțional, când această acțiune este menită să constituie un răspuns energic unui tip de criminalitate ca traficul de persoane, nu putem trata cu superficialitate poate cel mai important pas al procesului de combatere înțeles ca ansamblul măsurilor judiciare și sociale destinate stopării traficului. Acest pas este cel al identificării celor vătămați de acțiunea criminală care, în mod natural, este completat de cel al încredințării victimelor acelor furnizori de servicii implicați în asistarea acestora pe parcursul procesului de recuperare și reintegrare.

Pornind de la această convingere, instituțiile responsabile din România, alături de organizații inter sau neguvernamentale au pus bazele unui Mecanism Național de Identificare și Referire a victimelor traficului de persoane încă din 2007, instrument care, pe măsură ce a fost integrat în activitatea curentă a celor implicați, și-a dovedit utilitatea și a produs efecte pe mai toate planurile relaționate luptei antitrafic - detectarea situațiilor de trafic, asistența victimelor, urmărirea penală și condamnarea traficantilor și, deseori, chiar la stoparea traficului înainte ca acesta să se materializeze în exploatarea persoanelor.

Alături de alte inițiative și demersuri de prevenire și combatere, MNIR a contribuit la dezvoltarea capacității de acțiune împotriva traficului de persoane care, din nefericire, continuă să facă numeroase victime în țara noastră, pe fondul menținerii și perpetuării unor vulnerabilități fie ele individuale sau socio-economice. În acest context, interesul și preocuparea multora de a-și îmbunătăți activitatea, a conturat tot mai mult nevoia eliminării sau atenuării imperfecțiunilor inerente mecanismului în discuție, conceput cu mai bine de 10 ani în urmă.

Agencia Națională Împotriva Traficului de Persoane a receptat semnalările partenerilor săi, atât cei din zona guvernamentală, cât și cei din societatea civilă, și a dat curs acestei idei de revizuire a MNIR, demers realizat în cadrul proiectului "Traficul de persoane - o abordare centrată pe victime", finanțat din Fondul pentru Securitate Internă - componenta pentru cooperare polițienească și derulat în perioada 2017-2018.

Inițiativa a beneficiat de sprijinul și contribuția unui număr consistent de organisme și specialiști din domeniu, la randul lor,

preocupați de creșterea eficienței procesului de identificare și referire a victimelor traficului de persoane. Aportul acestora a fost cristalizat într-o construcție conceptuală a cărei claritate și nivel de detaliu credem că va aduce plus valoare efortului antitrafic la nivel național și poate chiar în ceea ce privește victimele de origine română exploatate în străinătate, dar, bineînțeles, cu condiția indispensabilă a asumării și implementării măsurilor cu maximum de responsabilitate și profesionalism din partea celor chemați să contribuie la stoparea traficului.

Ca o ultimă precizare, editarea și diseminarea, respectiv sesiunile de formare a specialiștilor pe noua concepție a mecanismului au fost gândite ca prim stagiul al demersului de adoptare al unui nou MNIR, forma juridică de reglementare urmând să fie decisă alături de toți cei implicați în proiect.

Mulțumim tuturor celor care prin opiniile, experiența și chiar criticile lor ne-au sprijinit în a elabora acest instrument și ne exprimăm convingerea că le va fi util profesioniștilor interesați atât de performanță, cât și de dezvoltarea lor profesională.

Colectivul ANITP

CAPITOLUL 1. Termeni și definiții operaționale

Traficul de persoane¹

1. Recrutarea, transportarea, transferarea, adăpostirea sau primirea unei persoane în scopul exploatării acesteia, săvârșită:

- prin constrângere, răpire, inducere în eroare sau abuz de autoritate;
- profitând de imposibilitatea de a se apăra sau de a-și exprima voința ori de starea de vădită vulnerabilitate a acelei persoane;
- prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase în schimbul consimțământului persoanei care are autoritate asupra acelei persoane, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

2. Traficul de persoane săvârșit de un funcționar public în exercițiul atribuțiilor de serviciu se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani.

3. Consimțământul persoanei victimă a traficului nu constituie cauză justificativă.

Traficul de minori²

1. Recrutarea, transportarea, transferarea, adăpostirea sau primirea unui minor, în scopul exploatării acestuia, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

2. Pedepsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

- a) fapta a fost săvârșită în condițiile art. 210 alin. (1);
- b) fapta a fost săvârșită de către un funcționar public în exercițiul atribuțiilor de serviciu;
- c) fapta a pus în pericol viața minorului;
- d) fapta a fost săvârșită de un membru de familie al minorului;
- e) fapta a fost săvârșită de către o persoană în a cărei îngrijire, ocrotire, educare, pază sau tratament se afla minorul ori de o persoană care a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului.

3. Consimțământul persoanei victimă a traficului nu constituie cauză justificativă.

Exploatarea

Prin exploatarea unei persoane se înțelege³:

¹ Noul cod penal, art. 210

² Noul cod penal, art. 211

³ Noul cod penal, art. 182

- a) supunerea la executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii, în mod forțat;
- b) ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire;
- c) obligarea la practicarea prostituției, la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau la alte forme de exploatare sexuală;
- d) obligarea la practicarea cerșetoriei;
- e) prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, în mod ilegal.

Alte definiții:

Art. 4 Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de persoane⁴:

- a) expresia trafic de ființe umane desemnează recrutarea, transportul, transferul, cazarea sau primirea persoanelor, prin amenințarea cu ori prin utilizarea forței sau a altor forme de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de autoritate ori de o situație de vulnerabilitate sau prin oferirea ori acceptarea de plăți sau de avantaje pentru obținerea consimțământului unei persoane având autoritate asupra altei persoane, în scopul exploatării.
- b) consimțământul unei victime a traficului de ființe umane la exploatarea enunțat la lit. a) nu prezintă relevanță atunci când a fost utilizat unul dintre mijloacele enunțate la lit. a);
- c) recrutarea, transportul, transferul, cazarea sau primirea unui copil în scopul exploatării se consideră trafic de ființe umane, chiar dacă nu implică nici unul dintre mijloacele enunțate la lit. a);

Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia⁵

2. Stare de vulnerabilitate înseamnă o situație în care persoana în cauză nu poate decât să se supună abuzului implicat, neavând o alternativă reală sau acceptabilă.

3. Exploatarea include cel puțin exploatarea prostituției altor persoane sau alte forme de exploatare sexuală, munca sau serviciul forțat, inclusiv cerșitul, sclavia sau practicile similare sclaviei, aservirea, exploatarea activităților infracționale sau prelevarea de organe.

⁴ Art. 4 din Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de persoane, Varșovia, 2005

⁵ Art. 12, Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene, 2011

Consimțământul unei victime a traficului de persoane la exploatare, indiferent dacă este intenționat sau efectiv, este irelevant atunci când a fost folosit oricare dintre mijloacele prezentate la alineatul (1).

Mecanismul național de identificare și referire (MNIR)

Mecanismul național de identificare și referire este un cadru formal de cooperare, în baza căruia instituții guvernamentale și organizații îndeplinesc atribuțiile statuate pentru protejarea și promovarea drepturilor victimelor traficului de persoane, unindu-și eforturile într-un parteneriat strategic cu societatea civilă. Scopurile unui MNIR implică asigurarea că drepturile victimelor traficului de persoane sunt respectate, precum și implementarea unor proceduri eficiente de referire a victimelor către servicii specializate de protecție și asistență și monitorizarea calității serviciilor oferite.

Țara de origine

Țara din care provine o persoană care a fost traficată.

Țara de destinație

Țara în care persoana a fost/va fi exploatată.

Victima traficului de persoane⁶

Victima traficului de persoane este persoana care a fost recrutată, transportată sau transferată, prin mijloace specifice de coerciție, înșelăciune, abuz de putere sau al stării de vulnerabilitate, în scopul exploatării sale, pe teritoriul statului de origine/reședință sau transnațional, indiferent dacă exploatarea a survenit sau nu. Orice persoană fizică despre care există informații că a suferit o vătămare fizică sau psihică, o suferință emoțională, o pierdere economică sau o vătămare gravă a drepturilor sale fundamentale, prin acțiuni sau inacțiuni care încalcă legislația penală în materia prevenirii și combaterii traficului de persoane. Consimțământul victimei la exploatare e irelevant dacă a fost folosit oricare dintre mijloacele menționate pentru exploatare.

Victima potențială a traficului de persoane – persoana/ minorul detectat(ă) înainte de a fi exploatată, în timpul exploatării sau după ce a evadat din situația de trafic și care prezintă semne specifice

⁶ Art. 3 din Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, transpus în legislația națională prin Legea 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, amendată și completată prin Legea 230/2010 - preluat și în Codul Penal art.210 alin.3

procesului de trafic.

Victima prezumată a traficului de persoane – persoana/ minorul despre care există indicatori că a fost traficată, decizia privind statutul acesteia realizându-se în baza unui interviu de identificare.

Victima identificată a traficului de persoane – persoana/ minorul care își capătă statut legal de persoană vătămată/martor după ce colaborează cu organele de urmărire penală, din perspectiva legală, sau după ce instituții sau organizații specializate îi atribuie statut, din perspectiva victimologică. De asemenea, victima traficului de persoane/minori poate fi identificată direct de către organele judiciare, exclusiv prin alte mijloace specifice anchetei penale decât cele care presupun audierea persoanei/ minorului, fără a colabora însă cu acestea.

Victima minoră – persoana cu vârsta mai mică de 18 ani care a suferit infracțiunea de trafic de minori.

Victima cetățean străin – orice persoană, cetățean din spațiul comunitar UE sau resortisant din țară terță care a suferit infracțiunea de trafic de persoane/ minori.

Identificarea victimelor traficului de persoane

Identificarea victimelor traficului de persoane este procesul de evaluare și constatare a faptului că o persoană este victimă a traficului de persoane și luarea măsurilor de asigurare a accesului acesteia la servicii de protecție și asistență. Constituie prima etapă a mecanismului de identificare și referire. Se realizează pe două direcții: abordarea legală și abordarea victimologică.

Detectarea victimei în comunitate

Detectarea victimei traficului de persoane/minori este procesul care presupune depistarea semnelor care sugerează o posibilă situație de trafic și a victimelor potențiale, determinând notificarea acestora în cadrul MNIR.

Indicatori/indicii de identificare

Indicatorii/indicii de identificare sunt semne care pot indica faptul că, în cazul persoanei, s-au folosit elementele componente ale traficului de persoane: acțiuni/mijloace/scopuri, care arată că aceasta se află/s-a aflat în situație de exploatare, ca urmare a infracțiunii de trafic de persoane. Analiza indicatorilor se realizează

conform anexei.

Evaluarea riscului

Procedură formală, standardizată, realizată cu scopul de a identifica și evalua riscurile asociate situației în care se află persoana traficată și în baza căreia se va lua decizia privind asistarea și protejarea persoanei (în țara de origine sau destinație; într-o locuință protejată/ centru rezidențial sau în familie) sau privind repatrierea acesteia. Evaluarea riscului reprezintă un proces continuu, care se va realiza de la primul contact cu victima și până la finalul programului de asistență și protecție în care aceasta este inclusă. Evaluarea riscului se realizează pe 2 direcții: evaluarea din punctul de vedere al securității personale (cu sprijinul poliției) și evaluarea din punctul de vedere al sănătății fizice, psihologice și nevoilor de asistență (de către furnizorul de asistență, în colaborare cu parteneri cu responsabilități în protecția și asistența victimelor).

Abuz al unei stări de vulnerabilitate

În identificarea victimei traficului de persoane, se va avea în vedere vulnerabilitatea personală, situațională sau circumstanțială, intervenită anterior traficului și care a predispus persoana la această formă de victimizare. Vulnerabilitatea persoanei include: istoric de abuz/neglijare în familia de origine; sărăcie; dizabilitate; factori ce țin de comunitate și excluziune socială; migrație nereglementată; proveniența dintr-o zonă cu conflicte armate. În procesele de trafic, recrutaorul/traficantul se folosesc în mod intenționat de vulnerabilitatea persoanei în scopul exploatării sale, astfel încât persoana ajunge să considere că dându-și acordul pentru forma de exploatare e singura alternativă reală și acceptabilă pentru situația în care se află. Caracteristicile personale ale victimelor și circumstanțele în care se află vor fi luate în calcul de profesionistul implicat în identificarea persoanei, în ceea ce privește stabilirea abuzului stării de vulnerabilitate.

Referirea

Referirea reprezintă încredințarea victimei (prezumată/ identificate) către furnizorii de servicii specializate de protecție și asistență.

Asistența victimelor traficului de persoane

Măsuri, programe și servicii (specializate) implementate de organizații neguvernamentale, autorități locale sau prin colaborarea dintre cele două, care pot include, fără a fi limitate la: asistența

rezidențială, medicală, psihologică, materială, educațională, legală și reinsertie profesională. Programele de asistență pot fi furnizate în regim de criză, pe termen mediu și lung, atât în țările de origine, cât și destinație.

Protecția victimelor traficului de persoane

Componenta esențială a oricărui program de asistență, atât în ceea ce privește măsurile luate pentru siguranța fizică, cât și pentru consolidarea perspectivelor de (re)integrare socială a victimei atât în țara de origine, cât și în cea de destinație sau într-un stat terț.

Plan de management al riscului imediat

Set de măsuri și acțiuni luate în baza evaluării prealabile a riscurilor și nevoilor de către echipa multidisciplinară implicată în evaluare și coordonată de către specialistul CR ANITP, în vederea eliminării sau diminuării riscurilor imediate și a acoperirii nevoilor victimei.

Beneficiar al programului de protecție și asistență

Victima traficului de persoane/minori inclusă într-un program de servicii de protecție și asistență (în criză, de lungă durată, în vederea reintegrării sociale, în vederea repatrierii) organizat de un furnizor de asistență (ONG sau DGASPC).

Perioada de recuperare și reflecție

Drept acordat victimelor traficului de persoane cetățeni români sau străini de a avea până la 90 de zile la dispoziție pentru a se stabili fizic, psihologic și social, pentru a evita influența traficantilor sau pentru a lua o decizie în cunoștință de cauză privind cooperarea cu autoritățile competente. În perioada de recuperare și reflecție, victimele traficului de persoane beneficiază de consiliere psihologică, de asistență medicală și socială, de medicamente și hrană, precum și de cazare, la cerere, în centrele sau locuințele protejate și sunt informate cu privire la procedurile judiciare și administrative aplicabile.

Manager/responsabil de caz

Profesionistul, reprezentant al unei organizații neguvernamentale, al municipalității sau din partea DGASPC care coordonează și monitorizează implementarea tehnicilor și procedurilor specifice intervenției de protecție și asistență specializată pentru adresarea situațiilor problemă și creșterea bunăstării fizice, emoționale și economice a victimei, beneficiară de servicii.

Mediator intercultural

Un profesionist care funcționează ca intermediar între migranți, autorități locale, organizații neguvernamentale, căutând să soluționeze o situație de vulnerabilitate în care se găsește migrantul, pentru facilitarea integrării acestuia în contextul social și cultural al țării gazdă. Profesionistul lucrează respectând principiile neutralității, secretului profesional și medierii echidistante între instituție și beneficiar.

Repatrierea voluntară asistată

Proces de pregătire a întoarcerii voluntare în țara de origine sau de reședință a unei/unor persoane traficate pe teritoriul altui stat. Presupune o serie de acțiuni și măsuri standardizate menite a asigura întoarcerea persoanei/ minorului în condiții de siguranță, cu demnități, în baza consimțământului persoanei/ tutorelui, cu asistență specializată și cu preluarea victimei/lor în țara de origine sau reședință.

Interesul superior al copilului⁷

Principiu prin intermediul căruia statul se angajează, prin măsuri specifice, să asigure copilului protecția și îngrijirea adecvate, luând în considerare drepturile și obligațiile părinților. În determinarea interesului superior al copilului se au în vedere:

- a) nevoile de dezvoltare fizică, psihologică, de educație și sănătate, de securitate și stabilitate și apartenență la o familie;
- b) opinia copilului, în funcție de vârsta și gradul de maturitate;
- c) istoricul copilului, având în vedere, în mod special, situațiile de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violență asupra copilului, precum și potențialele situații de risc care pot interveni în viitor;
- d) capacitatea părinților sau a persoanelor care urmează să se ocupe de creșterea și îngrijirea copilului de a răspunde nevoilor concrete ale acestuia;
- e) menținerea relațiilor personale cu persoanele față de care copilul a dezvoltat relații de atașament.

Autoritățile competente vor stabili standarde pentru toate instituțiile, serviciile și facilitățile adresate copiilor.

(Re)Integrare

Este definită ca procesul de recuperare și integrare economică și socială în urma unei experiențe de trafic. Această incluziune este

⁷ Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului, 1989

complexă și trebuie să aibă loc în spații sociale, culturale și economice. Aceasta include așezarea într-un mediu stabil și sigur, accesul la un nivel de trai rezonabil, bunăstarea mentală și fizică, oportunitățile de dezvoltare personală, socială și economică și accesul la sprijinul social și emoțional. Aceasta poate implica întoarcerea în familia și/sau comunitatea de origine. De asemenea, poate implica și integrarea într-o nouă comunitate și chiar într-o țară nouă. Un aspect central al reușitei/integrării reușite este cel al abilitării, respectiv sprijinirea victimelor să dezvolte abilități de independență și de autoprotecție și să se implice activ în recuperarea și (re)integrarea lor.⁸

⁸ Rebecca Surtees, „Re-Integrarea persoanelor traficate-dezvoltarea mecanismelor de evaluare și monitorizare”, Institutul NEXUS, 2009

CAPITOLUL 2. Principii etice și deontologice în aplicarea Mecanismului național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane

MNIR se ghidează după principiile de dezvoltare a mecanismelor naționale⁹:

- Protejarea drepturilor persoanelor traficate ca prioritate a tuturor măsurilor antitrafic.
- Măsurile prevăzute vor fi implementate în baza unei definiții extinse a traficului de persoane, pentru a crea condițiile necesare de protecție și asistență pentru victimele tuturor formelor de trafic de persoane.
- Serviciile de protecție și asistență trebuie să fie disponibile, în mod egal, tuturor victimelor traficului de persoane.
- Măsurile de protecție și asistență pentru victimele traficului de persoane vor include o gamă variată de servicii specializate, pornindu-se de la nevoile identificate ale victimelor.
- Cercetarea și urmărirea penală eficiente vor fi obținute prin implementarea unor măsuri bazate pe centralitatea victimei și drepturile omului.
- Combaterea traficului de persoane prevede o abordare multidisciplinară și intersectorială și va implica toți partenerii relevanți din sfera guvernamentală și neguvernamentală.
- Rolurile și responsabilitățile tuturor partenerilor implicați în implementarea MNIR sunt clar definite și descrise. Se asigură transparența procedurilor.
- MNIR conține prevederi cu privire la cooperarea regională și trans-națională în domeniul prevenirii și combaterii traficului de persoane, protecției și asistenței victimelor infracțiunii.
- Măsurile MNIR au la bază principiile legitimității și asumării responsabilității.

Principii de lucru

Instituțiile și organizațiile partenere în implementarea MNIR vor avea în vedere respectarea următoarelor principii de lucru:

⁹ Rebecca Surtees, „Re-Integrarea persoanelor traficate-dezvoltarea mecanismelor de evaluare și monitorizare”, Institutul NEXUS, 2009

Necondiționarea asistenței și protecției pentru victimele traficului de persoane

Toate victimele traficului de persoane au dreptul să primească servicii specializate de asistență și protecție de îndată ce au fost identificate ca având acest statut. Victimele traficului de persoane au dreptul să primească asistență rezidențială (în locuințe protejate sau centre specializate), asistență medicală, psihologică, legală, socială, asistență de subzistență, reinsertie profesională și alte măsuri incluse în MNIR. Serviciile de asistență vor fi furnizate în baza consimțământului (scris) prealabil al victimei și indiferent de decizia sa de a coopera sau nu cu organele de cercetare și urmărire penală.

Securizare și securitate

Traficul de persoane este o infracțiune gravă care implică rețele de criminalitate organizată, ceea ce presupune riscuri atât pentru victime, cât și pentru furnizorii de servicii de asistență și protecție. Decizia asupra implementării oricăreia dintre măsurile prevăzute în MNIR va fi luată după realizarea unei evaluări complexe a riscurilor implicate. Securizarea și securitatea victimelor traficului de persoane și a personalului din organizațiile și instituțiile furnizor de asistență și protecție vor fi considerate prioritare și vor fi tratate ca atare de toți partenerii MNIR.

Confidențialitate și protecția datelor

Toate măsurile prevăzute în MNIR vor fi implementate după reguli stricte de confidențialitate. Regulile vor defini modalitățile de transmitere a informațiilor cu caracter sensibil, colectarea, arhivarea și transferul datelor legate de cazurile de trafic de persoane și vor fi aplicate de partenerii MNIR. Organizațiile și instituțiile care oferă servicii de asistență și protecție vor informa victimele traficului de persoane, beneficiarii ai serviciilor, în legătură cu scopurile la care servesc colectarea, stocarea și transmiterea informațiilor confidențiale și sensibile, explicând și modul în care acestea vor fi folosite. Victimele traficului de persoane au dreptul de a-și accesa oricând informațiile confidențiale și sensibile (conținute într-un dosar sau fișier). Datele personale ale victimelor traficului de persoane vor fi transmise numai după obținerea consimțământului din partea lor și numai către organizații sau instituții cu atribuții de lucru în cazul lor. Se va avea în vedere oferirea minimului de informații necesar

În implementarea măsurilor prevăzute în MNIR. Sub nicio formă informațiile transmise nu vor fi de natură a expune persoana traficată la riscuri de discriminare, revictimizare sau de securitate (e.g. diagnostice medicale, istoric familial, istoric de abuzuri, informații furnizate către mass-media). Nu vor fi dezvăluite informații care nu țin de soluționarea efectivă a situației de vulnerabilitate cu care vine victima traficului de persoane.

Protejarea împotriva discriminării

În implementarea măsurilor prevăzute în MNIR, victimele traficului de persoane vor primi tratament egal, indiferent de gen, orientare sexuală, origine etnică sau rasială, vârstă, credințe și practici religioase, convingeri politice, mediu de proveniență social și cultural, și vor fi protejate de efectele prejudecăților referitoare la situația de exploatare, indiferent de scopul exploatării (servicii sexuale, constrângere la comiterea de infracțiuni etc.).

Protejarea intereselor victimelor traficului de persoane

În implementarea măsurilor prevăzute în MNIR, drepturile și interesele victimelor traficului de persoane vor prevala. Toate măsurile vor fi implementate într-o manieră care nu lezează drepturile sau bunăstarea persoanelor traficate. Aceste măsuri pot fi amânate sau întrerupte dacă există indicii că implementarea lor ar crește riscurile legate de siguranță, sănătate sau revictimizare.

Participarea victimei traficului de persoane în luarea deciziilor privitoare la protecție și asistență

Toate victimele adulte ale traficului de persoane au dreptul de a decide pentru ele însele măsurile care sunt în interesul lor. Măsurile specifice de protecție și asistență detaliate în MNIR au fost concepute pornind de la asumția că victimele traficului de persoane își cunosc cel mai bine situația și nevoile urgente. Aceste măsuri implică, de asemenea, însoțirea și sprijinirea victimei în luarea deciziei privind asistența, în agreearea planului individualizat de (re)integrare și iau în considerare autonomia persoanei.

Consimțământul informat

Toate măsurile cuprinse în MNIR sunt implementate cu

consimțământul victimei traficului de persoane, după ce aceasta a fost informată în prealabil asupra drepturilor sale, asupra măsurilor luate pentru protejarea și asistarea sa și consecințelor pe care măsurile le au asupra persoanei și familiei sale (drepturile sunt prevăzute în legea specială). Informarea victimelor se va face într-un limbaj accesibil victimei.

Informare obiectivă privind drepturile

Informațiile furnizate victimelor traficului de persoane cu privire la drepturile lor și opțiunile de protecție și asistență vor fi obiective și adecvate realității din practică. Profesionistul care face informarea victimei va evita să creeze false așteptări sau să emită promisiuni în afara atribuțiilor organizației sau instituției din care face parte.

Abordare centrată pe nevoile și particularitățile individuale

Fiecare victimă a traficului de persoane va fi tratată într-o manieră individualizată, în acord cu circumstanțele în care se află, nevoile și interesele sale. Pentru fiecare victimă inclusă într-un program specializat de asistență și protecție, managerul de caz va întocmi un plan individualizat de (re)integrare, care să conțină măsuri cu privire la: adresarea nevoilor victimei, bunăstare fizică și emoțională, experiența de viață și resurse (individuale, familiale, etc.).

Sprijin emoțional și respect pentru experiența individuală a traumei

Experiența de trafic de persoane lasă amprente asupra bunăstării emoționale și fizice a victimelor, având influență directă asupra comportamentului lor și abilităților de a lua decizii și de a face planuri de viitor. Victimele traficului de persoane vor primi sprijin emoțional și însoțire în toate interacțiunile lor cu partenerii MNIR. Sprijinul emoțional include: o atitudine de înțelegere, acceptare, respect pentru persoană și valorile sale; recunoașterea experiențelor prin care victima a trecut; va urmări construirea unui sentiment de securizare; de recunoaștere și folosire a propriilor resurse; respect pentru liberul arbitru și încurajarea autonomiei victimelor.

Atitudinea specialiștilor față de victimele traficului de persoane va fi modelată de cunoașterea efectelor pe care le au violențele suferite asupra calității vieții și personalității lor. Fiecare persoană răspunde diferit la evenimente traumatice, însă victimele pot trăi

teamă intensă, furie, neajutorare, pierderea speranței, depresie, pierderea încrederii în sine și în alții, violență față de sine și alții, nevoia de reexpunere la situații cu potențial traumatic, consum de substanțe psihoactive. Profesioniștii care lucrează cu victimele traficului de persoane vor aborda aceste situații cu toleranță și înțelegere, construind împreună cu victimele intervenții de asistență psihologică specializate (psihoterapie, consiliere psihologică, suport psihologic și însoțire).

Protejare împotriva revictimizării¹⁰

Victimele traficului vor fi protejate împotriva riscurilor de revictimizare sau agravării oricăror suferințe (fizice sau emoționale) care, deși survenite în procesul de trafic, pot fi augmentate în timpul identificării victimei, în timpul perioadei de asistență, pe parcursul procedurilor judiciare, în instanță și în faza de monitorizare. Revictimizarea se traduce prin lipsa sentimentelor de predictibilitate și control asupra propriei persoane și a dreptului de a alege; sentimente de insecuritate și nedreptate.

Printre factorii care pot crește riscul de revictimizare se numără: nerespectarea perioadei de recuperare și reflecție; neinformarea victimelor cu privire la drepturile lor; nereferirea lor către furnizori de asistență; returnări ale victimelor în țara de origine realizate fără asistență; luarea de declarații de la victime în mod repetitiv; neaplicarea măsurilor de protecție a victimei în instanță; abuzuri de vulnerabilitate realizate de furnizorii de asistență; condiționarea asistenței etc.

S-au identificat 4 forme ale revictimizării la victimele traficului de persoane:

- efecte negative asupra stimei de sine, încredere scăzută în sistemul legal, în instituțiile statului; lipsa încrederii în lume și dificultăți în a se proiecta în viitor;
- intensificarea simptomelor post-traumatice prin retrăirea situației de trafic în timpul audierii victimei (de către poliție, procuror, în instanță);
- întârzierea recuperării fizice și emoționale a victimei;
- reactivarea amintirilor traumatice în timpul procesului penal.

¹⁰ Marjan Wijers – Victimizarea secundară (2015), articol scris pentru Manualul Asistenților Sociali, proiect EU ISEC – Îmbunătățirea asistenței legale pentru victimele traficului de persoane

Protejarea interesului superior al copilului

În cazul victimelor minore, interesul superior al copilului e considerat o prioritate mai înaltă decât interesul organizațiilor sau instituțiilor care îl ocrotesc. Copiii trebuie să primească informații adecvate vârstei și nivelului lor de înțelegere, iar profesioniștii le vor oferi posibilitatea de a-și exprima dorințele, îndoielile, părerea, în fiecare stadiu al măsurilor de protecție și asistență, în funcție de vârsta și nivelului lor de înțelegere.

CAPITOLUL 3. Mecanismul național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane - considerații generale

MNIR urmărește adoptarea unui răspuns unitar, coordonat de către toate instituțiile și organizațiile implicate în lupta antitrafic, fapt care conduce la îmbunătățirea capacității de identificare a victimelor traficului de persoane și de asigurare a protecției și asistenței acestora, indiferent de persoana, instituția sau organizația cu care aceasta intră în contact pentru prima dată.

MNIR reprezintă ansamblul de norme (măsuri și acțiuni) destinate identificării și referirii victimelor traficului de persoane în vederea asigurării nevoilor de asistență și protecție ale acestora.

Acest document poate fi modificat în funcție de evoluția și situația traficului de persoane în România și de implicarea unor noi instituții/ organizații în activități directe de combatere a traficului de persoane și asistență a victimelor acestuia¹¹.

MNIR reprezintă astfel ansamblul de măsuri și acțiuni coordonate la nivel național de ANITP și destinate protejării drepturilor fundamentale ale victimelor traficului de persoane, ANITP îndeplinind în acest caz rolul de coordonator național și punct focal în implementarea MNIR.

Conform situațiilor statistice¹² ale victimelor traficului de persoane, realizate de ANITP, victimele identificate de-a lungul anilor se pot împărți în 3 categorii distincte: victime cetățeni români traficați în România, victime cetățeni români traficați internațional și victime cetățeni străini, traficați în România. Pentru fiecare categorie vom avea în vedere subcategoriile victime adulte și victime minore, iar pentru victimele cetățeni străini, vom ține cont de statutul acestora, respectiv cetățeni europeni și cetățeni originari din țări terțe, cât și apatrizi.

¹¹ Ordin nr. 335 din 29 octombrie 2007 pentru aprobarea Mecanismului Național de Identificare și Referire a Victimelor Traficului de Persoane

¹² <http://www.anitp.mai.gov.ro/categoria/cercetare/studii/>

Fiecare măsură și fiecare acțiune întreprinse în MNIR ar trebui, pe de o parte, să fie individualizate și adaptate profilului victimei traficului de persoane și a victimei traficului de minori și, pe de altă parte, să respecte proceduri operaționale standard care oferă actorilor implicați instrumente practice, adecvate pentru fiecare etapă a coordonării interinstituționale ca urmare a sesizărilor locale, naționale sau transnaționale.

Procedurile operaționale standard (POS) sunt compuse din măsuri distinctive, integrate și adaptate pe parcursul întregului proces de identificare și referire a victimelor traficului.

Procedurile operaționale standard au în primul rând rol de ghid în identificarea victimelor traficului de persoane și în referirea lor ulterioară către serviciile adecvate de protecție și asistență, dar și rol de monitorizare și evaluare cu scopul de a oferi informații relevante pentru a realiza politicile antitrafic, strategiile naționale antitrafic, îmbunătățirea calității serviciilor de asistență și protecție, planificarea activităților de prevenire, identificarea proactivă a victimelor și susținerea combaterii traficului de persoane și a traficului de minori.

Relații interinstituționale/organizaționale în cadrul MNIR

În cadrul MNIR, POS-urile sunt concepute ca un instrument de lucru pentru practicienii și specialiștii din organizații guvernamentale, neguvernamentale și internaționale angajate în domeniul antitrafic din România, la diferite nivele. Printre practicieni și specialiști se numără:

- Lucrători ANITP
- Polițiști specializați DCCO, BCCO, SCCO
- Procurori specializați DIICOT
- Polițiști IGPF
- Judecători
- Jandarmi
- Avocați specializați
- Asistenți sociali specializați DGASPC și ONG
- Psihologi specializați DGASPC și ONG
- Interpreți și mediatori interculturali
- Operatorii liniei de asistență antitrafic- Tel Verde
- Operatorii liniei de asistență pentru violența în familie

- Operatori Telefonul Copilului
- Profesioniști în domeniul sănătății, inclusiv medici specialiști în medicină legală
- Inspectorii ai muncii
- Sindicaliști
- Ofițeri ai serviciului de imigrare IGI
- Personal din centrele de detenție și probațiune
- Reprezentanți ai organizațiilor internaționale
- Oficiali din ambasade și consulate

Prim punct de notificare

Pentru un mecanism eficient, fiecare organizație/instituție implicată în MNIR trebuie să numească, în cadrul structurii sale, un prim punct de notificare. Primul punct de notificare este specialistul/persoana care va acționa ca punct central de comunicare cu ANITP pentru toate cazurile care necesită colaborare pentru informare, îndrumare și asistență în criză sau de lungă durată a victimelor prezumate/identificate. În cadrul furnizorilor de servicii specializate de protecție și asistență pentru victime, punctul de notificare trebuie să fie managerii de caz, atât pentru victime minore, cât și adulte.

Un rol important în implementarea MNIR, îl au, pe lângă practicienii din domeniu, personalul nespecializat și membri ai comunității. Printre aceștia sunt:

- Polițiști din poliția națională la nivel local, poliția transporturi
- Lucrători stradali; servicii sociale stradale ale DGASPC sau ONG
- Preoți
- Cadre didactice
- Notari
- Consilieri școlari
- Personal medical din toate domeniile, inclusiv din Direcțiile de Sănătate Publică
 - Lucrători AJOFM
 - Inspectorii școlari
 - Asistenți sociali, psihologi, juriști din DGASPC-uri și ONG-uri cu diverse domenii de asistare a grupurilor vulnerabile: persoane cu dizabilități, persoane infectate HIV, persoane toxico-dependente, violență în familie, vârstnici etc.
- Membri ai comunității.

Principali actori naționali în implementarea MNIR

Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane – ANITP

Agenția este o structură de ordine și siguranță publică, având competența generală în domeniul propriu de activitate, care evaluează și monitorizează activitatea desfășurată în domeniul luptei împotriva traficului de persoane de către instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale, îndeplinind rolul de raportor național.

Structurile ANITP responsabile cu implementarea MNIR sunt: Structura centrală (SC ANITP) și cele 15 centre regionale (CR ANITP), fără personalitate juridică, constituite în județele în care funcționează curți de apel.

Direcția de Combateră a Criminalității Organizate (DCCO)

DCCO este unitatea specializată din structura Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR), cu competență teritorială generală, care desfășoară și coordonează activitatea de combateră a criminalității organizate la nivel național. DCCO are în subordine Brigăzi și Servicii (BCCO și SCCO) care asigură desfășurarea atribuțiilor la nivel zonal și județean.

Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT)

DIICOT este unica structură din cadrul Ministerului Public, specializată în combaterea și investigarea infracțiunilor de criminalitate organizată și terorism. DIICOT, structura centrală, are reprezentare națională prin 14 servicii și 26 birouri teritoriale.

Organizația Internațională pentru Migrație, Biroul în România (OIM România)

OIM România, în cooperare sau cu asistența autorităților guvernamentale interesate, a instituțiilor publice și a organizațiilor neguvernamentale, dezvoltă programe de informare referitoare la migrație, procedurile legale de emigrare și admitere; în legătură cu condițiile de viață în diverse țări de imigrare, cât și asupra

problemelor legate de emigrarea ilegală.¹³

OIM România asigură asistență specializată: servicii de repatriere asistată și de (re)integrare, atât pentru cetățeni români aflați în situație de vulnerabilitate pe teritoriul altor state, cât și pentru cetățeni străini aflați în situație de vulnerabilitate pe teritoriul României.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC)

DGASPC este instituția publică din România aflată în subordinea consiliilor județene, respectiv în subordinea consiliilor locale la nivel de sectoare în municipiul București, care oferă asistență și sprijin pentru copii, familie, persoane singure, persoane vârstnice, persoane aflate în nevoie, abuzate, marginalizate sau cu dizabilități și oricărui persoane aflate în nevoie. DGASPC este organizată funcțional pe următoarele componente: Direcția de Protecție a Copilului, Direcția de Protecție a Adultului și Direcția Economică.

Principalele servicii oferite de DGASPC în cazurile de exploatare a copiilor prin muncă, trafic de copii și în cazul copiilor repatriați¹⁴ sunt:

- serviciile Telefonul Copilului pentru semnalarea tuturor situațiilor de violență asupra copilului și, după caz, pentru semnalarea situațiilor de violență în familie, în cadrul cărora funcționează câte o echipă mobilă de intervenție pentru situațiile de urgență;
- centrele de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat - care își extind activitatea pentru toate formele de violență asupra copilului;
- centrele de consiliere pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat - care își extind activitatea pentru toate formele de violență asupra copilului;
- centrele de tranzit pentru protecția și asistența copiilor repatriați și/sau victime ale traficului.

Organizații neguvernamentale specializate în asistarea și protejarea victimelor traficului de persoane și ale traficului de minori (ONG-uri specializate)

ONG-urile specializate sunt organizațiile și fundațiile acreditate ca furnizori de servicii sociale, care oferă servicii specializate de

¹³ HG 568/21 septembrie 1992 privind aprobarea Acordului dintre Guvernul României și Organizația Internațională pentru Migrații referitor la statutul juridic, privilegiile și imunitățile acestei organizații în România
¹⁴ HG 49/2011

asistență pentru victimele traficului de persoane sau/și victimele traficului de minori în conformitate cu standarde specifice în domeniu.

Atribuții și roluri specifice în cadrul MNIR ale principalelor organizații/instituții

Specific, în cadrul prezentului MNIR, principalele atribuții și roluri ale instituțiilor și organizațiilor sunt:

ANITP:

- Punct focal în cadrul Mecanismului național de identificare și referire: primește notificări despre toate victimele - victime potențiale, victime prezumate și victime identificate, atât în România, cât și transnațional; victime cetățeni români și victime cetățeni străini, victime adulte și victime minore;

- Contribuie la identificarea victimelor potențiale prin intermediul activităților comunitare de conștientizare și prin intermediul Tel Verde;

- Contribuie la evaluarea nevoilor specifice și la evaluarea riscului;

- Informează victimele în legătură cu drepturile lor;

- Referă victimele către programe specializate de protecție și asistență;

- Coordonează participarea victimelor în procesele penale;

- Contribuie la asistarea victimei la repatriere;

- Monitorizează programele specializate de protecție și asistență acordată victimelor;

- Evaluează implementarea MNIR la nivel național și face propuneri de modificare și îmbunătățire în funcție de rezultatele implementării și de noile tendințe în evoluția fenomenului.

DCCO cu structurile din subordine (BCCO și SCCO):

- Contribuie la identificarea victimelor traficului de persoane.

- Notifică ANITP în legătură cu fiecare victimă a traficului de persoane

- Contribuie la evaluarea riscurilor privind securitatea fizică a victimelor.

- Sprijină ANITP/ONG și DGASPC în implementarea Programului național de coordonare a victimelor în procesul penal.

- Informează victimele în legătură cu drepturile pe care le au.

- Acordă perioadă de recuperare și reflecție victimelor identificate.

DIICOT cu structurile din subordine:

- Contribuie la identificarea victimelor traficului de persoane.

- Notifică ANITP în legătură cu fiecare victimă a traficului de persoane
 - Contribuie la evaluarea riscurilor privind securitatea fizică a victimelor și impune măsuri specifice de securitate.
 - Solicită suportul ANITP în cadrul Programului național de coordonare a victimelor în procesul penal.
 - Informează victimele în legătură cu drepturile pe care le au.
 - Acordă perioadă de recuperare și reflecție victimelor identificate.

OIM Misiunea în România

- Organizează repatrierea asistată pentru victime cetățeni români traficați în altă țară și pentru victime cetățeni străini traficați în România.
 - Notifică ANITP în legătură cu victima potențială, prezumată, identificată care își dă consimțământul.
 - Contribuie la identificarea victimelor traficului de persoane.
 - Contribuie la evaluarea riscurilor în cazul victimelor cetățeni străini care beneficiază de repatriere asistată.

ONG-uri și DGASPC-uri cu servicii specializate de protecție și asistență pentru victimele traficului de persoane și ale traficului de minori

- Contribuie la identificarea victimelor traficului de persoane.
 - Notifică ANITP în legătură cu fiecare victimă potențială, prezumată, identificată care își dă consimțământul.
 - Contribuie la asistarea victimei la repatriere.
 - Contribuie la evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale.
 - Informează victimele în legătură cu drepturile pe care le au.
 - Asistă și protejează victimele în situație de criză.
 - Asistă victimele în programe de (re)integrare.
 - Contribuie la implementarea Programului național de coordonare a victimelor în procesul penal.

CAPITOLUL 4. Procedura Operațională Standard: Identificarea

Identificarea victimelor traficului de persoane trebuie să urmărească pe lângă semne și indicatori, în egală măsură identificarea factorilor care au condus sau au contribuit la intrarea persoanei în procesul traficului de persoane, vulnerabilitatea în care persoana s-a aflat, suferințele din timpul procesului de trafic, cât și consecințele pe termen lung cum sunt stigmatizarea, probleme de sănătate, pierderi economice etc. Aceasta este perspectiva victimologică a considerării unui caz de trafic în baza evaluării individualizate a consecințelor și prejudiciului, ținând cont de circumstanțele și particularitățile fiecărui caz.

Victima traficului de persoane

În sensul prezentului mecanism național, conceptul de victimă a traficului de persoane desemnează orice persoană fizică despre care există informații că a suferit o vătămare fizică sau psihică, o suferință emoțională, o pierdere economică sau o vătămare gravă a drepturilor sale fundamentale, prin acțiuni sau inacțiuni care încalcă legislația penală în materia prevenirii și combaterii traficului de persoane.¹⁵

MNIR promovează identificarea imediată a victimelor, ceea ce permite accesul direct la servicii de protecție și asistență specializate, prin folosirea semnelor și indicatorilor de trafic la un prim contact cu persoana presupusă a fi victimă a traficului de persoane sau a traficului de minori. Analiza indicatorilor anexați prezentului mecanism poate ajuta instituția/organizația care a venit în contact cu victima sau cu situația acesteia să notifice ANITP contribuind la identificarea precoce a unui caz de trafic.

ANEXA 1, parte integrantă din prezentul mecanism național, conține Lista indicatorilor ce pot fi folosiți pentru evaluarea inițială a unei posibile situații de trafic de persoane sau pentru identificarea unei prezumate victime a traficului de persoane. Aceștia nu se substituie definiției traficului de persoane, ci constituie numai indicii care pot să declanșeze mecanismul de identificare și referire¹⁶.

¹⁵ Ordin nr. 335 din 29 octombrie 2007 pentru aprobarea Mecanismului Național de Identificare și Referire a Victimelor Traficului de Persoane

¹⁶ Idem 11

Care sunt situațiile de trafic și cine sunt victimele traficului de persoane în România?

Situațiile de trafic de persoane în România pot fi caracterizate astfel:

- Trafic intern în care victima este de naționalitate română și este traficată în interiorul granițelor României
- Trafic internațional în care victima este de naționalitate română și este traficată într-o altă țară.
- România ca țară de destinație pentru victime ale traficului cetățeni europeni și cetățeni din țări terțe care sunt traficate în România.

Există situații de traficare a unei persoane, atât în trafic intern, cât și în trafic internațional. Din perspectiva prezentului mecanism, accentul este pus pe locul în care victima este detectată.

Victimele traficului pot fi: cetățeni români și cetățeni străini, persoane adulte și minore, victime ale tuturor formelor de exploatare: exploatare sexuală, exploatare prin muncă forțată, exploatare prin constrângerea la comiterea de activități ilegale, cerșetorie forțată, trafic de organe, celule și țesuturi umane.

În cazul traficului de persoane/minori care are loc pe teritoriul României, accesul victimei la măsurile specifice prevăzute în cadrul MNIR, depinde de detectarea cazurilor de trafic și notificarea acestora către punctul focal național, respectiv ANITP.

Detectarea victimei traficului de persoane/ minori este procesul care presupune depistarea semnelor care sugerează o posibilă situație de trafic și a victimelor potențiale, determinând notificarea acestora în cadrul MNIR. Detectarea poate să aibă un caracter reactiv, ca răspuns la o sesizare, informare sau proactiv, prin analiza continuă a problemelor la nivelul unei comunități având la bază creșterea gradului de conștientizare asupra riscurilor pe care le implică traficul de persoane/minori.

Detectarea victimelor potențiale poate să determine perturbarea procesului de trafic

înainte de a începe, prevenind exploatarea persoanelor vulnerabile și poate să determine autoidentificarea.

Situații în care pentru o persoană/ minor se iau măsuri conform cu MNIR

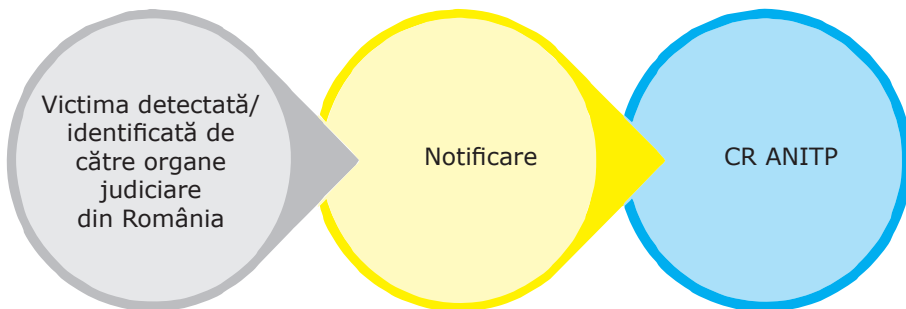
Victimă a traficului detectată prin intermediul organelor judiciare specializate din România

Ațiunile DCCO și DIICOT, cu structurile din subordine, sunt considerate a fi principala modalitate de detectare și identificare a victimelor traficului de persoane/ minori.

Detectarea și procesul identificării victimei din perspectiva organelor judiciare specializate au loc în contextul activităților de cercetare și urmărire penală, care vizează strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunii de trafic de persoane/ minori, precum și în contextul acțiunilor specifice de aplicare a legii.

Victima traficului de persoane/minori poate fi identificată de către organele judiciare exclusiv prin alte mijloace specifice anchetei penale decât acelea care presupun audierea persoanei/ minorului.

Figura 1 Accesul victimei traficului de persoane/ minori la măsurile specifice MNIR-ului

Victimă a traficului cetățean român care a fost detectată și/sau identificată într-o altă țară și pentru care se realizează notificarea cazului înainte sau după repatriere

În practică, se disting trei situații:

1. Victimă detectată în țara de destinație

În cazul în care, în legătură cu victima cetățean român, detectată pe teritoriul altui stat, nu au fost transmise informații despre statutul

acesteia, aceasta va fi tratată ca victimă potențială, urmând măsurile specifice MNIR.

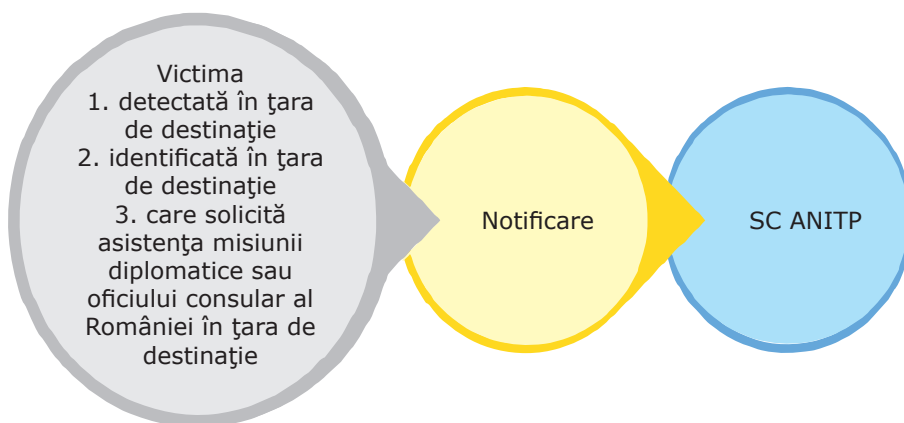
2. Victima identificată în țara de destinație

În acest caz se iau în considerație măsurile specifice identificării victimei, în țara de destinație, victima intrând în MNIR pe baza informațiilor din notificare și a celor rezultate din schimbul de informații în cadrul Mecanismelor Transnaționale de Referire (MTR).

3. Victima care solicită asistența misiunii diplomatice sau oficiului consular al României în țara de destinație

În acest caz, personalul de la ambasadă/consulat, va notifica ANITP, dar și instituțiile, organizațiile care au atribuții de identificare și referire în țara de destinație.

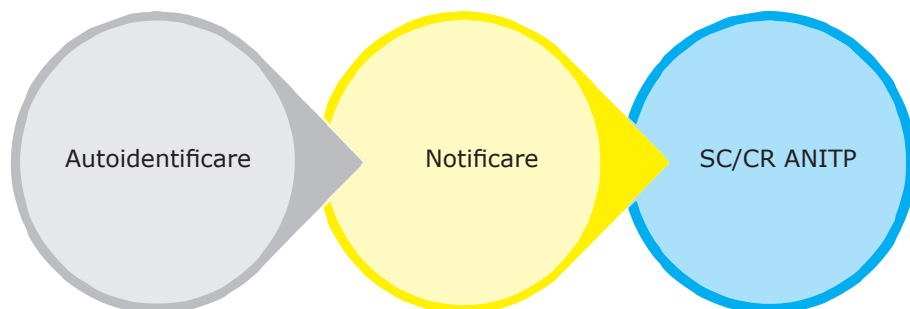
Figura 2 Accesul victimei traficului de persoane/ minori la măsurile specifice MNIR-ului

Autoidentificarea

În situația în care victimele potențiale se autoidentifică, acestea pot apela Tel Verde, gestionat de ANITP: 004 021 313 31 00 (apelabil și din străinătate) sau 0 800 800 678 (apel național gratuit) și/sau pot contacta cel mai apropiat centru regional al ANITP.

Figura 3 Accesul victimei traficului de persoane/ minori la măsurile specifice MNIR-lui

Victima detectată în comunitate

Pentru detectarea situațiilor de trafic și a victimelor sunt implicați o gamă largă de actori, specializați și nespecializați în domeniul luptei împotriva traficului de persoane.

Actorii care pot fi implicați în detectarea cazurilor de trafic aparțin:

1. publicului larg (membri ai comunităților)
2. categoriilor profesionale nespecializate din școli, spitale, mijloace de transport, forțe de ordine de la nivel comunitar, servicii sociale nespecializate publice sau ale diferitelor ONG-uri, operatori ai liniilor telefonice de urgență etc.;
3. profesioniștilor de prim nivel din cadrul: poliției locale, serviciilor sociale publice, ONG-urilor specializate, IGI, ITM și alții.

Figura 4 Accesul victimei traficului de persoane/minori la măsurile specifice MNIR-lui

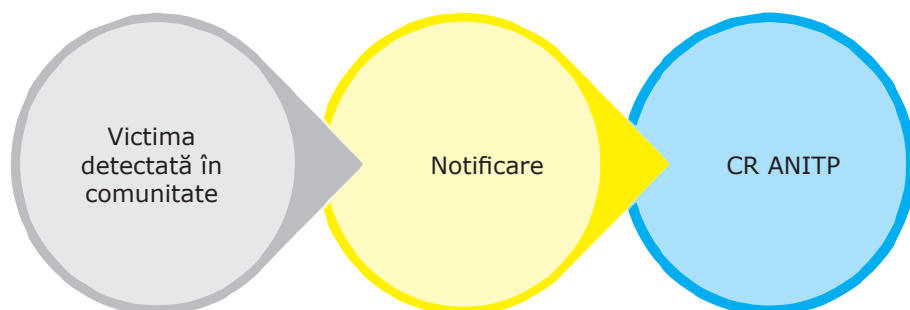
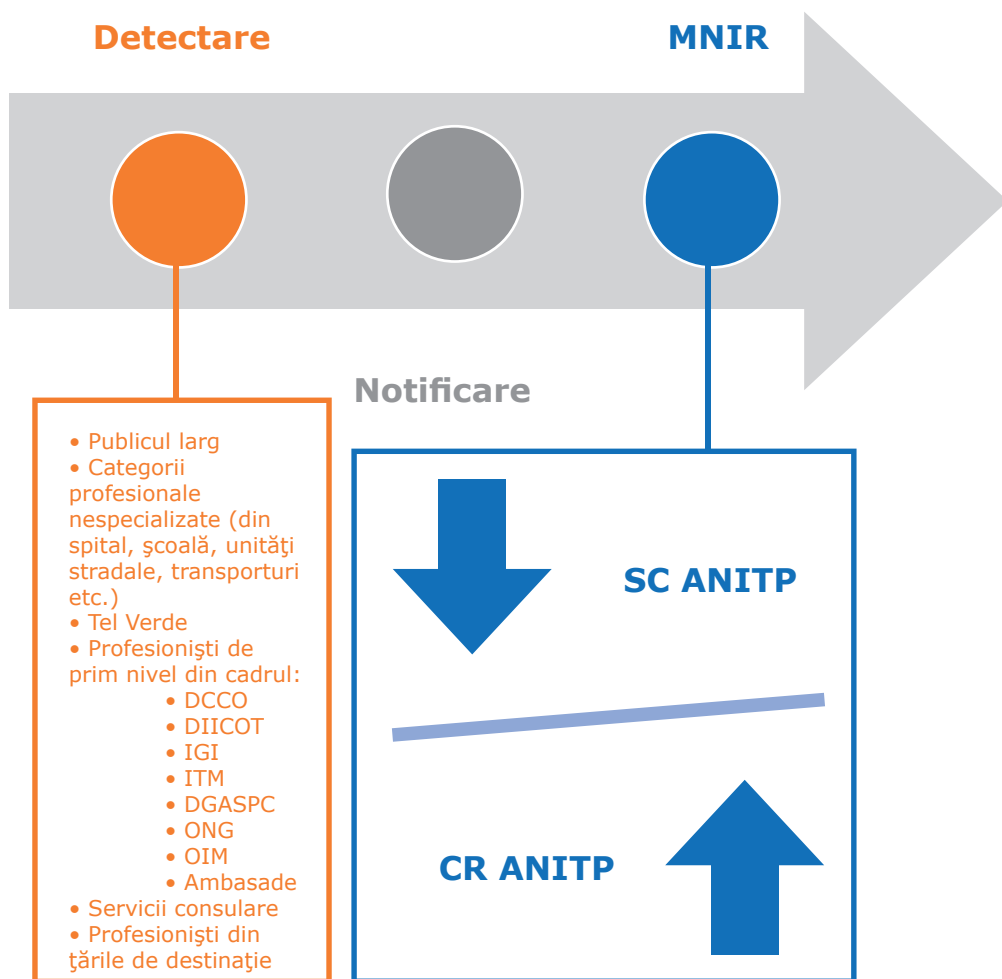

Figura 5 Accesul victimei traficului de persoane/minori detectata, la măsurile specifice MNIR

MĂSURI SPECIFICE PROCEDURII OPERATIONALE STANDARD - IDENTIFICAREA

4.1. Măsura 1: Notificarea cazului

Ce este?

Notificarea cazului este demersul de transmitere către ANITP ca punct focal național, a informației că o persoană a fost detectată ca o potențială victimă a traficului sau a fost identificată prin intermediul organelor de cercetare și urmărire penală din România sau dintr-o altă țară.

Punctul focal central de notificare a tuturor cazurilor de trafic de persoane/minori este ANITP, Structura Centrală (SC ANITP) sau prin cele 15 Centre Regionale (CR ANITP).

Când se utilizează?

Imediat ce:

- Există semne/indicatori în România că o persoană/minor este o potențială/identificată victimă a traficului de persoane sau a traficului de minori;
- O persoană se autoidentifică ca victimă;
- Există informații că o persoană cetățean român aflat pe teritoriul altui stat este victima potențială/prezumată/identificată a traficului de persoane/minori;

Cine o utilizează?

- Orice persoană, orice instituție/organizație care a detectat o potențială victimă a traficului de persoane/ minori, atât în România, cât și la nivel transnațional;
- Organele judiciare care au detectat/identificat o victimă a traficului de persoane/ minori.

Cum se utilizează?

Notificarea cazului presupune:

Acțiunea 1: Completarea formularului de notificare¹⁷ (I1 Formular

¹⁷ Adaptat după "Modern slavery victims: referral and assessment forms" Home Office and UK Visas and Immigration

de notificare pentru potențiale victime ale traficului de persoane în cadrul Mecanismul Național de Identificare și Referire);

Ațiunea 2: Transmiterea formularului de notificare prin e-mail sau fax la SC ANITP sau la CR ANITP

În cazul minorilor, consimțământul va fi dat în prezența reprezentantului legal.

În cazul victimei cetățean străin, consimțământul va fi dat într-o limbă pe care persoana o înțelege, de preferat limba maternă.

INSTRUMENT:

I1 Formular de notificare pentru victime ale traficului de persoane/ minori în cadrul Mecanismul Național de Identificare și Referire

Date personale ale victimei (potențiale/identificate) a traficului de persoane

Nume: Prenume:

De asemenea cunoscut ca și:

Data nașterii: /...../ Vârstă: Sex:

Naționalitatea:

Statutul de imigrare (dacă este cunoscut):

Pentru cetățeni străini

Alte mijloace de comunicare necesare (de exemplu, limbajul semnelor):

.....

Datele de contact ale persoanei care face notificarea

Nume:

Denumirea funcției:

Organizație/Instituție:

Unitate sau zonă

Telefon: Mobil:

E-mail:

Semnătură: Data: .../.../.....

Detalii generale ale întâlnirii, primului contact cu victima potențială/identificată a traficului de persoane

Data primului contact: /...../

Locația primului contact:

Ați raportat cazul poliției?

Da

Nu

primul contact a fost realizat de către poliție

Localitatea și județul în care credeți că a avut loc traficul de persoane

Forma de exploatare suspectată:

- furnizarea de servicii sexuale
- servitute domestică
- muncă/ forțată sau obligatorie
- comiterea de infracțiuni de către victimă
- cerșetorie
- necunoscut
- Altele (*Vă rugăm, precizați*)

Indicatori generali de trafic de persoane (*marcați tot ce se aplică și adăugați oricare dintre cele enumerate sub "altele" - aceasta nu este o listă exhaustivă.*)

Bifați toate casetele relevante:

Lipsa încrederii în autorități

Exprimarea fricii sau anxietății

Semne ale traumei psihologice (inclusiv tulburări de stres post-traumatic)

Persoana acționează ca și cum ar fi instruită de o altă persoană

Semne ale unui abuz fizic ca urmare a unor măsuri de control

Dovada controlului asupra mișcării, fie ca persoană, fie ca grup

Găsită sau conectată la un tip de locație care ar putea fi utilizată pentru exploatare

Limitarea sau restricționarea libertății de mișcare la locul de muncă sau la o zonă anume

Pașaportul sau documentele de identitate deținute de altcineva

Lipsa accesului la asistență medicală

Contact social limitat / izolare

Contact limitat cu familia

Semne de abuz de vulnerabilitate

Utilizarea abuzivă a substanțelor

Persoană intimidată sau forțată să presteze servicii

Nu știe adresa de domiciliu sau de la muncă

Percepția de a fi legată de datorii

Banii deduși din salariu pentru alimente sau cazare

Amenințarea de a fi predată autorităților

Amenințări împotriva persoanei sau a membrilor familiei acesteia

Acces limitat la facilități de baie sau igienă

Se auto-identifică

Oricare alt indicator:..... *Vă rugăm, precizați*

Pentru victime minore- trafic de minori, se adaugă următorii posibili indicatori:

Afișează semne de neglijare fizică - îngrijire de bază, malnutriție, lipsă de atenție la nevoile de sănătate

Afișează semne de neglijare emoțională

Social izolat - lipsa de relații pozitive, semnificative în viața copilului

Concentrare sau memorie slabă; comportament iritabil / nesociabil / agresiv

Psihologice - indicații de traume sau anestezie emoțională

Expune siguranță de sine, maturitate și încrederea în sine neașteptate pentru un copil de o asemenea vârstă

Dovezi privind abuzul de droguri, alcool sau alte substanțe psihoactive

Imagine de sine redusă, stima de sine scăzută, comportament de auto-vătămare, inclusiv tăiere, supradozaj, tulburare de alimentație, promiscuitate

Activitate sexuală

Nu este înregistrat la medic sau nu a beneficiat de îngrijire medicală

Nu este înscris la școală sau absentează

Are bani, haine scumpe, telefoane mobile sau alte bunuri fără explicații plauzibile

Dovezi care să susțină motivele pentru Notificare

.....
Utilizați această secțiune astfel:

- *Explicați circumstanțele sau detaliile întâlnirii sau contactului cu victima potențială/identificată*
- *Furnizați dovezi ale indicatorilor pe care i-ați identificat (dacă este posibil)*
- *Notați dacă este probabil ca informații ulterioare să fie disponibile la o dată ulterioară*
- *Furnizați orice alte informații relevante pe care le considerați importante și doriți să includeți, de exemplu, condiții de viață sau de muncă, comportament, aspect etc*
- *Informații despre locul de exploatare suspectat (dacă este cunoscut)*
- *Numele (porecla) exploatatorului sau traficantului (dacă este*

cunoscut)

- *Numele altor victime (dacă sunt cunoscute)*
- *Notați orice preocupare imediată legată de sănătatea, starea psihologică sau siguranța victimei potențiale/identificate.*

4.2. Măsura 2: Stabilirea vârstei, identității și acoperirea nevoilor de bază

Ce este?

Măsura prin care se stabilește vârsta și identitatea victimei potențiale (în cazul în care nu sunt deja cunoscute) pentru asigurarea conformă a serviciilor care acoperă nevoile de bază.

Când se utilizează?

Cât mai curând după notificarea cazului la SC ANITP sau CR ANITP, în raport de particularitățile cazului.

În cazul victimei cetățean străin, adulte sau minore, stabilirea vârstei și a identității poate fi un proces de lungă durată, care să implice mai multe instituții din România și din țara de origine sau de reședință.

Cine o utilizează?

Inspectorii de specialitate ai CR ANITP în colaborare cu managerii sau responsabilii de caz (puncte de notificare în cadrul MNIR) de la ONG și DGASPC cu servicii specializate pentru asistență și protecția victimelor traficului de persoane/ minori.

Cum se utilizează?

Acțiunea 1: Stabilirea vârstei victimei și a identității

În cazul victimei potențiale, cetățean român, a cărei identitate este incertă, inspectorul de specialitate CR ANITP, va solicita sprijinul autorităților competente pentru stabilirea vârstei și a identității.

În cazul victimei potențiale adulte, cetățean străin, inspectorii de specialitate din cadrul CR ANITP vor solicita, după caz, identificarea persoanei prin intermediul IGI/ambasadei/ consulatului din țara de origine.

În cazul victimelor minore, cetățeni străini, aflați pe teritoriul

României¹⁸, ANITP va contacta IGI¹⁹, care prin structurile la nivel teritorial realizează demersuri de:

- stabilire a identității;
- stabilire a modului de intrare în țară;
- colaborare pentru stabilirea unui reprezentant legal (DGASPC), care le va asigura și protecția, inclusiv cazarea în centre speciale pentru minori în aceleași condiții ca și pentru minorii români;
- se iau măsuri de identificare a părinților, indiferent de locul de reședință al acestora, în scopul reunificării familiale;
- până la identificarea părinților, minorii de vârstă școlară au acces la sistemul de învățământ.

Ațiunea 2: Acoperirea nevoilor de bază

Acoperirea nevoilor de bază presupune facilitarea accesului la hrană, îmbrăcăminte, servicii medicale de urgență, adăpost prin încredințarea persoanei la un serviciu de urgență specializat sau nespecializat al DGASPC și/sau ONG. CR ANITP va facilita accesul victimei la servicii primare, apelând la rețeaua de servicii din zona de competență.

Orice victimă care se declară a fi minoră, va fi beneficia de servicii primare specifice până la stabilirea cu exactitate a vârstei.

4.3. Măsura 3: Identificare victimei potențiale ca victimă prezumată

Ce este?

Măsura prin care se stabilește statutul victimei în urma evaluării semnelor și indicatorilor de trafic de persoane/ minori

Când se utilizează?

Imediat după acoperirea nevoilor de bază, când victima potențială este aptă din punct de vedere fizic și emoțional pentru a-și da consimțământul informat (instrument I2) pentru realizarea interviului de identificare (instrument I3)

Cine o utilizează?

Specialiști din cadrul CR ANITP, DGASPC și/sau ONG cu servicii

¹⁸ ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ Nr. 194 Republicată*) din 12 decembrie 2002 privind regimul străinilor în România

¹⁹ Cetățeni sau resortisanți ai țărilor terțe

specializate pentru victimele traficului de persoane/minori și/sau OIM România

Cum o utilizează?

Ațiunea 1: Obținerea consimțământului informat privind realizarea interviului pentru identificare

Este acțiunea prin care se va obține consimțământul persoanei/ minorului pentru realizarea interviului de identificare, după explicarea rolului acestuia.

Consimțământul informat se va da în scris utilizându-se instrument I2 și se va ține cont de opiniile și temerile persoanei/ minorului, cât și de caracteristici culturale, religioase, etnice etc.

În cazul minorilor, consimțământul va fi dat în prezența tutorelui sau altui reprezentant legal.

În cazul cetățenilor străini, se va explica rolul interviului și se va obține consimțământul într-o limbă pe care o cunoaște, de preferat în limba maternă.

INSTRUMENT:

Consimțământ informat pentru interviul de identificare

I2	Organizația/Instituția
	Consimțământ informat pentru interviul de identificare
Beneficiar	
Nume	
Prenume	
Data nașterii	
<p>A fost informată persoana că (numele instituției/organizației) își rezervă dreptul de a împărtăși datele cazului individual în scopuri de protecție și asistență în cadrul MNIR?</p> <p>(Da/Nu)</p> <p>A fost informată persoana că (numele instituției/organizației) își rezervă dreptul de a divulga în mod limitat date non-personale</p>	

pe baza informațiilor colectate în interviu, pentru aplicarea legii în scopul salvării altor victime care rămân sub controlul traficantilor sau pentru a împiedica alte potențiale victime de la a fi traficate?

(Da/Nu)

A fost obținut consimțământul complet și informat al persoanei pentru a efectua interviul de identificare pe baza informațiilor furnizate cu privire la rolul organizației, natura voluntară a interviului și utilizarea informațiilor furnizate de individ așa cum au fost prezentate mai sus?

(Da/Nu)

Dacă persoana este minoră, a obținut consimțământul părintelui (părinților)/tutorei (tutorilor)?

(Da/Nu)

Semnătura intervievatorului: _____

Data: _____

Acțiunea 2: Interviul pentru identificarea victimei traficului de persoane/ minori

Este acțiunea prin care cazurile notificate sunt filtrate, analizate și evaluate prin realizarea unui interviu care presupune adresarea de întrebări care urmăresc semne și indicatori de identificare, menite să determine calitatea de victimă prezumată a traficului de persoane și să orienteze accesul la servicii de protecție și asistență.

Interviul de identificare va fi realizat de către inspectorii de specialitate ai CR ANITP, de către specialiști din cadrul DGASPC și ONG cu servicii specializate pentru victimele traficului de persoane/ minori și/sau OIM România, utilizându-se instrument I3 (Interviu de identificare) și indicatorii din ANEXA.

INSTRUMENT:

Instrument 3. Interviu de identificare²⁰

I3	Organizația/Instituția		
 Interviu de identificare		
CONFIDENȚIAL			
Nume			
Prenume			
Data nașterii		Locul nașterii	
Gen		Țara de origine	
Reședința			
<u>Document de identitate</u>			
Tip		Țara	
Nr.		Seria	
Data expirare			
<u>Datele de caz și din interviu</u>			
Tipul organizației/persoanei care realizează interviul			
Data evaluării			
Locul evaluării			
<u>Cine a realizat interviul?</u>			
Nume, Prenume			
Organizația			
Telefon/Fax			
Email			
Limba utilizată:			
Mediator intercultural/ Traducător			
Nume, Prenume			

²⁰ Adaptat după instrumente de referire transnațională ale Organizației Internaționale pentru Migrație

<u>Proces: Intrarea în trafic</u>			
1. Cum a intrat persoana în procesul de trafic (indicați mai multe opțiuni, dacă este necesar)?			
Răpire		Vizită membru al familiei	
Promisiune de muncă		Vizită prieten	
Vândut		Căsătorie	
Adopție		Altele	
Oportunitate educațională		Vă rugăm, precizați:	
2. A existat recrutare?			
Da		Nu	
2.1 Dacă DA, cum a fost inițiat contactul între individ și recrutor?			
Contact personal		Anunț la radio	
Agenție de impresariat		Anunț pe internet	
Agenție de turism		Anunț la TV	
Anunț în ziar		Altele	
		Vă rugăm, precizați:	
3. În ce activitate/activități credea individul că va fi implicat la sosirea în țara de destinație?			
Muncă în agricultură		Prostituție	
Cerșetorie		HORECA	
Îngrijire copil		Studiu	
Munca domestică		Căsătorie	
Construcții		Comerț	
Minerit		Transport	
Infraționi mărunte		Altele	
Alt tip de muncă		Vă rugăm, precizați:	
Vă rugăm, precizați:			

4. Care au fost beneficiile promise după sosirea la destinația finală?			
4.1. Salariul			
4.2. Alte beneficii			
5. În ce dată (zi, lună, an) a intrat persoana în procesul de trafic?			
6. Minor la intrarea în proces?		Da	Nu
7. Din ce loc/țară a intrat individul în proces?			
8. Care e locația/țara finală de destinație (intenționată) pentru persoană?			
9. Individul a călătorit singur?		Da	Nu
9.1. Dacă nu, cu cine a călătorit (indicați cât mai multe opțiuni dacă se aplică)?			
Soț/soție		Recrutator	
Partener		Transportator	
Rudă		Persoane necunoscute	
Prieten		Altele	
		Vă rugăm, precizați:	
10. A petrecut timp în orice loc (locuri) de tranzit/țară (țări)?			
Da		Nu	
10.1. Dacă da, specificați în ordine cronologică cu perioada cât mai exactă:			
10.2. S-a implicat în activități în această/aceste țară/țări?			
Da		Nu	

10.3. Dacă da, ce activitate/activități?			
Muncă în agricultură		Prostituție	
Cerșetorie		HORECA	
Îngrijire copil		Studiu	
Muncă domestică		Căsătorie	
Construcții		Comerț	
Minerit		Transport	
Infrațiuni mărunte		Altele Vă rugăm, precizați:	
Alt tip de muncă Vă rugăm, precizați:			

11. Au fost folosite oricare dintre următoarele mijloace pentru a controla persoana?			
	Da	Nu	Nu se știe
Abuz fizic Dacă DA, cine?			
Abuz psihologic Dacă DA, cine?			
Abuz sexual Dacă DA, cine?			
Amenințări individuale Dacă DA, cine?			
Amenințarea dacă apelează la autoritățile de aplicare a legii Dacă DA, cine?			
Amenințări la adresa familiei Dacă DA, cine?			
Promisiuni false/înșelăciune Dacă DA, cine?			
Libertatea de mișcare Dacă DA, cine?			
Incitare la consum de droguri Dacă DA, cine?			
Incitare la consum de alcool Dacă DA, cine?			

Tratamentul medical Dacă DA, cine?			
Hrană și hidratare Dacă DA, cine?			
Reținerea salariilor Dacă DA, cine?			
Reținerea documentelor de identitate Dacă DA, cine?			
Reținerea documentelor de călătorie Dacă DA, cine?			
Datorii Dacă DA, cine?			
Ore de lucru în exces Dacă DA, cine?			
11.1. Dacă au existat alte mijloace de control, vă rog specificați utilizând ANEXA MNIR:			
Proces: Faza de exploatare			
12. Ce activitate/activități a făcut la sosirea la ultima destinație?			
Muncă în agricultură		Prostituție	
Cerșetorie		HORECA	
Îngrijire copil		Studiu	
Muncă domestică		Căsătorie	
Construcții		Comerț	
Minerit		Transport	
Infrațiuni mărunte		Altele	
Alt tip de muncă Vă rugăm, precizați:		Vă rugăm, precizați:	

13. Care a fost vârsta la începerea activității?			
13.1. Cât timp a avut loc cea mai semnificativă activitate?			
14. Au fost utilizate oricare din următoarele mijloace de control a persoanei?			
	Da	Nu	Nu se știe
Abuz fizic Dacă DA, cine?			
Abuz psihologic Dacă DA, cine?			
Abuz sexual Dacă DA, cine?			
Amenințări individuale Dacă DA, cine?			
Amenințarea dacă apelează la autoritățile de aplicare a legii Dacă DA, cine?			
Amenințări la adresa familiei Dacă DA, cine?			
Promisiuni false/înșelăciune Dacă DA, cine?			
Libertatea de mișcare Dacă DA, cine?			
Incitare la consum de droguri Dacă DA, cine?			
Incitare la consum de alcool Dacă DA, cine?			
Tratamentul medical Dacă DA, cine?			
Hrană și hidratare Dacă DA, cine?			
Reținerea salariilor Dacă DA, cine?			
Reținerea documentelor de identitate Dacă DA, cine?			
Reținerea documentelor de călătorie Dacă DA, cine?			
Datorii Dacă DA, cine?			
Ore de lucru în exces Dacă DA, cate?			

<u>Pentru exploatare sexuală</u>			
Îngrădirea libertății de a refuza clientul Dacă DA, cine?			
Îngrădirea libertății de a refuza anumite acte Dacă DA, cine?			
Îngrădirea libertății de a folosi prezervative Dacă DA, cine?			
14.1. Dacă au existat alte mijloace de control, vă rog specificați utilizând ANEXA MNIR:			
15. A fost exploatat?			
Da		Nu	
		Nu știe	
16. Dacă nu a avut loc exploatarea, a existat vreun semn de amenințare reală și substanțială de exploatare?			
Da		Nu	
		Nu știe	
16.1. Dacă DA, care au fost motivele pentru care exploatarea nu a avut loc niciodată?			
Salvarea		Nu știe	
Evadarea		Altele	
		Vă rugăm, precizați:	

Nota: Se vor anexa materiale coroborative: rapoarte medico-legale, rapoarte medicale etc.

Acțiunea 3: Comunicarea deciziei privind identificarea

Este acțiunea prin care specialistul care realizează interviul de identificare îi comunică, în scris, victimei, decizia privind statutul de victimă prezumată a traficului de persoane/ minori.

În cazul în care decizia este că statutul persoanei/ minorului este de victimă prezumată, specialistul care realizează interviul, va informa persoana/ minorul în legătură cu drepturile ei utilizând instrumentul I5 și va evalua nevoile speciale de asistență și riscurile.

În cazul în care decizia este că statutul persoanei/ minorului nu este de victimă prezumată, dacă persoana prezintă o formă de vulnerabilitate sau/și este victimă a altei infracțiuni, specialistul care realizează interviul va referi persoana/minorul în sistemul de asistență și protecție socială sau altei instituții, în funcție de specificul cazului.

Decizia de identificare, cât și măsurile suplimentare, vor fi evaluate și analizate, împreună cu victima prezumată.

Persoana/minorul va primi în scris decizia privind identificarea, folosindu-se instrument I4 „Notificare decizie conform MNIR”.

Orice persoană prezumată de a fi traficată trebuie să fie considerată și tratată ca o victimă imediat ce autoritățile competente au indicii că ea/el a fost subiect al infracțiunii de trafic.

În timpul procesului de identificare, persoana traficată prezumată trebuie să fie tratată ca victimă și să aibă acces imediat la asistență și suport, indiferent dacă persoana este aptă sau dorește să colaboreze cu organele de urmărire penală.

În cazul minorilor, comunicarea deciziei se va realiza în prezența tutorelui și/ sau reprezentantului legal.

În cazul victimelor prezumate, cetățeni străini, comunicarea deciziei se va realiza într-o limbă pe care aceștia o înțeleg și nu trebuie să existe ordin de expulzare înainte ca procesul de identificare să fie complet.

INSTRUMENT:

Instrument 4. Notificare decizie conform MNIR

I4	Organizația/Instituția
 Notificare decizie
<u>Specialist MNIR</u>	
Nume	
Prenume	
Locație	
Număr Decizie	
Data Decizie	
<u>Beneficiar</u>	
Nume	
Prenume	
Data nașterii	
CNP	
Instituția/organizația..... a decis că în cazul beneficiarului/ei sunt indicatori că persoana (minorul) este victimă prezumată a traficului de (persoane/minori), cu drept la perioada de recuperare și reflecție de maximum 90 de zile.	
Data la care s-a comunicat decizia:	
Am luat la cunoștință, Semnătura:	
<u>Reprezentant MNIR</u>	
Nume	
Prenume	
Funcția	
CR ANITP	
Telefon	
E-mail	

4.4. Măsura 4: Informarea victimelor în legătură cu drepturile pe care le au conform legii și consimțământul informat privind referirea la servicii de asistență și protecție

Ce este?

Este măsura care succedă identificarea persoanei/minorului ca victimă prezumată/identificată și presupune oferirea de informații victimelor prezumate/identificate pentru:

- Conștientizarea drepturilor pe care le au conform legii;
- Obținerea consimțământului informat pentru referirea către servicii specializate de protecție și asistență;
- Conștientizarea importanței colaborării cu organele de cercetare și urmărire penală în cazul victimelor prezumate;
- Obținerea acordului pentru implementarea datelor cu caracter personal și a informațiilor legate de situația de trafic în SIMEV.

Când se utilizează?

După comunicarea deciziei de victimă prezumată de către specialiștii ANITP, ONG sau DGASPC, OIM România sau după identificarea victimei de către organele de cercetare și urmărire penală și înainte de notificarea ANITP și, în acest caz, doar cu privire la informarea victimelor în legătură cu drepturile lor conform legii.

Cine o utilizează?

Informarea privind drepturile victimelor traficului de persoane/minori prezumate/ identificate va fi făcută de către specialiștii ANITP, ONG și/sau DGASPC, OIM România, cât și de către organele de cercetare și urmărire penală.

Cum se utilizează?

Acțiunea 1: Informarea și conștientizarea asupra drepturilor legale

Reprezentanții instituțiilor specializate vor aduce la cunoștința victimei prezumate/ identificate, drepturile și obligațiile pe care aceasta le are. Înțelegerea drepturilor este prima condiție a consimțământului victimei pentru toate măsurile ulterioare ale MNIR-ului.

Informarea privind drepturile victimelor traficului de persoane se va realiza într-un limbaj simplu, pe înțelesul fiecărei victime, indiferent dacă este cetățean român sau cetățean străin/persoană adultă sau minor; cu explicarea separată a fiecărui drept în parte.

Ațiunea 2: Prezentarea alternativelor de protecție și asistență

Reprezentării instituțiilor specializate vor aduce la cunoștința victimei prezumate/ identificate, care sunt alternativele de protecție și asistență, dându-i acesteia posibilitatea de alegere.

Victimele vor fi informate în legătură cu toate serviciile de protecție și asistență disponibile la nivel local și regional, cu rolul acestora și cu perioada posibilă de asistare.

Ațiunea 3: Obținerea consimțământului pentru referire, în scris, utilizând Instrument I5 „ Consimțământ informat privind referirea”

În cazul victimei minore, consimțământul informat se va semna de către tutore sau în prezența acestora, în funcție de vârsta minorului.

În cazul victimei cetățean străin, consimțământul se va semna într-o limbă pe care o înțelege, de dorit în limba maternă a acestuia.

INSTRUMENT:

Instrument 5. Consimțământ informat privind referirea

I5	Organizația/Instituția
 Consimțământ informat privind referirea
CONFIDENȚIAL	
Azi, data:	
Nume	
Prenume	

Data nașterii	
Am luat cunoștință de drepturile legale pe care le am ca victimă prezumată/identificată a traficului de persoane, respectiv:	
<ul style="list-style-type: none"> a) dreptul de a beneficia de o perioadă de recuperare și reflecție de până la 90 de zile, pentru a se recupera, pentru a evita influența traficantilor sau pentru a lua o decizie privind cooperarea cu autoritățile competente; b) dreptul la asistență rezidențială, psihologică, medicală, fizică, juridică și socială; c) dreptul de a depune plângere la organul de urmărire 	

penală;

d) dreptul de a primi asistență juridică obligatorie, în toate fazele procesului penal și în cauzele civile conexe;

e) dreptul la protecția datelor de identificare a martorului, la modalitățile de protejare a martorului, drepturile și obligațiile ce îi revin;

f) dreptul la compensații financiare care se acordă victimelor unor infracțiuni.

Am înțeles/ nu am înțeles care îmi sunt drepturile.

Sunt de acord/ nu sunt de acord cu referirea mea către un program de protecție și asistență.

Motivele refuzului:

.....

.....

.....

Sunt de acord/ nu sunt de acord cu implementarea datelor cu caracter personal în Sistemul Informatic de Monitorizare și Evaluare a victimelor traficului de persoane (SIMEV).

Motivele refuzului:

.....

.....

.....

Semnătura:

4.5. Măsura 5: Evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție

Ce este?

Este măsura prin care sunt identificate riscurile potențiale legate de securitatea fizică și emoțională a victimei prezumate/ identificate, cât și nevoile specifice de protecție și asistență, în scopul stabilirii măsurilor viitoare prin care victima este protejată și asistată.

Când se utilizează?

Evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție este un proces continuu care începe odată cu notificarea cazului la instituțiile și organizațiile specializate și se îmbunătățește/ adaptează pe parcursul implementării măsurilor ulterioare ale MNIR, în funcție de evoluția cazului. Pentru cazurile de trafic transfrontalier, evaluarea

riscurilor și a nevoilor speciale, începe totodată cu notificarea cazului și sunt considerate riscurile și nevoile legate de organizarea transportului victimei între două sau mai multe state.

Evaluarea riscurilor și nevoilor speciale se va realiza și în situația în care victima cetățean român care se integrează în țara de destinație are nevoie să se întoarcă în România pentru situații administrative, judiciare sau medicale; de exemplu refacerea actelor de identitate, înfățișări în instanță în procese civile (divorț; custodie) sau în procesul penal, pentru investigații medicale.

Pentru a evita intervierea repetată a unei persoane/minor, evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție se va realiza odată cu interviul de identificare.

Cine o utilizează?

În cazul victimei prezumate/ identificate în Romania, evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale este realizată de către specialiștii CR ANITP în colaborare cu managerii sau responsabilii de caz din cadrul ONG-urilor și/sau DGASPC-urilor cu servicii specializate pentru asistență și protecția victimelor traficului de persoane/ minori. În funcție de specificul cazului, specialiștii CR ANITP colaborează cu reprezentanți IGPR la nivel local și/ sau servicii sociale locale.

În cazul victimei cetățean român care urmează să fie repatriată din țara de destinație, specialiștii amintiți anterior și specialiștii OIM România, vor colabora cu omologii din țara respectivă, contribuind cu informații la evaluarea riscurilor și nevoilor, după notificarea cazului în cadrul MTR.

Având în vedere complexitatea riscurilor și nevoilor specifice victimelor traficului de persoane/ minori, evaluarea acestora este de dorit să se realizeze de către o echipă multidisciplinară: psiholog, asistent social, polițist, medic și alții, în funcție de cerințe la nivel individual.

În cazul victimei minore, pentru evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale, din echipa multidisciplinară vor face parte specialiști de la DGASPC, interviul realizându-se în prezența tutorelui.

În cazul victimei cetățean străin, pentru evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale, din echipa multidisciplinară vor face parte specialiști de la OIM România și/sau IGI, interviul pentru evaluare realizându-se într-o limbă pe care victima o înțelege, de preferat limba maternă.

Cum se utilizează?

Evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție se realizează pentru toate victimele traficului de persoane/minori:

- victime prezumate sau identificate;
- victime ale traficului intern și/sau transfrontalier;
- victima cetățean străin identificată în România;
- victimă cetățean român care a fost identificată pe teritoriul altei țări.

Se disting două acțiuni specifice: interviul pentru evaluare și realizarea planului pentru managementul riscurilor imediate.

Acțiunea 1: Interviul pentru evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție

Este acțiunea prin care echipa multidisciplinară, coordonată de specialistul CR ANITP, cu consimțământul victimei/ tutorelui culege informații legate de riscurile și nevoile asociate situației particulare a victimei și le analizează în scopul stabilirii măsurilor de protecție și asistență specifice: asistență și protecție în situație de criză, repatriere asistată, asistență și protecție de lungă durată (asistență pentru (re)integrare), suportul acordat victimelor în timpul procedurilor penale și civile.

Evaluarea riscului nu poate fi considerată separat de evaluarea nevoilor de asistență (imediate, medii și pe termen lung) și în afara unui plan eficient de măsuri de protecție.

Interviul pentru evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție se va realiza inițial folosindu-se instrumentul I6 Evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție, astfel:

- Pentru victima prezumată: odată cu realizarea interviului de identificare; înainte de referirea pentru asistență și protecție în situație de criză;
- Pentru victima identificată: după notificarea cazului și înainte de referirea pentru asistență și protecție în situație de criză;
- Pentru victima cetățean străin care solicită sau necesită repatriere asistată: odată cu realizarea schimbului de informații în cazurile de trafic transnațional, înaintea repatrierii;
- Pentru victima cetățean român care a fost identificată pe

teritoriul altei țări și urmează să fie repatriată, interviul de evaluare a riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție se realizează în țara de destinație, iar specialiștii din România își pot aduce contribuția odată cu realizarea schimbului de informații în cazurile de trafic transnațional, înaintea repatrierii, motiv pentru care notificarea cazului către aceștia din urmă trebuie făcută în timp util.

În cazul victimei care urmează să fie repatriată, se au în vedere și riscurile implicate de transportul/transferul acesteia în țara de origine sau reședință, indiferent dacă este victima cetățean român traficată pe teritoriul altui stat sau victima cetățean străin traficată în România.

În cazul victimei cetățean român care urmează să fie repatriată, iar notificarea cazului a fost transmisă la o organizație sau instituție din România, alta decât ANITP, instituția/organizația va notifica SC ANITP care prin CR ANITP și cu sprijinul partenerilor de la nivel teritorial (poliția națională de la nivel local, DGASPC etc.), va lua măsuri pentru evaluarea riscurilor din comunitatea de origine/domiciliu.

În cazul victimei cetățean străin, înainte de repatriere, SC ANITP în colaborare cu OIM Romania, notifică cazul către punctul focal național din țara de origine/reședință sau biroul OIM responsabil cu acea țară și solicită sprijinul pentru colaborare în vederea evaluării riscurilor și a nevoilor speciale. În funcție de specificul cazului, SC ANITP și/ sau OIM vor solicita sprijinul IGI.

În cazul victimei minore care urmează să fie repatriată, notificarea cazului se face atât la SC ANITP, cât și la ANPDCA, astfel ca în evaluarea riscurilor și nevoilor sunt implicați specialiști în protecția drepturilor copiilor din cadrul DGASPC-urilor, conform prevederilor legale privind repatrierea minorilor neacompaniați.

În cazul în care victima prezumată/identificată nu este capabilă să ofere informații din cauza stresului sau din alte motive și trebuie luate măsuri urgente de protecție și asistență, specialistul care este în contact cu victima poate evalua riscurile și nevoile, bazându-se exclusiv pe observație.

Interviul pentru evaluare se va realiza atunci când victima va fi stabilizată din punct de vedere fizic și emoțional.

INSTRUMENT:

Instrument 6. Evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție

I6	Organizația/Instituția Evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție
CONFIDENȚIAL	
Data interviului	
Tipul organizației/instituției care a notificat cazul: (ONG/Organizație internațională/Organe de poliție sau judiciare/ Ambasade/Altele/NA)	
<input type="text"/>	
Numele organizației/instituției și locația:	
<input type="text"/>	
Numele intervievatorului:	
<input type="text"/>	
<u>Beneficiar</u>	
Nume	
Prenume	
Gen	
Data nașterii	
Părinți	(numele complet: nume prenume)
Numele mamei	
Numele tatălui	
Locul nașterii	
- Oraș, Comună	
- Județ, Țară	
Țara de origine	
Naționalitate	
Stare civilă	(Singur(ă)/Căsătorit(ă)/Divorțat(ă)/Despărțiți/Relație stabilă/Văduv(ă)/Nu răspunde)
Copii	(Da/Număr copii/Nu/Nu răspunde - NR)
Mediul de proveniență	(Rural/Urban/Capitală)

	Victima are acte de identitate asupra ei? (Da-Nu-NR)	
	Dacă da, specificați: (Document de identitate/Certificat de naștere/Permis de conducere/Altul/NR)	
Adresa:	(reședința primară – facultativ)	
Telefon:		
	Este această adresă destinația finală (DA/NU/NR):	
	Cu cine locuia anterior plecării: (Familie/Prieteni/Rude/Singură/Instituție/Partener/Altcineva/NR)	
	Dacă nu, este altă adresă disponibilă (facultativ):	
Structura familiei	(nucleară/extinsă/nu are/NR)	
	Părinți (Relație stabilă/Părinții sunt divorțați/Unul dintre părinți a murit/Unul dintre părinți s-a recăsătorit/trăiește cu altcineva/Ambii părinți au murit/Nu mai ține legătura cu ei sau nu i-a cunoscut/NR).	
	Relația familială: (Bună/Normală/Dificilă/Proastă/Nu are/NR)	
	Situația economică a familiei (Bun/Mediu/Sărac/Foarte sărac/NR)	
	Suferă/a suferit abuzuri fizice sau mentale în familie (Da/Nu/NR)	
	Dacă da, cine a abuzat: (Părinții/Mama/Tatăl vitreg/ă/Soțul/Soția/Frații/Rudele/Iubitul/Iubita/Cunoștințe/Prieteni/Vecini sau prieteni de familie/Străini/Altcineva/NR).	
	A existat vreodată abuz sexual acasă: (Da-Nu-NR)	
	Dacă da, de către cine? (Părinți)/Mamă/Tatăl vitreg/Soț/Frați/Rude/Iubit/Cunoștință/Prieten/Vecin sau prieten de familie/Străin/Altcineva/NR).	

Resurse financiare	(Nu are/Venituri proprii- nesigure/Beneficiază de sprijinul familiei/Beneficiază de sprijinul partenerului/Venituri proprii- suficiente/Altele/NR).	
Nivel educațional	(Nivel primar (1-4 clase) Nivel secundar (4-8 clase)/Liceu/ Universitate/Altceva/Fără studii/NR).	
Durata studii		
	A urmat o școală profesională/cursuri profesionale?	
	Domeniul de studiu/pregătire profesională:	
	Experiență în domeniul studiat: (Da-Nu-NR)	
Experiență profesională		
	Anterior plecării, victima a avut o slujbă? (Da-Nu-NR)	
	Dacă da, unde?	
	În țara de origine? (Da-Nu)	
	Ocupație anterioară: (Liber profesionist/A lucrat pentru membrii familiei/Angajat la stat/Sector privat/Menaj/Oferea servicii sexuale/NR/Altceva, specificați domeniul, slujba).	
	De obicei avea o slujbă sau cel mai adesea nu avea? (De obicei avea o slujbă/Cel mai adesea nu avea serviciu)	
	Salariu	
	Salariul era plătit: (Ocazional/Cu regularitate/ Niciodată/NR)	
	Plățile se făceau: (în bani/în bunuri/NR)	
	Într-o altă țară? (Da-Nu)	
	Care este țara în care a avut cea mai îndelungată experiență de muncă?	

	Ce ocupație a avut? (Liber profesionist/A lucrat pentru membrii familiei/Angajat la stat/Sector privat/Menaj/Oferea servicii sexuale/NR/Altceva, specificați domeniul, slujba).	
	Cât de des a avut o slujbă? (Des/Rar/NR)	
	Salariu	
	Salariul era plătit: (Ocazional/Cu regularitate/Niciodată/NR)	
	Plățile se făceau: (în bani/în bunuri/NR)	
	Care era statutul profesional al victimei în momentul recrutării? (Student/ă/Angajat/ă/fără slujbă/Altul/NR)	
Sănătate		
	Victima a suferit/suferă de boli? (Da/Nu/NR)	
	A avut acces la servicii medicale? (Da/Nu/NR)	
	Este înregistrat(ă) ca persoană cu dizabilitate?	
	Înainte de trafic sau în timpul perioadei de trafic, victima a devenit dependentă de droguri, sedative sau alcool?	
	Dacă da, de care dintre acestea? (droguri, sedative, alcool)	
	Este victima însărcinată (până în momentul interviului):	
	Dacă da, în câte săptămâni?	

Evaluare nevoi urgente de asistență				
Dacă da, ce anume? (Exemplu de întrebări: Ai nevoie de mâncare, îmbrăcăminte etc.? Te doare ceva? Ești neliniștită în legătură cu sănătatea? Ai nevoie de un loc în care sa te odihnești?)				
Nevoi imediate identificate	DA/NU	Urgență	În criză	În (re) integrare
Asistență materială				
Asistență medicală				
Asistență rezidențială				
Asistență psihologică				
Asistență legală				
Asistență educațională				
Refacerea actelor de identitate				
Reinserție profesională				
Medierea relației cu familia				
Alte servicii				
Evaluare riscuri legate de vulnerabilitatea de dinainte de perioada de traficare				
Detalii specifice (Cine? Unde? Când?) Factori declanșatori și strategii de reducere				
Categorie de risc	Detalii specifice	Scăzut	Mediu	Crescut
Abuzuri fizice/emoționale/sexuale în familie				
Abuzuri fizice/emoționale/sexuale în comunitatea de origine				
Abuzuri fizice/emoționale/sexuale în centre				
Mediul de proveniență infrațional				
Probleme de sănătate mintală				
Abandon școlar				
Șomer				

Marginalizare socială				
Abuz de substanțe psihoactive (alcool, droguri)				
Comportament de risc				
Neglijență și auto neglijență				
Violență familială				
Sărăcie				
Altele				
Riscurile asociate cu persoanele implicate în procesul de trafic				
Evaluarea gradului de risc general				
Categorie de risc		Da	Nu	
Traficul are un impact semnificativ în țara sau comunitatea în care a fost identificată persoana și/sau în țara sau comunitatea de reședință a persoanei.				
Traficul e controlat de grupări de criminalitate organizată, există traficanți și complici care fac parte din rețele de trafic sau autorități/funcționari publici de rang înalt care fac parte din rețelele de trafic.				
Grupările de criminalitate organizată au capacitatea de a se răzbuna pe persoana care a scăpat/s-a eliberat/a fost eliberată, membrii familiei, apropiații sau personalul OIM/personalul organizațiilor partenere.				
Nivelul implicării guvernului și sprijinul acordat măsurilor de combatere a traficului de persoane în țara sau comunitatea de destinație rămâne scăzut.				
Capacitatea și implicarea instituțiilor de aplicare a legii din țara de destinație sau comunitatea de origine a victimei în combaterea traficului de persoane și în protecția victimelor sunt scăzute.				

Capacitatea și implicarea furnizorilor de servicii în oferirea de programe comprehensive de protecție și asistență (medicală, psiho-socială, legală, protecția martorilor) sunt reduse.		
Corupția în țara sau comunitatea de destinație este endemică și contribuie la creșterea semnificativă a gradului de risc.		
Traficul apare în legătură cu o practică tradițională sau culturală frecventă, ca, de exemplu, căsătoria forțată iar persoana care a ieșit din aceste situații poate atrage mai departe stigmă socială sau poate inspira alte reacții antisociale.		
Membrii familiei apropiate sau extinse și/sau prieteni ai persoanei au fost implicați în procesul de trafic (se aplică în special în cazul victimelor minore).		
Persoana e copil.		
Evaluarea gradului de risc specific		
Categorie de risc	Da	Nu
Persoana consideră că el/ea, membri ai familiei sau alte persoane apropiate se afla în pericol iminent.		
Persoana are semne de abuz fizic sau psihologic.		
A fost inițiat vreun contact între traficant(i) și persoană de la momentul ieșirii/eliberării acesteia în locul/țara de destinație?		
Există suspiciuni că se menține contactul dintre persoană și traficant(i) în locul/țara de origine, care ar putea crește riscul asociat returnării și reintegrării persoanei?		

Traficantul sau complicele cunosc locația curentă a persoanei, adresa de reședință/casa în care locuiește persoana, locația sau adresa de reședință a membrilor familiei apropiate ori extinse sau a prietenilor persoanei.		
Traficantul/complicele sunt cunoscuți ca având capacitatea (e.g. resurse umane, financiare, contacte, influența socială sau politică) de a agresa fizic sau de a intimida persoana, membrii familiei apropiate/extinse, prietenii acesteia sau are capacitatea de a compromite (re)integrarea/recuperarea persoanei.		
S-a inițiat vreun contact cu familia sau cei apropiați persoanei, de la momentul eliberării/ieșirii acesteia din exploatare?		
Traficantul/complicele au cunoștințe detaliate privind protocoalele operaționale ale ANITP sau ale partenerilor ANITP care oferă servicii de asistență directă pentru victimele traficului de persoane.		
Există motive să se creadă că familia apropiată/extinsă sau prietenii persoanei au fost implicați în oricare din procesele de trafic ori în exploatarea acesteia.		
Persoana are o nevoie fizică sau psihologică ori se confruntă cu o dificultate care ar putea compromite eficiența asistenței directe care va fi oferită.		
Riscuri asociate contactului cu instituțiile de aplicare a legii		
Categorie de risc	Da	Nu
A fost inițiat contactul cu vreo instituție de aplicare a legii în ultimul loc/stat de destinație?		
A colaborat persoana cu oricare din aceste instituții?		
Dacă DA, au traficantii cunoștință de acest lucru?		
Dacă DA, au fost luate măsuri de protecție a martorilor sau victimelor?		
A luat poliția măsuri sau intenționează să ia măsuri împotriva traficantului(ților) în locul sau țara de destinație, în urma informațiilor sau dovezilor furnizate de persoană?		

A luat poliția măsuri sau intenționează să ia măsuri împotriva traficantului (ților) în locul sau țara de primire, în urma informațiilor sau dovezilor furnizate de persoană?		
A fost deschis un caz penal ori s-au luat măsuri de urmărire penală împotriva suspectilor ori s-a depus plângere ori are loc o investigație (în țara de origine sau de destinație)?		
Au fost arestați suspectii până în prezent?		
Dacă DA, sunt ei încă în detenție?		
Dacă au fost eliberați pe cauțiune, este cunoscută locația lor actuală?		
Se află vreunul din suspectii cunoscuți în libertate?		
Se află oricare din suspectii cunoscuți în țara sau locul de primire?		
Decizia bazată pe evaluarea riscului		
☐ Nu au fost identificate riscuri		
☐ Au fost identificate riscuri minore		
☐ Au fost identificate riscuri medii <i>se impune implementarea unui plan de management al riscului</i>		
☐ Au fost identificate riscuri crescute sau extreme <i>se impune implementarea unui plan de management al riscului</i>		

Acțiunea 2 Realizarea planului de management al riscurilor imediate

Este acțiunea prin care echipa multidisciplinară coordonată de specialistul CR ANITP și care este implicată în evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale, realizează un plan de intervenție individualizat pentru eliminarea sau diminuarea riscurilor imediate și pentru acoperirea nevoilor. Pentru realizarea planului se utilizează instrumentul I7 Planul de management al riscurilor imediate.

Riscurile imediate sunt acelea care determină primele acțiuni înainte de referire:

- Alegerea locului referirii (de exemplu: cât mai departe de zona de risc)
- Alegerea furnizorului de servicii specializat care să poată asista victima în funcție de riscuri și nevoi (de exemplu: cu serviciu de tip rezidențial, de tip maternal etc.)

- Alegerea tipului de serviciu în urgență (spitalizare, investigații medicale, evaluare psihiatrică etc.)

În cazul victimei care necesită repatriere asistată, planul de management al riscurilor imediate va cuprinde și un set de acțiuni pentru securizarea transportului/transferului persoanei, în colaborare cu partenerii implicați din ambele state.

Planul de management al riscurilor imediate se realizează împreună cu victima/tutorele și cuprinde un set de acțiuni și responsabili cu implementarea lor în funcție de riscurile și nevoile identificate, de gradul de risc și gradul de urgență.

În realizarea și implementarea planului de management al riscurilor imediate sunt implicați atât specialiștii care realizează evaluarea, cât și specialiștii din domenii conexe cum sunt polițiști din diverse structuri, jandarmi, medici, psihologi etc., în funcție de cerințele particulare ale cazului.

INSTRUMENT:

Instrument 7. Plan de Management al Riscului Imediat

I7	Organizația/Instituția
	Plan de Management al Riscului Imediat
	Beneficiar
	Nume
	Prenume
Data nașterii	
Rezumat al riscului identificat/categorii de riscuri	Acțiuni de minimalizare/ eliminare a riscului și responsabilii
1. Riscuri legate de vulnerabilitatea de dinainte de perioada de traficare: (Descriere.....)	
2. Evaluarea gradului de risc general (Descriere.....)	
3. Evaluarea gradului de risc specific (Descriere.....)	
4. Riscuri asociate contactului cu instituțiile de aplicare a legii (Descriere.....)	
5. Risc pentru cei din jur	
6. Altele	

4.6. Măsura 6 : Interpretarea lingvistică/mediere interculturală

Ce este?

Este măsura prin care victimelor cetățeni străini li se asigură traducere, interpretariat sau/și mediere interculturală, în scopul înțelegerii depline a drepturilor pe care le au, a măsurilor și acțiunilor specifice MNIR, de către interpreți, traducători și mediatori interculturali specializați în lucru cu victimele traficului de persoane/minori.

Când se utilizează?

De la primul contact cu victima cetățean străin și pe tot parcursul implementării măsurilor și acțiunilor din MNIR.

Cine o utilizează?

Solicitarea traducerii, interpretariatului sau medierii inter-culturale va fi realizată de către toți specialiștii care intră în contact cu victima cetățean străin.

Cum se utilizează?

Specialistul care vine în contact cu victima cetățean străin va solicita, în funcție de situație, sprijinul ambasadei/consulatului/ ONG specializat/ IGI în vederea contactării unui mediator intercultural sau interpret care să ofere suport victimei în relația cu specialiștii și în înțelegerea drepturilor și demersurilor specifice implementării măsurilor din MNIR.

Criterii minime de selecție pentru mediatorii interculturali

1. Nu cunosc persoana traficată și nu au avut contact cu ea anterior sau ulterior plecării din țara de origine;
2. Nu cunosc familia persoanei traficate și nu sunt originari din aceeași localitate;
3. Nu provin din aceeași comunitate religioasă;
4. Nu provin din zona în care a fost exploatată persoana traficată;
5. Nu aparțin unui grup etnic sau religios care se află în conflict cu cel al victimei;
6. Nu cunosc persoane din rețeaua de trafic sau mediul exploatării.

4.7. Măsura 7 : Acordarea perioadei de recuperare și reflecție

Ce este?

Este măsura prin care victimei prezumate/identificate a traficului de persoane/minori i se acordă o perioadă de timp pentru recuperare, informare și luarea unei decizii în privința cooperării cu organele judiciare.

Perioada de reflecție este o perioadă acordată imediat după identificarea unor motive temeinică persoana este o victimă prezumată/identificată a traficului de persoane/minori. Perioada maximă de recuperare și reflecție este de 90 de zile, atât pentru cetățeni români, cât și străini.

În această etapă, cooperarea victimei cu organele judiciare este voluntară.

Cetățenii români și străini cu privire la care există motive temeinice (indicatori de identificare) să se considere că sunt victime ale traficului de persoane, beneficiază de o perioadă de recuperare și reflecție de până la 90 de zile, fie pentru a li se permite să se recupereze, fie pentru a evita influența traficanților ori pentru a lua o decizie în cunoștință de cauză privind cooperarea cu autoritățile competente.

În perioada de recuperare și reflecție, cetățenii români beneficiază de consiliere psihologică, de asistență medicală și socială, de medicamente și hrană, precum și de cazare, la cerere, în centrele sau locuințele protejate și sunt informați cu privire la procedurile judiciare și administrative aplicabile²¹. **Aceleași drepturi de asistență și protecție sunt prevăzute și pentru victimele cetățeni străini.**

Având în vedere acest drept legal, victima prezumată/ identificată, cetățean străin, trebuie să beneficieze de ședere legală pe teritoriul României, respectiv un permis de ședere cu valabilitate de maximum 90 de zile²² și, de asemenea, să beneficieze în mod necondiționat de toate serviciile de protecție și asistență, garantate prin lege.

Perioada de recuperare și reflecție are două funcții principale:

- Recuperarea, astfel că victima prezumată/identificată va beneficia de asistență imediată (asistență în situație de criză), serviciile fiind individualizate, în funcție de nevoi;

²¹ Legea 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane.

²² Cetățeni și resortisanți ai statelor terțe

- Reflecția cu privire la implicațiile cooperării cu organele de cercetare și urmărire penală;

În cazul victimei prezumate cetățean străin, acordarea perioadei de recuperare și reflecție este în relație directă cu șederea legală pe teritoriul României, respectiv cu acordarea permisului temporar de ședere în cazul cetățenilor străini din țări non-europene.

Când se utilizează?

Perioada de recuperare și reflecție începe automat:

- în momentul notificării deciziei de identificare ca victimă prezumată în România (pentru victime cetățeni români și străini, detectate în România);
- în momentul referirii pentru asistență în criză în România, în cazul victimei, cetățean român, prezumată/ identificată în țara de destinație și care nu a beneficiat de perioada de recuperare și reflecție.

Perioada minimă de acordare a asistenței în situație de criză, corespunde cu perioada maximă de recuperare și reflecție; serviciile de asistență în criză având ca scop recuperarea fizică și emoțională a victimei.

Cine o utilizează?

• Instituțiile, organizațiile specializate, care au contact cu victima prezumată/ identificată (adult/minor; cetățean român/cetățean străin): ANITP/ DCCO/ DIICOT (cu structurile din subordine); ONG-uri și DGASPC-uri cu servicii specializate în protecția și asistență victimelor traficului de persoane/minori, OIM Romania;

• Instituțiile, organizațiile specializate, care au contact cu victima cetățean român, prezumată/identificată în țara de destinație și care nu a beneficiat de perioada de recuperare și reflecție.

În cazul victimei cetățean străin, instituțiile/organizațiile specializate vor colabora cu IGI, în vederea stabilirii șederii legale a victimei pe teritoriul României.

În cazul în care victima este detectată de către organele de cercetare și urmărire penală, aceasta va beneficia de perioada de recuperare și reflecție conform legii și va avea calitatea de victimă prezumată după realizarea interviului de identificare.

În cazul în care victima este identificată de către organele de cercetare și urmărire penală prin alte mijloace de anchetă decât audierea, acestea nu va fi audiată decât după acordarea perioadei legale de recuperare și reflecție.

Cum se utilizează?

Data de începere a perioadei de recuperare și reflecție va fi considerată ziua în care:

- victima prezumată în România semnează Notificarea deciziei de identificare conform MNIR
- victima prezumată/ identificată în țara de destinație care nu a beneficiat de perioada de recuperare și reflecție, semnează Consimțământ informat privind referirea

La începutul perioadei de recuperare și reflecție, victima prezumată/identificată este informată de către specialiștii ANITP, OIM, ONG, DGASPC despre posibilitățile de cooperare cu organele de cercetare și urmărire penală, respectiv DCCO și DIICOT, despre importanța declarării situației de trafic și despre procedurile penale.

Conform legii speciale²³, perioada de reflecție încetează în oricare dintre următoarele cazuri:

- a) Se constată că victimele traficului de persoane/ minori restabilesc, din proprie inițiativă, contactul cu infractorii;
 - b) Există un pericol pentru ordinea publică și securitatea națională;
 - c) Statutul de victimă a fost invocat în mod nejustificat.²⁴
1. De asemenea, perioada de reflecție poate înceta și în situația în care:
 - a) Durata s-a terminat, au trecut cele 90 de zile, prevăzute de lege
 - b) Victima prezumată/ identificată decide să coopereze cu organele de cercetare și urmărire penală.

În situația în care victima prezumată/identificată decide să coopereze cu organele de cercetare și urmărire penală în timpul perioadei de recuperare și reflecție, decizia sa este comunicată de către managerul de caz, specialistului CR ANITP care facilitează comunicarea cu DCCO sau/și DIICOT (cu structurile din subordine).

²³ Legea 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane.

²⁴ Idem

În practică se întâlnesc următoarele situații speciale în care, la sfârșitul termenului prevăzut pentru perioada de recuperare și reflecție, se recomandă reevaluarea situației victimei și luarea în considerare a capacității/ incapacității acesteia de a da informații relevante pentru ancheta penală, eventual, prin acordarea unei perioade suplimentare până la colaborarea cu organele de urmărire penală.

Aceste situații pot fi:

- Minorii victime ale abuzurilor multiple;
- Victima prezumată cu copii sau alți membri ai familiei dependenți (de exemplu: îngrijirea nou- născutului, îngrijirea unei persoane vârstnice din familie);
- Probleme cu abuzul de substanțe psihoactive: droguri, alcool, care afectează capacitatea de discernământ a victimei;
- Probleme de sănătate mintală care, de asemenea afectează capacitatea de discernământ a victimei;
- Condiții medicale grave care nu permit deplasarea, expunerea la stres, etc;
- Grad mare de risc privind securitatea;
- Membri ai familiei implicați în procesul de trafic, când presiunile asupra victimei sunt mari, aceasta neputând să ia o decizie neinfluențată.

Se recomandă ca încetarea perioadei de recuperare și reflecție să fie considerată în momentul în care victima nu mai este în imposibilitatea de a da informații relevante pentru ancheta penală. Pentru aceste cazuri speciale, perioada de asistență în criză este, de cele mai multe ori, de aproximativ 6 luni.

În cazul în care victima prezumată/identificată nu dorește să colaboreze cu organele de cercetare și urmărire penală după încetarea celor 90 de zile ale perioadei legale de recuperare și reflecție, se au în vedere:

- rămânerea sa într-un program de protecție și asistență de lungă durată, al unei organizații neguvernamentale, necondiționat de colaborarea cu organele judiciare;
- finalizarea programului de asistență;

- referirea victimei către un alt program de protecție și asistență, destinat unei categorii vulnerabile din care aceasta poate să facă parte.

Perioada de recuperare și reflecție acordată victimei prezumate/ identificate minor va ține cont de gradul de vulnerabilitate al acesteia, deciziile de încetare a perioadei de recuperare și reflecție sau de acordare a unei perioade suplimentare fiind luate împreună cu tutorele sau/ și reprezentantul legal al acestuia.

În cazul victimei prezumate/ identificate, cetățean străin, care la finalizarea perioadei de recuperare și reflecție, nu dorește să colaboreze cu organele de cercetare și urmărire penală, în funcție de opțiunile persoanei, fie se va organiza repatrierea asistată, fie se va realiza referirea către programe și proiecte destinate asistării cetățenilor străini în România.

4.8. Măsura 8: Identificarea victimei traficului de persoane/ minori

Ce este?

Este măsura prin care unei victime prezumate i se acordă statutul de victimă identificată a traficului de persoane/minori.

Când se va utiliza?

- În cazul colaborării victimei prezumate cu organele de cercetare și urmărire penală:

La sfârșitul perioadei de recuperare și reflecție sau în timpul acesteia, când victima prezumată și-a recuperat capacitățile fizice și psihice și când a înțeles pe deplin ce presupune implicarea în cadrul procedurilor penale.

- În cazul în care nu se poate realiza cooperarea victimei prezumate cu organele de cercetare și urmărire penală, din motive ce nu țin de voința victimei: la sfârșitul perioadei de recuperare și reflecție

Se au în vedere situațiile din practică în care, deși victima prezumată dorește să colaboreze cu organele de cercetare și urmărire penală, acest fapt este imposibil pentru că:

- Are probleme grave de sănătate mentală: retard mental, boală

psihică cronică

- Nu are informații concludente care să sprijine ancheta penală
- În cazul în care victima refuză colaborarea cu organele de cercetare și urmărire penală după încetarea celor 90 de zile ale perioadei legale de recuperare și reflecție: la sfârșitul perioadei de recuperare și reflecție și ținându-se cont de perspectiva victimologică.

Cine o va utiliza?

- În cazul colaborării victimei prezumate cu organele de cercetare și urmărire penală: Statutul victimei identificate este rezultatul analizei informațiilor rezultate în urma audierii sau audierilor, realizate de către specialiștii din DCCO și DIICOT (cu structurile din subordine), atunci când victima are calitate de parte vătămată/martor în cadrul dosarului penal.

- În cazul în care nu se poate realiza cooperarea victimei prezumate cu organele de cercetare și urmărire penală, din motive ce nu țin de voința victimei, cât și în cazul în care victima refuză colaborarea cu organele de cercetare și urmărire penală după încetarea celor 90 de zile ale perioadei legale de recuperare și reflecție: Statutul victimei identificate este rezultatul analizei informațiilor rezultate în urma interviului de identificare, realizat de către specialiștii CR ANITP, DGASPC și/sau ONG cu servicii specializate și/sau OIM România, și a analizei informațiilor din documentele coroborative, colectate de specialiști în timpul perioadei de recuperare și reflecție și a asistenței în situație de criză (de exemplu, rapoarte ale specialiștilor din echipa de asistență: manager de caz, psiholog, asistent social, jurist, avocat, medic etc.)

În cazul în care victima prezumată este un copil, audierea/interviul trebuie făcută de un expert în interviul minorilor, în prezența unui psiholog specializat de la DGASPC sau ONG și în prezența tutorelui sau a unui reprezentant legal.

În cazul victimei cetățean străin, se au în vedere situațiile de mai sus, cu asigurarea traducerii, interpretariatului sau/și a medierii interculturale.

Cum se va utiliza?

În cazul colaborării victimei prezumate cu organele de cercetare și urmărire penală:

- Prin audierea/ reaudierea victimei de către organele de urmărire și cercetare penală;
- Prin colectarea de probe și dovezi; evaluarea acestora pentru a identifica faptele și pentru a verifica informațiile oferite de victima prezumată;

În cazul în care nu se poate realiza cooperarea victimei prezumate cu organele de cercetare și urmărire penală, din motive ce nu țin de voința victimei, cât și în cazul în care victima refuză colaborarea cu organele de cercetare și urmărire penală după încetarea celor 90 de zile ale perioadei legale de recuperare și reflecție:

- Prin reinterviuvarea victimei având ca instrument Interviul de identificare;
- Prin colectarea de documente și informații suplimentare: medicale, psihosociale;
- Prin analizarea indicatorilor de identificare din ANEXA MNIR

După finalizarea procesului de identificare, persoana/minorul trebuie să fie informat(ă) cu privire la rezultatul acestuia și să primească informații detaliate despre opțiunile disponibile (calitatea în procesul penal, măsuri de protecție posibile, servicii de asistență de lungă durată).

În plus, victimele cetățeni străini vor primi informații despre statutul legal și posibilitatea repatrierii asistate.

Dacă, din perspectiva legală, cât și victimologică, se decide că persoana/minorul nu este o victimă a traficului, specialiștii CR ANITP, ONG, DGASPC, OIM anunță persoana/tutorele de clasarea cazului (închiderea cazului).

În cazurile evidente de vulnerabilitate, după ce își dă acordul, va fi referită altor servicii de asistență specializate în lucrul cu persoane vulnerabile.

În cazul minorilor, referirea către un alt serviciu, se va realiza cu acordul tutorelui sau al reprezentantului legal.

În cazul cetățeanului străin, se notifică IGI pentru luarea măsurilor legale specifice.

CAPITOLUL 5. Procedura Operațională Standard: Referirea

Statele Membre trebuie să instituie un mecanism de referire imediată a persoanelor traficate către servicii, bazat pe o cooperare apropiată între polițiști, ofițeri de imigrări, inspectori de muncă, sindicaliști, servicii de protecția copilului, procurori și reprezentanți ai ONG-urilor sau alți furnizori de servicii. Statele Membre sunt încurajate să coopereze în dezvoltarea și îmbunătățirea referirii victimelor la nivel transnațional.²⁵

Procedura operațională Referirea este specifică atât victimelor prezumate, cât și identificate, astfel că în cadrul măsurilor și acțiunilor este folosită denumirea unică de victimă.

Referirea reprezintă încredințarea victimei către furnizorii de servicii specializate de protecție și asistență;

Referirea în programul de protecție și asistență trebuie să se realizeze exclusiv către servicii specializate.

Referirea victimelor va fi realizată de către instituțiile/organizațiile care efectuează interviul de identificare/evaluarea nevoilor speciale și a riscurilor, respectiv: CR ANITP, ONG/ DGASPC cu servicii specializate, OIM.

Pe baza informațiilor colectate în timpul interviului de identificare, a evaluării nevoilor speciale și a evaluării riscurilor, ținând cont de opinia victimei, reprezentantul CR ANITP și/sau reprezentantul furnizorului de servicii specializate identifică serviciile de asistență și protecție necesare și disponibile.

Înainte de efectuarea referirii, victima este pe deplin informată despre serviciile de asistență și protecție disponibile, alege serviciul pe care îl dorește și își dă consimțământul pentru referire.

Victimei i se respectă dreptul de a alege către care instituție sau organizație va fi referită.

Victima trebuie să fie informată cu privire la posibilitățile reale de a primi sprijin în conformitate cu nevoile pe care le-a specificat.

²⁵ Directiva UE cu privire la "Prevenirea și combaterea traficului de persoane și protecția victimelor" (Directiva 2011/36/EU)

Fiecare victimă trebuie să primească informații complete cu privire la serviciile de protecție și asistență, într-o manieră onestă, fără promisiuni nerealiste, atât timp cât știm că, în practică, respectarea drepturilor la asistență în funcție de nevoi poate fi deficitară. Într-o abordare centrată pe victimă, relația ar trebui să fie și să rămână una bazată pe încredere.

Opțiunile de asistare și condițiile programului de asistență și protecție sunt comunicate după cum urmează:

- oral și scris;
- într-o manieră clară, profesională și suportivă;
- cu încurajarea victimei să pună întrebări clarificatoare;
- cu confirmarea că persoana/minorul a înțeles ce i-a fost explicat;
- în cazul unei victime cetățean străin, prin interpretare în limba maternă sau într-o altă limbă pe care o înțelege;
- în cazul unei victime copil, într-o manieră sensibilă și într-un limbaj corespunzător abilităților psihofizice de dezvoltare a copilului.

În același timp, punctul de notificare al furnizorului de servicii este informat despre sosirea victimei (numele persoanei, ora sosirii, persoanele însoțitoare).

Referirea se face în baza documentației de caz, de preferat, din primul moment al obținerii consimțământului, astfel încât pot fi pregătite:

- primirea victimei,
- serviciile urgente de care are nevoie,
- desemnarea managerului de caz și stabilirea echipei de asistență .

Documentația la referire va cuprinde toate informațiile colectate în demersurile de identificare:

- Consimțământ informat pentru interviul de identificare (Instrument I2)
- Interviul de identificare (Instrument I3)
- Notificare decizie conform MNIR (Instrument I4)

- **Consimțământ informat privind referire (Instrument I5)**
- **Evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție (Instrument I6)**
 - **Planul de management al riscurilor imediate (Instrument I7)**

În mod deosebit, informațiile despre problemele de sănătate și riscurile legate de securitatea fizică sunt transmise furnizorului de servicii, în timp util, pentru a fi luate măsuri conform cu Evaluarea nevoilor speciale și a riscurilor.

De asemenea, atunci când este necesară o locuință sigură, decizia se ia în funcție de nivelul de risc cu care se presupune că victima se confruntă (cazurile cu risc ridicat și cu risc mediu sau scăzut) și în funcție de condițiile speciale în cauză (de exemplu, mamă cu copii).

Însoțirea victimei la organizația/instituția de primire în asistență este strâns legată de evaluarea riscului, dar și de nevoia de suport emoțional al acestora.

Se va încuraja ca victima să meargă singură la furnizorul de servicii, atunci când nu sunt identificate probleme de securitate.

La preluarea cazului referit, furnizorul specializat de servicii va desemna un manager de caz care, în baza informațiilor din documentația transmisă, (evaluare nevoi speciale și evaluarea riscului) va realiza un plan de intervenție în situație de criză pentru acoperirea nevoilor prin acordarea de servicii individualizate și va implementa măsurile din Planul de management al riscurilor imediate.

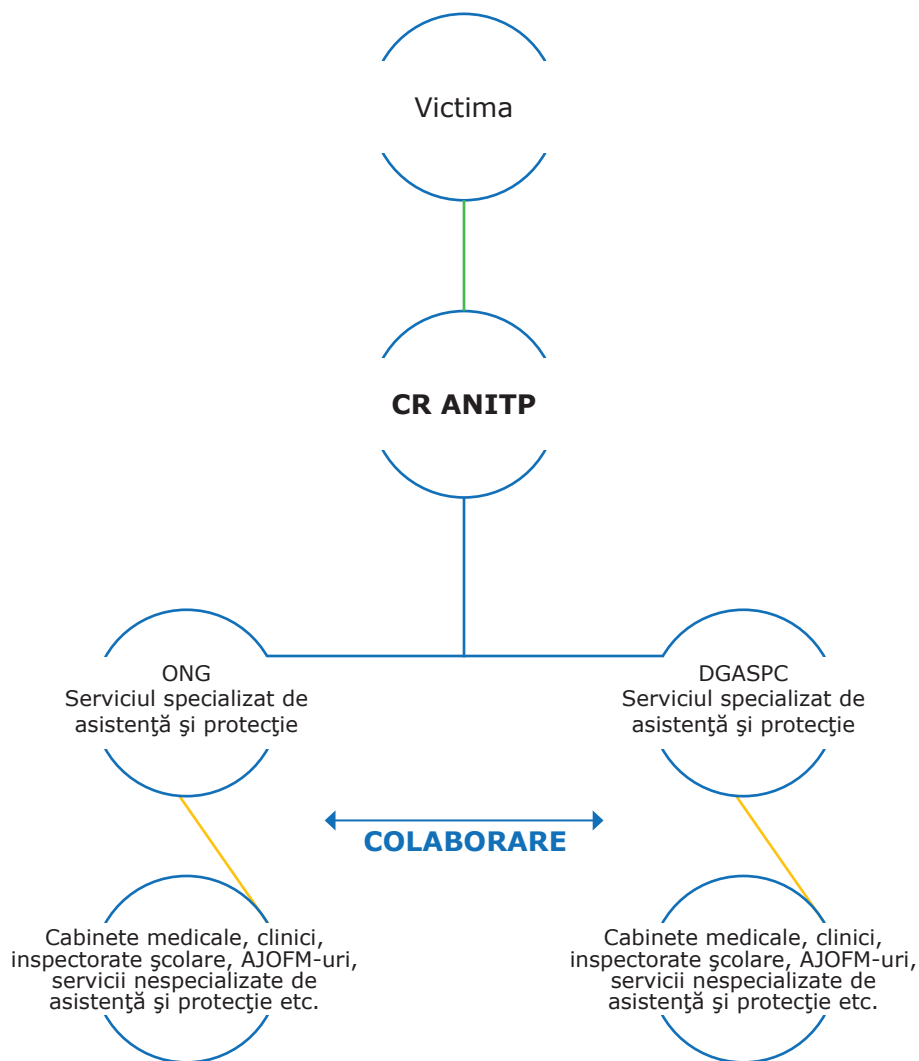
Pentru referirea cazurilor se va utiliza Instrument 8. Formular de referire.

INSTRUMENT:

Instrument 8. Formular de referire

I8	Organizația/Instituția
	Formular de referire
Către:	
Serviciul specializat de asistență și protecție a victimelor traficului de persoane/traficului de minori din cadrul:	
.....	
.....	
.....	
Prin prezenta, vă referim cazul:	
<input type="text" value="(numele victimei)"/>	
Data nașterii:	<input type="text"/>
În vederea includerii în programul de asistență specializată.	
Posibilități de contactare a victimei:	
Telefon:	<input type="text"/>
Victima va fi însoțită la centrul de asistență:	
<input type="text"/>	
Victima va contacta serviciul de asistență:	
<input type="text"/>	
Persoana care referă cazul:	
Numele:	<input type="text"/>
Funcția:	<input type="text"/>
Contact:	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Data:	<input type="text"/>
Semnătura:	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

Schema 1 Referire victimă

Asistență și protecție în situație de criză

Reprezintă etapa în care victimelor le sunt acordate servicii specializate integrate care să răspundă nevoilor lor imediate, ca urmare a evaluării nevoilor speciale și a riscurilor și a realizării planului de management al riscurilor imediate. Această etapă intervine după ce victima este referită serviciilor specializate de asistență și protecție și este preluată de către reprezentantul acestor servicii.

Asistența și protecția în situație de criză este măsura care stă

la baza asistenței pentru (re)integrare a victimelor traficului de persoane/ minori.

Perioada optimă de acordare a asistenței în criză este de trei luni și poate să coincidă cu perioada maximă de recuperare și reflecție.

Asistența și protecția în situațe de criză este acordată de către furnizorul de servicii specializate din cadrul ONG-urilor și DGASPC-urilor în colaborare cu alți furnizori de servicii (instituții și ONG-uri), în funcție de evaluarea individualizată a nevoilor speciale și a riscurilor.

Victimele traficului de persoane/ minori referite furnizorilor de servicii specializate de asistență și protecție, ONG și DGASPC, beneficiază de servicii adaptate nevoilor și riscurilor identificate la nivel individual. În funcție de evaluarea nevoilor și riscurilor, furnizorii de servicii vor referi la rândul lor victimele altor furnizori de servicii complementare specializate în asistarea diferitelor categorii vulnerabile cărora victimele le pot aparține. (de exemplu: persoane cu dizabilități, persoane infestate cu HIV, persoane toxicodependente, victime ale violenței domestice etc.).

Victimele cetățeni străini trebuie să aibă acces la aceleași servicii specializate și aceiași furnizori de servicii ca și victimele cetățeni români.

5.1 Măsura 1: Repatrierea voluntară asistată

Repatrierea victimelor va fi efectuată ținând cont de drepturile, securitatea și demnitatea persoanei și va fi, de preferință, voluntară²⁶.

Ce este?

- Procesul de pregătire și realizare a întoarcerii voluntare în țara de origine sau de reședință a victimei traficului de persoane/minori de pe teritoriul țării de destinație prin colaborarea transnațională a instituțiilor și organizațiilor implicate în identificarea și referirea victimelor
- Repatrierea voluntară asistată vs. Referirea transnațională
Procesul de notificare, repatriere și încredințare a victimei traficului de persoane de către o instituție sau organizație din țara de destinație către un furnizor de servicii specializate pentru victime ale traficului de persoane din țara de origine reprezintă referirea transnațională a victimei.

²⁶ Art.16, CONVENȚIA C. EUROPEI PRIVIND LUPȚA ÎMPOTRIVA TRAFICULUI DE FIINTE UMANE, Varsovia 2005

Când se utilizează?

- În situația în care, după obținerea consimțământului persoanei la repatriere, s-a luat hotărârea întoarcerii victimei cetățean român în România;

- În situația în care victima cetățean român care se re/integrează în țara de destinație are nevoie să se întoarcă în România pentru situații administrative, judiciare sau medicale, astfel: preschimbarea actelor de identitate sau călătorie, înfățișări în instanță în procese civile (divorț, custodie) sau în procesul penal consecutiv situației de trafic, pentru investigații medicale;

- În situația în care, după obținerea consimțământului persoanei la repatriere, s-a hotărât întoarcerea victimei cetățean străin în țara de origine sau de reședință sau în situația în care șederea cetățeanului străin pe teritoriul României nu mai este posibilă;

Decizia victimei de a se întoarce în țara de origine/reședință se obține după ce a primit explicații legate de demersurile care se fac în vederea repatrierii. În momentul deciziei, victima poate să fie inclusă într-un program de protecție și asistență sau poate fi doar în contact cu misiunea diplomatică din țara de destinație.

După furnizarea informațiilor, victimei traficului de persoane i se va oferi timp rezonabil pentru a lua o decizie voluntară, informată, în acord cu drepturile sale. De asemenea, se va oferi timp rezonabil organizațiilor și instituțiilor din țara de origine/reședință care se vor ocupa de preluarea victimei la repatriere, pentru a asigura proceduri funcționale și sigure.

În cazul victimei cetățean străin, se va folosi un translator sau mediator intercultural, informațiile fiind furnizate clar, realist și într-o limbă pe care o poate înțelege, de preferat în limba maternă.

În cazul victimei minore, se va avea în vedere interesul superior, repatrierea voluntară asistată fiind o decizie luată după ce victima minoră a primit informații pe înțelesul său, a fost consultată și și-a putut exprima punctul de vedere în diferitele stadii ale procesului. Decizia de repatriere a unei victime minore se ia cu acordul reprezentantului său legal/tutorelui.

Cine o utilizează?

ANITP funcționează ca punct focal național de notificare în cazurile de trafic de persoane/ minori la nivel transnațional și coordonează

componentele naționale ale repatrierii voluntare (asistate) în colaborare cu alți parteneri specializați: misiuni diplomatice din țările de destinație, OIM, ANPDCA în cazul minorilor și IGI în cazul victimelor cetățeni străini identificate în România.

Măsura se va utiliza în funcție de particularitățile cazului și de natura organizației sau instituției care îl notifică, astfel:

În cazul victimei cetățean român sunt două situații:

- Victima cetățean român adult prezumată/identificată într-o țară de destinație

În cazul victimei cetățean român adulte aflate în țara de destinație, notificarea în vederea repatrierii trebuie făcută de către diferite organizații și/sau instituții din acea țară către punctul național focal de notificare, respectiv ANITP.

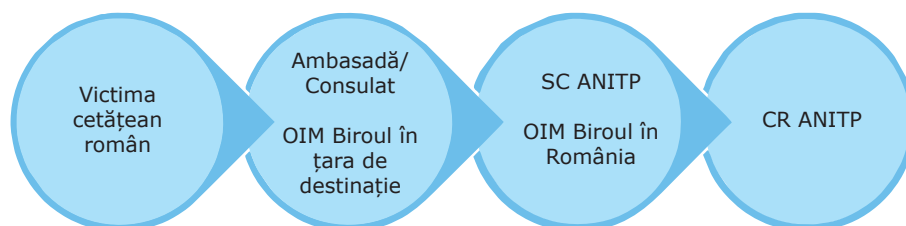
În momentul deciziei de repatriere, victima se poate afla în contact cu: serviciile specializate de protecție și asistență din țara de destinație, ambasadă sau consulat, OIM, alte instituții.

În situația în care aceste instituții/ organizații contactează diferite alte instituții/organizații din România în afară de ANITP, acestea din urmă au obligația de a notifica ANITP, momentul notificării fiind și momentul activării măsurilor din Mecanismul național de identificare și referire.

Dacă instituțiile/organizațiile din țara de destinație contactează un furnizor de servicii specializate pentru victime ale traficului de persoane din România/OIM, în urma notificării ANITP de către acestea, ANITP fie va monitoriza implementarea măsurilor prevăzute în MNIR pentru repatrierea asistată a victimelor, fie va colabora în vederea realizării măsurilor menționate.

Repatrierea asistată va fi organizată astfel:

Schema 1 Victimă cetățean român adult

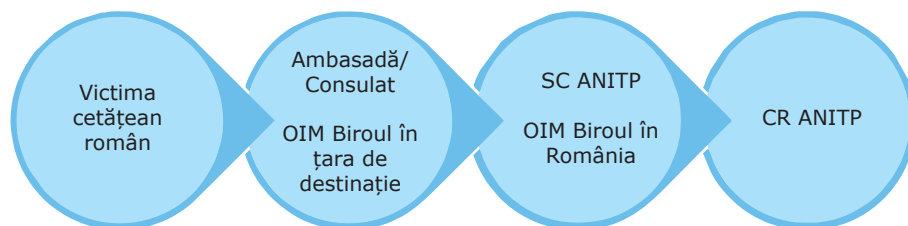

- Victima minoră cetățean român prezumată/identificată într-o țară de destinație

În momentul deciziei de repatriere victima minoră se poate afla în contact cu: serviciile publice specializate de protecție și asistență a minorilor din țara de destinație, ambasadă sau consulat, OIM etc.

Repatrierea asistată va fi organizată astfel:

Schema 2 Victimă cetățean român minor

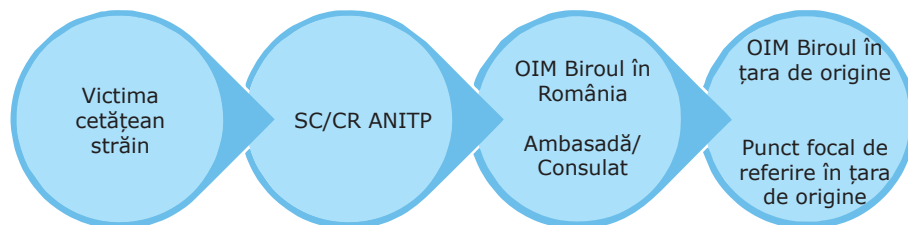
În cazul victimei cetățean străin sunt două situații:

- Victima adultă cetățean străin prezumată/identificată în România

În momentul deciziei de repatriere victima se poate afla în contact cu: serviciile specializate de protecție și asistență ONG și/sau DGASPC, ambasadă sau consulat, IGI, OIM, furnizori de servicii de integrare pentru migranți.

Repatrierea asistată va fi organizată astfel:

Schema 3 Victima cetățean străin prezumată/identificată în România

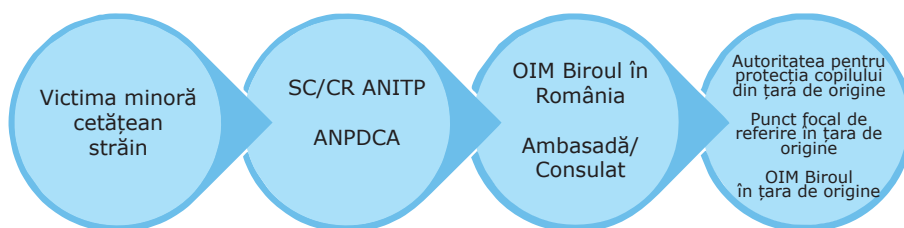
- Victima minoră cetățean străin prezumată/identificată în România

În momentul deciziei de repatriere, victima minoră poate să fie

În contact cu aceleași instituții și organizații ca și victima adultă cetățean străin, respectiv cu serviciile specializate în protecția și asistența copilului. În aceste cazuri, rolul central în repatrierea/referirea transnațională îl are ANPDCA care va informa și va colabora cu ANITP ca punct național focal.

Repatrierea asistată va fi organizată astfel:

Schema 4 Victima minoră cetățean străin prezumată/identificată în România

Cum se utilizează?

Repatrierea voluntară asistată, presupune o serie de acțiuni menite să asigure întoarcerea în condiții de siguranță, cu demnitate, în baza consimțământului persoanei, cu asistență specializată și cu preluarea victimei la punctul de sosire în țara de origine sau reședință.

Ațiunea 1. Schimbul de informații înaintea repatrierii

Schimbul de informații este un proces cu durată variabilă desfășurat în vederea coordonării eficiente a procesului de repatriere voluntară (asistată) între punctele focale naționale antitrafic, organizații internaționale și furnizorii de asistență prerenepatriere, respectiv cele din țara de origine/reședință, care oferă servicii de asistență în vederea re/integrării.

Se recomandă ca schimburile de informații cu privire la victimă și situația sa să se realizeze cu menținerea confidențialității, în acord cu dreptul persoanei la viața privată, avându-se în vedere obținerea minimului de informații necesare pentru buna derulare a procesului de repatriere voluntară (asistată).

În cazul victimei cetățean străin, schimbul de informații prerenepatriere presupune:

- identificarea punctului focal național în țara de origine/reședință,

în cazul victimei cetățean străin adulte/ minore;

- identificarea organizației/instituției specializate în protecție și asistență în țara de origine/reședință care poate colabora în evaluarea riscurilor și nevoilor speciale înainte de repatriere;
- în cazul în care victima solicită, se mediază relația cu familia din țara de origine/reședință
- informarea victimei asupra drepturilor și posibilităților de protecție și asistență în țara de origine/reședință;
- consiliere telefonică pre-repatriere, realizată de către un specialist din țara de origine/reședință, atunci când victima solicită acest serviciu;
- stabilirea perioadei optime de organizare a călătoriei

În cazul victimei cetățean străin, documentația de repatriere a cazului va fi realizată într-o limbă de circulație internațională. Documentele care vor fi transmise punctului focal din țara de origine/reședință sunt următoarele:

- Consimțământ informat pentru interviul de identificare (Instrument I2)
- Interviul de identificare (Instrument I3)
- Notificare decizie conform MNIR (Instrument I4)
- Consimțământ informat privind referirea (Instrument I5)
- Evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție (Instrument I6)
- Planul de management al riscurilor imediate (Instrument I7)
- Alte documente coroborative: rapoarte ale poliției, documente medicale etc.

Victima va fi informată permanent în legătură cu stadiul pregătirii repatrierii asistate.

Informațiile vor fi furnizate victimei într-un limbaj clar sau o limbă pe care victima o poate înțelege și includ:

- Activitățile cuprinse în procesul de repatriere;
- Dacă va călători însoțită de escortă;

- Accesul la bani de buzunar sau hrană pe durata transportului;
- Dacă e necesară cazarea victimei pentru o noapte până la punctul final de sosire;
- Detalii despre echipa care va fi prezentă în tranzit/la sosire și care o va prelua;
- Datele de contact ale furnizorului de asistență din țara de origine, numele și numărul de telefon al unei persoane desemnate

Acțiunea 2. Evaluarea specială a nevoilor și a riscurilor de securitate în cazurile transnaționale de trafic de persoane/ minori

Evaluarea riscurilor și nevoilor la repatriere presupune atât evaluarea nevoilor speciale ale victimei, cât și a riscului implicat de transportul/transferul acesteia în țara/locul de origine sau reședință.

În vederea repatrierii victimei se au în vedere aceleași acțiuni specifice POS Identificarea, Măsura 5, respectiv, Evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale de asistență și protecție, utilizând aceleași instrumente de lucru, respectiv Instrument 6- Evaluarea specială a nevoilor și a riscurilor de securitate și Instrument 7- Planul de management al riscurilor imediate, precum și un plan de acțiuni pentru securizarea transportului transfrontalier al persoanei/ minorului.

La primirea unei notificări despre victima cetățean român de către ANITP²⁷, în vederea documentării cazului înainte de repatriere, aceasta solicită partenerilor din țara de destinație completarea și transmiterea în timp util a instrumentelor de lucru pentru evaluarea specială a nevoilor și a riscurilor de securitate privind victima. Odată cu solicitarea transmisă în țara de destinație, ANITP, cu acordul victimei, va lua măsuri prin CR ANITP și a partenerilor de la nivel teritorial (poliția națională de nivel local, DGASPC etc.) pentru evaluarea situației la domiciliul acesteia.

În cazul victimelor minore, se impune evaluarea familiei și obținerea consimțământului acesteia pentru repatriere, pentru stabilirea măsurii de protecție celei mai adecvate. Victima minoră nu va fi obligată să se întoarcă în familie/ la tutori dacă aceștia nu se pot ocupa de protecția și îngrijirea acesteia sau/ și sunt suspecți

27 În situația în care notificarea se face către o altă instituție/ organizație specializată din România, după notificarea cazului la ANITP, aceasta poate să implementeze acțiunile MNIR referitoare la repatrierea victimei sau poate solicita sprijinul ANITP în acest sens.

a fi implicați în procesul de trafic. Cu acordul victimei minore, vor fi luate în considerare alte persoane de suport adulte numai dacă întrunesc condițiile sociale și legale.

Pentru minorii români neacompaniați pe teritoriul altui stat, se va numi un reprezentant legal temporar care va asigura interesul superior al copilului pe durata procedurilor de: evaluare a riscului, evaluare a familiei, deciziei cu privire la repatrierea voluntară asistată și reunificarea familială sau la măsurile de plasament ale copilului în țara de origine sau destinație. Se va defini statutul tutorelui (legal, temporar, consultant, responsabil de caz din partea furnizorului de asistență din țara de destinație; responsabil de caz DGASPC). Se va evalua dacă tutorii legali actuali ai copilului (părinți sau alții) sunt potriviți pentru a continua acest rol și dacă pot reprezenta interesul superior al copilului.

Minorii victime au dreptul să primească neîntârziat asistență și protecție, în acord cu vârsta, nevoile identificate și particularitățile sociale sau culturale. Copilul va rămâne în responsabilitatea reprezentantului legal până când s-a identificat o soluție durabilă privind viitorul sau a împlinit 18 ani, a părăsit teritoriul sau jurisdicția ori e repatriat la părinții sau tutorii legali din țara de origine/reședință.

În cazul victimei minore, cetățean străin neînsoțit, aflat pe teritoriul României²⁸, repatrierea se poate face în urma unei evaluări prealabile de către autoritățile competente, doar dacă minorul este trimis părinților, atunci când aceștia au fost identificați și nu au reședința pe teritoriul României, membrilor familiei, cu acordul acestora, tutorelui desemnat sau unor centre de primire corespunzătoare în țara de origine/reședință. În situația neidentificării părinților ori a altor membri de familie sau dacă minorul nu este acceptat în statul de origine, i se acordă dreptul de ședere temporară pe teritoriul României²⁹.

Simultan cu implementarea măsurii, la solicitarea victimei, se va realiza restabilirea contactului dintre victimă și familia sa (de origine/nucleară/extinsă), în scopul consolidării rețelei de sprijin emoțional pentru persoană/ minor.

Pentru victimele cetățeni români care sunt în proces de integrare în țara de destinație, dar au nevoie să fie repatriate pentru motive legate de refacere a documentelor de identitate, sunt implicate în procese penale sau civile în România sau au alte nevoi legate

²⁸ ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ Nr. 194 Republicată*) din 12 decembrie 2002 privind regimul străinilor în România

²⁹ În cazul cetățenilor sau resortisanților statelor terțe

de asistență și protecție, pe termen scurt sau mediu se va aplica aceeași măsură de evaluare a nevoilor speciale și riscurilor, victima beneficiind de măsurile MNIR specifice repatrierii voluntare asistate, cât și alte măsuri specifice perioadei de ședere în România.

Acțiunea 3. Obținerea documentelor necesare călătoriei

Pentru realizarea transportului legal și în siguranță al victimei, se vor obține toate documentele necesare călătoriei:

- Biletele de călătorie
- Viza/vizele de tranzit dacă sunt necesare
- Evaluare medicală care să ateste ca victima este aptă să călătorească
- Aceleași documente pentru escortă, atunci când situația o impune

Acțiunea 4: Asistență la plecare și transportul la repatriere în condiții de siguranță

Este acțiunea prin care se organizează și realizează transportul victimei din țara de destinație în România sau din România în țara de origine:

În cazul victimei cetățean român în țara de destinație, asistența la plecare va fi acordată conform procedurilor existente în acea țară.

În cazul în care misiunile diplomatice române sunt implicate direct în asigurarea transportului la repatriere, victima va beneficia de:

- Însoțire și suport emoțional până la punctul de frontieră;
- informare cu privire la procedura de îmbarcare și/sau alte informații legate de transport: puncte de tranzit, asistență de care beneficiază în tranzit;
- informare cu privire la cine și cum va realiza asistența la sosire

În cazul în care transportul la repatriere se realizează pe cale terestră, victima va beneficia de hrană sau/și fonduri pentru acoperirea nevoilor specifice transportului de lungă durată.

Înainte de călătorie, victimei îi vor fi înmânate: documentele de călătorie, contactele specialiștilor care o vor prelua la sosire și va fi

informată despre cum se va desfășura preluarea și însoțirea ei în locația în care se desfășoară asistența sau la domiciliu.

În cazul victimei cetățean străin în România, asistența la plecare va fi acordată de către specialiștii ANITP, OIM și/sau ai serviciilor specializate ONG și DGASPC, urmându-se aceleași coordonate ca și în cazul victimei cetățean român în țara de destinație.

Specific, pentru victima adultă cetățean străin, asistența la plecare va fi acordată de către un specialist de la oricare dintre instituțiile și organizațiile menționate anterior care, la nevoie, va solicita și alt specialist dintre aceleași instituții și organizații.

În cazul victimei minor cetățean străin, asistența la plecare se va acorda de către un specialist DGASPC sau OIM care, la nevoie, va solicita alți specialiști din instituțiile și organizațiile menționate mai sus.

Dacă persoana/victima minoră, nu este aptă să călătorească singură, se pot organiza escorte, care să faciliteze transportul victimei în condiții de siguranță până la preluarea acesteia.

Escortele pot fi:

- operaționale (ofițeri de operațiuni OIM, asistenți sociali și psihologi de la DGASPC și ONG), atât în cazul minorilor, cât și în cazul adulților cu vulnerabilitate;
- medicale, atât în cazul minorilor, cât și al adulților care au probleme de sănătate (medici și asistente medicale din rețeaua de asistență și protecție a victimelor traficului de persoane)
- de securitate pentru acele victime care pot fi în pericol în timpul călătoriei (forțe de ordine).

În cazul victimei cetățean străin, pentru siguranța ei emoțională, este de dorit ca escorta să fie un specialist din țara de origine.

Acțiunea 5. Acordarea asistenței la sosire

Specifică victimelor cetățeni români exploatați în afara țării, asistența la sosire este acțiunea prin care victima beneficiază de preluare de la frontieră, însoțire și suport emoțional imediat după sosirea în România; asistență furnizată de către specialiștii ANITP, OIM și/sau ai serviciilor specializate ONG sau DGASPC.

În cazul victimei adult, asistența la sosire va fi acordată de către

un specialist ANITP sau OIM care va solicita, la nevoie, un al doilea specialist din cadrul serviciilor specializate ONG sau DGASPC.

În cazul victimei minore, asistența la sosire va fi acordată de către un specialist DGASPC și/ sau un specialist OIM, care pot solicita la nevoie alți specialiști din cadrul instituțiilor și organizațiilor menționate anterior.

Organizarea primirii victimei traficului de persoane/minori cetățean străin, la punctul de frontieră în țara de origine/reședință se va realiza în acord cu procedurile din țara respectivă.

Asistența la sosire va fi realizată întotdeauna cu informarea prealabilă a Poliției de Frontieră.

În cazul victimelor minore, cetățeni români³⁰:

Misiunile diplomatice și oficiile consulare române comunică, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, ANPDCA și Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, numele și prenumele copilului, numărul și seria documentului de călătorie, mijlocul de transport, punctul de frontieră prin care urmează să intre în țară, data și ora sosirii la punctul de trecere a frontierei române, precum și datele de identificare ale însoțitorului copilului.

Datele se comunică familiei sau reprezentantului legal de către ANPDCA. Inspectoratul General al Poliției de Frontieră comunică datele privitoare la copilul repatriat punctului de frontieră unde urmează să sosească acesta, pentru a facilita accesul reprezentanților legali ai copilului ori al persoanei desemnate în scopul întâmpinării, preluării copilului și însoțirii lui până la domiciliu ori la centrul specializat pentru primirea copiilor neînsoțiți sau victime ale traficului (manageriat de DGASPC sau ONG).

DGASPC din zona de domiciliu a victimei minore va desemna o persoană care să îl preia de la punctul de intrare/sosire în România și să îl conducă pe acesta la domiciliul său ori la centrul specializat pentru primirea copiilor neînsoțiți sau victime ale traficului din județul de domiciliu al copilului ori din județul în care se află punctul de trecere a frontierei. În cazul în care DGASPC cu competență legală în acest sens se află în imposibilitatea de a întreprinde aceste demersuri, ANPDCA va delega aceste atribuții către DGASPC Sector 2, București.

³⁰ Hotărâre nr. 1443/2004 din 02/09/2004 Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 873 din 24/09/2004 privind metodologia de repatriere a copiilor români neînsoțiți și asigurarea măsurilor de protecție specială în favoarea acestora.

Victima adultă/minoră va fi preluată și transportată în condiții sigure, după caz, până la:

- a) centrul furnizorului de servicii de asistență și protecție specializată;
- b) punctul de plecare spre localitatea de domiciliu.

Se va avea în vedere asigurarea asistenței imediate asistență și protecție în situație de criză, în funcție de riscurile și nevoile evaluate.

Echipa de specialiști responsabilă cu preluarea victimei va transmite partenerilor din țara de destinație confirmarea cu privire la sosirea victimei în țara de origine și preluarea sa, în condiții de siguranță.

În cazul în care victima cetățean român nu dorește să fie inclusă într-un program de protecție și asistență în vederea reintegrării sociale, echipa prezentă la punctul de sosire/frontieră în România îi va oferi acesteia datele de contact ale CR ANITP din zona de domiciliu și/sau ale ONG/ DGASPC cu servicii specializate de protecție și asistență pentru victimele traficului de persoane/ minori.

Asistența pentru (re)integrare

Asistența victimelor³¹ este o obligație a statelor europene și presupune:

1. Implicarea tuturor demersurilor prin care victimele traficului de persoane/minori au acces la recuperare fizică, psihologică și socială.

O astfel de asistență va include cel puțin:

(a) condiții de viață care să poată asigura subzistența lor, prin măsuri precum cazare corespunzătoare și sigură, asistență psihologică și materială;

(b) accesul la îngrijiri medicale de urgență;

(c) servicii de traducere și interpretare, dacă este cazul;

(d) consiliere și informare privind, în special, drepturile prevăzute de lege pentru victime și serviciile care le sunt puse la dispoziție, într-o limbă pe care acestea o pot înțelege;

(e) asistență care să permită ca drepturile și interesele victimelor să fie prezentate și luate în considerare în toate etapele procedurilor

³¹ ART. 12, CONVENȚIA C. EUROPEI PRIVIND LUPȚA ÎMPOTRIVA TRAFICULUI DE FIINTE UMANE, Varsovia 2005

penale îndreptate împotriva autorilor infracțiunii;

(f) accesul la educație pentru victimele minore.

2. Luarea în considerare a tuturor necesităților în domeniul securității și protecției victimelor;

3. Asigurarea asistenței medicale necesare sau orice alt tip de asistență victimelor care au reședința legală pe teritoriul țării.;

4. Adoptarea de reguli prin care victimelor cu reședința legală pe teritoriul țării le este permis accesul la piața muncii, la pregătire profesională și la învățământ;

5. Dacă este cazul și în condițiile prevăzute de legislația internă, efectuarea tuturor demersurilor pentru a coopera cu organizațiile neguvernamentale, alte organizații competente sau reprezentanți ai societății civile care oferă asistență victimelor;

6. Adoptarea măsurilor legislative și a altor măsuri necesare pentru a se asigura că asistența acordată unei victime nu este condiționată de dorința acesteia de a colabora cu organele de cercetare și urmărire penală;

7. Furnizarea serviciilor cu acordul și cu informarea victimelor, luând în considerare nevoile specifice ale persoanelor vulnerabile și drepturile copiilor privind cazarea, educația și îngrijirile medicale potrivite.

Și în România, asistența pentru (re)integrare reprezintă ansamblul de servicii specializate acordate victimelor traficului de persoane/minori, cetățeni români și străini, prin intervenție multidisciplinară a mai multor instituții și organizații specializate în domeniul referirii, protejării și asistării victimelor prin care victimele sunt securizate, pe termen lung, din trei perspective:

- Asigurarea protecției fizice;
- Asigurarea stabilității emoționale;
- Asigurarea stabilității economice.

(Re)Integrarea socială a victimelor este rezultatul unui proces, în care specialiștii (psihologi, asistenți sociali, medici, educatori, avocați) aparținând organizațiilor neguvernamentale ONG-uri și/sau instituțiilor de stat, furnizează servicii specifice de protecție și asistență în baza acordului victimei/ tutorilor, în acord cu abordarea

centrată pe drepturile victimei.

Programele de protecție și asistență specializată se vor concentra pe victimă și nevoile sale individuale fiind organizate într-o manieră dezinstituționalizată, care implică beneficiarii în alegerea și folosirea serviciilor de asistență.

(Re)Integrarea socială a victimei traficului de persoane presupune consolidarea abilităților de viață independentă, îmbunătățirea funcționării sociale și a bunăstării fizice, emoționale și economice a persoanei, toate acestea determinând eliminarea riscurilor de revictimizare.

Asistența pentru reintegrare este acordată după depășirea perioadei de asistență în situație de criză de către ONG-uri și DGASPC-uri cu servicii specializate de protecție și asistență a victimelor traficului de persoane/minori, în colaborare cu:

- furnizori de servicii medicale;
- cabinete/ firme de avocatură;
- inspectorate școlare;
- furnizori de calificare profesională și integrare în muncă;
- ONG-uri și DGASPC-uri cu servicii specializate pentru persoane/minori cu dizabilități, toxicodependente, infestate HIV/SIDA, victime ale violenței domestice, cu centre de tip maternal etc.

În cazul victimei cetățean străin, pe lângă colaboratorii amintiți anterior, vor fi implicate și următoarele structuri:

- IGI prin centrele de tranzit și centrele de cazare și proceduri pentru solicitanții de azil pentru cetățeni din țări neeuropene
- DGASPC prin centrele pentru minori, cetățeni străini neacompaniați
- ONG-uri și organizații internaționale cu servicii specializate în integrarea migrantilor în România
- Mediatori interculturali, traducători

Parte integrată a suportului de lungă durată acordat victimei traficului de persoane/ minori, este și suportul acordat acestora în timpul procedurilor penale și civile.

Victimelor traficului de persoane/minori trebuie să li se acorde acces la justiție și tratament echitabil, precum și la exercitarea drepturilor acestora, prin sprijinul autorităților competente și al instituțiilor și organizațiilor care le asistă.

Pentru a avea acces imediat la aceste drepturi, victimele sunt pe deplin informate cu privire la toate opțiunile și procedurile judiciare și sunt asistate de profesioniștii din domeniul în toate etapele MNIR, de la identificare până la faza de punere în executare.

Victimele sunt monitorizate după finalizarea procesului, atât timp cât există riscuri de securitate pentru ele și familiile lor și sunt informate cu privire la măsurile de protecție disponibile.

Suportul acordat victimelor este realizat prin intermediul Programului național de coordonare a victimelor în procesul penal, implementat la nivel național de către ANITP în colaborare cu instituții și organizații active în domeniul luptei împotriva traficului de persoane/ minori. Gândit inițial ca program care se va desfășura în România, programul și-a demonstrat eficiența și în cazurile transnaționale, astfel că victime ale traficului din România solicitate sau citate pentru audieri în țările de destinație, beneficiază de coordonare la nivel transfrontalier.

În cazul victimei cetățean străin, coordonarea în procesul penal și solicitarea de despăgubiri și compensații, se va realiza chiar dacă victima se întoarce în țara de origine sau se stabilește într-o țară terță.

Fiecare furnizor de servicii specializate dezvoltă instrumente de raportare, evaluare și monitorizare internă a serviciilor oferite având în vedere atât tipul de servicii, cât și calitatea acestora. Victima/tutorele este permanent parte activă în evaluarea serviciilor de protecție și asistență. Fiecare furnizor de servicii specializate realizează monitorizare post-intervenție, cel puțin timp de șase luni de la ieșirea victimei din program.

Numărul și calitatea serviciilor implementate în cadrul programului de protecție și asistență specializată în vederea re/integrării victimei sunt monitorizate periodic de către ANITP, prin structurile sale regionale CR ANITP.

CAPITOLUL 6. Evaluarea și monitorizarea implementării măsurilor specifice MNIR

MNIR presupune o cooperare formală multidisciplinară și intersectorială între toți participanții implicați, cu roluri exacte, obligații și responsabilități. Instrumente adecvate de monitorizare și evaluare pot permite măsurarea rezultatelor obținute și planificarea viitoarelor strategii și acțiuni, cu scopul de a oferi victimelor traficului de persoane formele adecvate de asistență și protecție.

Ce este?

Monitorizarea MNIR se referă la supravegherea continuă a implementării măsurilor, identificarea dificultăților operaționale și recomandarea acțiunilor. Monitorizarea vizează îmbunătățirea eficienței și eficacității MNIR și asigură că măsurile sunt transformate în rezultate. Monitorizarea are caracter permanent.

Evaluarea implementării MNIR presupune determinarea, în mod sistematic și obiectiv, a relevanței, eficacității și impactului măsurilor în o mai bună identificare și referire a victimelor traficului. Evaluarea permite analiza rezultatelor pentru îmbunătățirea eficacității MNIR și poate genera propuneri și decizii cu privire la modificările ulterioare.

Monitorizarea vs. evaluarea: În timp ce monitorizarea se concentrează asupra implementării MNIR (adică asupra măsurilor și activităților întreprinse), evaluările sunt mai preocupate de consecințele implementării MNIR.

Când se va utiliza?

Monitorizarea va avea caracter semestrial, iar evaluarea se va realiza la sfârșitul fiecărui an calendaristic.

Cine o va utiliza?

Monitorizarea și evaluarea revin punctului focal din cadrul MNIR, respectiv ANITP. SC ANITP este responsabilă cu centralizarea, analiza și evaluarea informațiilor obținute în baza activităților de monitorizare realizate de CR ANITP în colaborare cu instituțiile și organizațiile responsabile în implementarea măsurilor și acțiunilor MNIR.

Cum va fi utilizată?

Monitorizarea măsurilor și acțiunilor, atât pentru POS Identificare cât și pentru POS Referire, se va realiza, în principal, utilizând indicatorii din cadrul SIMEV, care permit diferite perspective de analiză cantitativă privind victimele traficului de persoane, instituțiile și organizațiile implicate, rezultatele obținute dar și surprinderea unor aspecte calitative în relație cu activitățile desfășurate.

Monitorizarea planurilor individualizate de (re)integrare și a calității serviciilor de asistență implementate are un caracter permanent, dată fiind dinamica progreselor/stagnărilor victimei în program și este realizată de fiecare furnizor de servicii specializate pentru victime. Activitatea are o dublă finalitate: aprecierea modului în care serviciile furnizate răspund nevoilor pentru care au fost inițiate; operarea de schimbări în planul de intervenție/actualizarea obiectivelor și serviciilor.

ANEXA 1: Listele indicatorilor ce pot fi folosiți pentru evaluarea a unei posibile situații de trafic de persoane (victimă potențială) sau pentru identificarea unei victime prezumate a traficului de persoane

Indicatori referitori la ACȚIUNE

Tabel 1 Recrutarea

Semnamente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana nu știe cum a obținut documentele</p> <p>Persoana a plătit comisioane excesive pentru recrutare</p> <p>Persoana nu a știut unde merge să lucreze</p> <p>Angajatorul nu poate prezenta un contract de muncă</p> <p>Persoana a plătit pe altcineva să obțină locul de muncă</p>	<p>Cum a aflat persoana despre locul de muncă (anunț oficial, contact direct)? A fost persoana în legătură cu un recrutor/agent?</p> <p>Cine a organizat recrutarea?</p> <p>Cui a plătit persoana comisionul de recrutare? Ce sumă?</p> <p>Există în prezent o datorie legată de recrutare?</p> <p>Persoana a optat pentru neacceptarea locului de muncă după finalizarea formării profesionale?</p>	<p>Strângerea și examinarea tuturor documentelor privind recrutarea și termenii și condițiile de muncă de la angajator, lucrător și alte surse (servicii de transport, ziare cu anunțuri, servicii de transfer de bani, mass media)</p> <p>În caz de exploatare sexuală, examinarea documentelor care conțin promisiunea unui loc de muncă, natura și condițiile acestuia</p> <p>Cercetarea comunicărilor pentru a stabili mijloacele de recrutare, relațiile</p>	<p>Declarații ale martorilor</p> <p>Contracte de muncă sau alte documente care indică condițiile de muncă (anexe, acte adiționale, corespondență)</p> <p>Surse legate de recrutare (anunțuri TV, radio, media, afișe, broșuri)</p> <p>Dovezi ale tranzacțiilor financiare dintre angajator, intermediar și persoană (fluturași de salariu, evidențe bancare, evidențe în format electronic și tipărit)</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana nu a făcut cerere de angajare</p> <p>Persoana nu are contract de muncă sau termenii acestuia sunt vag definiți</p> <p>Contractul de muncă este scris într-o limbă pe care persoana nu o poate înțelege</p> <p>Persoana a semnat un nou contract de muncă la momentul sosirii sale la locul de muncă (substituire de contract)</p>	<p>Persoana a semnat un contract de muncă? Este semnătura persoanei autentică? A fost contractul semnat sub constrângere?</p> <p>Dacă a semnat un contract de muncă, înțelege persoana termenii și condițiile acestuia? Este acesta scris într-o limbă pe care persoana o poate înțelege? A fost contractul modificat în vreun fel de când l-a semnat persoana?</p>	<p>dintre angajatori, recrutori sau agenți, termenii și condițiile de muncă</p> <p>Interviewarea lucrătorilor, cum au fost recrutați, ce li s-a promis, care erau așteptările lor, în comparație cu condițiile și termenii reali de muncă</p> <p>Interviewarea angajatorilor, directorilor/supervizorilor și altui personal relevant. Care sunt politicile și practicile în legătură cu recrutarea, contractele de muncă, modalitatea de comunicare a termenilor și condițiile de muncă lucrătorilor potențiali și reali. Dacă angajatorul recurge la un intermediar, are stabilite politici de prevenire a abuzurilor și fraudelor?</p>	<p>Corespondența dintre angajator, recrutor, lucrător și orice alți terți implicați</p> <p>Comunicări (jurnale, agende, desfășurătoare ale convorbirilor telefonice, scrisori, biletele, emailuri)</p> <p>Dovezi de transport (taloane de bilete sau bonuri, bonuri de combustibil, bilete de date/ore)</p> <p>Evidențe publice, raportări din presă și bazele guvernamentale de date</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
		<p>Interviewarea oricăror intermediari implicați în angajarea lucrătorilor, inclusiv a recrutorilor, agenților și agențiilor private de ocupare a forței de muncă. Întrebări referitoare la practicile și politicile în legătură cu recrutarea, contractele de muncă, modalitatea de comunicare a termenilor și condițiile de muncă lucrătorilor potențiali și reali. Continuă intermediarul se deține acest rol și după angajarea persoanei?</p> <p>Inspectarea sediului intermediarului și examinarea evidențelor relevante (licență, modelul de contract de muncă, contracte de muncă reale, calificări profesionale, corespondența)</p> <p>Verificați dacă intermediarii sunt autorizați și acreditați de autoritățile competente</p> <p>Verificarea evidențelor publice (baze de date ale instanțelor, site-uri web ale instituțiilor, baze guvernamentale de date și mass media, în căutarea de informații legate de plângeri sau dosare aflate pe rol privind angajatorul</p>	

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
		<p>sau intermediarul)</p> <p>Discutați cu autorități judiciare sau membri ai societății civile pentru a afla dacă există informații cu privire la angajator sau intermediar</p> <p>În cazurile de deplasare internă sau transfrontalieră, adresați-vă autorităților de aplicare a legii în țara sau comunitatea de origine pentru a obține informații cu privire la persoană, intermediar sau angajator</p> <p>Intervievarea rudelor, vecinilor, membrii comunității locale (atât în comunitatea de origine și destinație), care ar putea cunoaște despre metodele de recrutare utilizate, termenii și condițiile de muncă promise inițial.</p>	

Tabel 2 Transportul, transferul

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana nu și-a organizat transportul</p> <p>Persoana a trebuit să se ascundă pe parcursul transportului</p> <p>Persoana a trebuit să mintă la controlul vamal</p> <p>Persoana nu cunoaște ruta de transport de la locul de origine la cel de destinație</p> <p>Persoana dă semne de teamă față de bărbatul sau femeia care o însoțesc</p> <p>O terță persoana îi restituie persoanei pașaportul chiar înainte de punctul de trecere a frontierei</p> <p>Cei care călătoresc în grup nu par a se cunoaște între ei</p> <p>O terță persoană (șoferul) răspunde la întrebări în numele unuia sau mai multor pasageri</p> <p>Documentele de deplasare și declarațiile date de persoană nu coincid cu alte observații (bagajele, aspectul și condiția fizică, abilitățile lingvistice)</p>	<p>Cine a organizat transportul? Cine a plătit pentru aceasta?</p> <p>Există un acord conform căruia persoana trebuie să ramburseze această sumă? În ce termeni?</p> <p>Cine a obligat persoana să se ascundă?</p> <p>Cine a obligat persoana să mintă?</p> <p>De ce persoana a dat pașaportul altuia pentru a trece frontiera?</p>	<p>Intervievarea persoanei</p> <p>Intervievarea bărbaților sau femeilor care călătoresc cu persoana</p> <p>Strângerea și examinarea tuturor documentelor și chitanțelor de deplasare și plată pentru transport</p> <p>Inspectarea mijlocului de transport (autocar, autovehicul, autocamion)</p>	<p>Declarații ale martorilor,</p> <p>Bonuri de transport,</p> <p>Fotografii</p>

Tabel 3 Adăpostire, primire

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana locuiește și doarme la locul de muncă</p> <p>Spațiile de dormit sunt supra-aglomerate</p> <p>Condițiile sunt insalubre și nu există facilități igienico-sanitare elementare</p> <p>Lipsa de acces la hrană și apă</p> <p>Drept limitat sau lipsa dreptului la viață privată</p> <p>Spațiul de locuit e necorespunzător pentru a fi locuit (subsol, depozit, cort)</p> <p>Persoana are libertate limitată de mișcare în spațiul propriu de locuit</p> <p>Persoanei nu i se permite să-și aleagă sau să-și schimbe spațiul de locuit</p> <p>Persoana e obligată să stea într-un spațiu închis pe durata transportului</p>	<p>Persoana doarme la locul de muncă? Persoana e găzduită de familia angajatorului? Care sunt condițiile de locuit?</p> <p>E în vreun fel îngredită libertatea de mișcare a persoanei de către angajator?</p> <p>Ce parte din salariu e reținută pentru plata cazării?</p> <p>Este persoana dependentă de angajator sau într-o poziție vulnerabilă? Ce se întâmplă în cazul în care lucrătorul refuză să locuiască în condițiile impuse de angajator? Lucrătorul se teme de concediere sau de alte sancțiuni? Lucrătorul este obligat să lucreze în condiții sub standard pentru a-și păstra locul de muncă?</p> <p>Persoana raportează orice alte amenințări?</p>	<p>Inspectarea spațiilor de dormit și verificarea faptului dacă lucrătorii dispun de facilități igienico-sanitare adecvate, spații private, mijloace media disponibile, spații private în afara spațiului.</p> <p>Discuții cu lucrătorii privind condițiile de locuit și disponibilitatea acestora de a le accepta</p> <p>Discuții cu angajatorii cu privire la politicile privind locuirea la locul de muncă</p> <p>Prelevarea și ridicarea de mostre, materiale și substanțe utilizate în spațiul de locuit, în scopul analizei riscurilor potențiale pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor</p> <p>Căutarea mijloacelor de supraveghere video, a încuietorilor</p>	<p>Fotografii ale spațiului de locuit</p> <p>Măsurarea temperaturii pe parcursul zilei și al nopții</p> <p>Chitanțe cu sumele reținute pentru cazare</p> <p>Declarații ale lucrătorilor</p>

Indicatori referitori la MIJLOACE

Tabel 1 Recrutarea

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana simte teama în prezența supervizorului sau a managerului</p> <p>Persoana simte teamă în prezența bărbaților sau femeilor care o însoțesc pe durata transportului, transferului acesteia, sau la trecerea frontierei</p> <p>Persoana face afirmații incoerente sau prezintă semne de îndoctrinare</p> <p>Bărbații sau femeile care însoțesc persoana manifestă</p>	<p>Persoana încearcă să scape la trecerea frontierei?</p> <p>Lucrătorii care nu au fost supuși la astfel de tratamente, au asistat la ele? S-au simțit amenințați sau intimidați în urma acestora?</p> <p>Persoana raportează orice amenințări sau sancțiuni aplicate împotriva sa, a membrilor familiei, a colegilor? Ce fel de amenințări?</p> <p>Din ce motive se recurge la sancțiuni și amenințări, potrivit angajatorului (absenteism, erori de producție, îndeplinire necorespunzătoare a sarcinilor, grevă, refuzul de a lucra peste program)? Au</p>	<p>Discuții individuale cu lucrătorii (nevoie de confidențialitate pentru protejarea persoanei în fața represaliilor); discuții telefonice sau în afara locului de muncă</p> <p>Discuții cu o varietate largă de lucrători pentru a stabili dacă măsurile disciplinare impun sau conduc la obligația de a lucra; se au în vedere lucrătorii care au fost supuși unor măsuri disciplinare pentru diferite tipuri de abateri sau lucrătorii concediați.</p> <p>Discuții cu lucrătorii care au participat la grevă/au condus-o (dacă acest lucru s-a întâmplat recent) pentru a stabili dacă au fost pedepsiți procedând astfel</p>	<p>Notificări/mesaje e-mail/alt tip de corespondență referitoare la șantaj, denunțarea către autorități, concediere, amenințări, alte sancțiuni, informarea familiei</p> <p>Documentația de la locul de muncă privind măsurile disciplinare (coduri de conduită/ de disciplină în muncă, avertizări, muștrări scrise date lucrătorilor), fluturași de salariu, dovezi ale conturilor bancare și alte documente referitoare la transferul de bani, pentru a verifica utilizarea oricăror sancțiuni punitive</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>agresiune față de aceasta</p> <p>Supervizorii, directorii, bărbații sau femeile care însoțesc persoana manifestă agresiune față de aceasta</p> <p>Persoana e amenințată cu sau supusă la măsuri disciplinare arbitrare, nejustificate</p> <p>Persoana pare vătămată și privată de necesitățile esențiale – hrană, apă, adăpost, somn</p>	<p>acestea o bază legală și reală? Persoana este de acord cu motivele prezentate?</p> <p>Care sunt impactul și credibilitatea amenințărilor, din perspectiva persoanei, ținând cont de particularitățile personale, convingerile, contextul socioeconomic din care provine?</p> <p>Persoana se simte incapabilă de a abandona locul de muncă? A plecat vreun lucrător sau a refuzat să lucreze atunci când i s-a cerut? Ce s-a întâmplat ulterior?</p> <p>Dacă lucrătorii erau sancționați sau concediați în alt mod, li se transmitea vreun preaviz sau avertisment, verbal sau scris?</p>	<p>Conectarea organizațiilor angajatorilor și lucrătorilor și examinarea probelor judiciare, în identificarea oricăror plângeri nesoluționate sau măsuri luate împotriva companiei</p> <p>Discuții cu angajatorul privind violența, hărțuirea și intimidarea la locul de muncă și examinarea acestor politici; discuții referitoare la mecanismele de introducere a plângerilor, măsurile disciplinare și managementul reacțiilor la acțiunile grevei</p> <p>Discuții cu supervizorii pentru a stabili dacă măsurile luate pentru disciplinarea lucrătorilor rezultă într-o obligație de muncă</p>	<p>Declarații ale lucrătorilor, inclusiv ale celor care au reușit să scape sau celor concediați</p> <p>Dovezi privind plângeri anterioare asupra angajatorului</p> <p>Declarații ale experților cu privire la traume, tulburările post-traumatice și la contextul religios și cultural al victimelor (credibilitatea amenințării)</p> <p>Fotografii/ înregistrări prezentând comportamentul la trecerea frontierei</p>

Semnamente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
	Persoanei îi e teamă să ceară ajutor, în mod direct sau indirect? Dorește să părăsească locul de muncă? Crede că ar fi posibil acest lucru? Care sunt reacțiile emoționale ale persoanei față de posibilitatea de a rămâne?	Analiza documentației companiei, referitoare la măsurile și sancțiunile disciplinare, pentru a stabili dacă aceasta impune munca drept sancțiune.	

Tabel 5 Utilizarea forței

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana are leziuni vizibile – vânătăi, cicatrici, tăieturi, răni prin înjunghiere, leziuni ale gurii și dinților, arsuri de țigară.</p> <p>Leziunile persoanei sunt ne-tratate</p> <p>Persoana simte teamă sau anxietate (transpiră, tremură, are dificultăți de a răspunde la întrebări, evită contactul vizual din alte motive decât cele culturale)</p> <p>Angajatorul, managerul, supervisorul sau alte persoane manifestă o atitudine agresivă față de lucrători</p> <p>Numeroși lucrători au leziuni</p> <p>Persoana a consumat alcool, droguri sau alte substanțe psihoactive.</p>	<p>Care este motivul care a dus la producerea leziunilor? Leziunile par conforme cu explicațiile date (pot fi cauzate de accidente de muncă) sau au fost provocate deliberat?</p> <p>Alți lucrători prezintă leziuni similare?</p> <p>Dacă persoana a fost supusă la violență, când a avut loc aceasta și în câte ocazii? Cine a agresat persoana (supervisor sau coleg de muncă)? Care au fost natura și intensitatea agresiunii?</p> <p>Care a fost motivul pentru care persoana a fost tratată cu violență? A fost violența folosită pentru a amenința sau pedepsi persoana? Au mai asistat și alți</p>	<p>Discuții individuale cu lucrătorii (nevoie de confidențialitate pentru protejarea persoanei în fața represaliilor); se solicită descrieri detaliate ale incidentelor care au implicat violență (de cine/ împotriva cui/ data/ora/locul/ amplasamentul locului/martori/ descrierea fizică a celor implicați/ dacă s-au acordat îngrijiri medicale)</p> <p>Obținerea evaluărilor medicale ale stării de sănătate a lucrătorilor și a leziunilor, din partea profesioniștilor medicali (cu consimțământul prealabil al persoanei); testarea privind consumul de droguri și alte substanțe care i-ar fi putut fi administrate, sau pe care le-ar fi</p>	<p>Note detaliate cu descrierea leziunilor</p> <p>Evidențe de la autoritățile de aplicare a legii, furnizorii de servicii sociale sau oricare alți factori care ar fi putut primi sesizări referitoare la violență</p> <p>Evidențe publice, raportări în presă și informațiile din bazele de date guvernamentale, care descriu orice forme anterioare de violență</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
	<p>lucrători? Care a fost reacția lor?</p> <p>Dacă angajatorul susține că alți(i) lucrători se fac responsabili de violențe, care a fost reacția angajatorului? A luat măsuri preventive sau punitive?</p> <p>Care sunt politicile și practicile angajatorului cu privire la violență, hărțuire, și disciplină la locul de muncă? Ce instrucțiuni au fost date celor care pun în aplicare astfel de politici, e.g. personalul de pază?</p> <p>Cum descriu lucrătorii atmosfera/climatul de la locul de muncă?</p> <p>În cazul în care persoana a consumat alcool, droguri sau alte substanțe psihice, acestea i-au fost administrate în mod involuntar, prin coerciție?</p>	<p>luat</p> <p>Intervievarea angajatorului/directorilor/supervizorului/personalului relevant privind violența, hărțuirea și intimidarea la locul de muncă și disciplina la locul de muncă;</p> <p>Examinarea oricăror proceduri și politici scrise cu privire la violența fizică și sexuală</p> <p>Intervievarea separată a personalului de pază în legătură cu politicile și practicile privind violența, hărțuirea și disciplina la locul de muncă. Întrebări cu privire la instrucțiunile angajatorului, rolul și responsabilitățile personalului de pază și mijloacele pe care le utilizează în desfășurarea activității</p> <p>Verificarea evidențelor publice (baze de date ale instanțelor, website-urile instituțiilor guvernamentale, baze de date guvernamentale și surse din presă pentru identificarea de informații referitoare la orice incidente anterioare de violență în care au fost implicați angajatorul sau lucrătorii</p> <p>Utilizarea tehnicilor criminalistice pentru conservarea, documentarea și analizarea probelor fizice (materiale biologice, fibre din îmbrăcăminte)</p> <p>Conservarea oricăror leziuni vizibile</p>	

Tabel 6 Restrângerea libertății de mișcare

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana a fost închisă într-un anumit mod pe parcursul transportului acesteia la locul de muncă</p> <p>Persoana trăiește și muncește în același loc</p> <p>Persoana este încuiată în incinta spațiului de muncă sau a spațiului de locuit</p> <p>Spațiul de muncă, spațiul de locuit sau lucrătorii înșiși sunt tănușiți într-un fel sau altul</p> <p>Există un gard inaccesibil în jurul spațiului (prea înalt sau acoperit cu sârmă ghimpată)</p> <p>Ferestrele sunt inaccesibile (au gratii, sunt prea mici sau prea înalte) sau încăperile nu au ferestre</p>	<p>Cine a fost/este responsabil cu punerea în aplicare a acestor restricții? Cine pune în aplicare restricțiile și care e incidența acestora (sunt persoanele închise într-un spațiu ori se pot deplasa liber într-o anumită arie)?</p> <p>Cum este monitorizată persoana? În afara mijloacelor care presupun supravegherea cu camere video sau de personalul de pază, se folosesc și alte mijloace mai subtile/puțin detectabile (de către colegii de muncă)?</p> <p>De ce se întâmplă ca persoana să locuiască la locul de muncă? Are persoana acces la un spațiu privat sigur?</p> <p>A fost persoana închisă pe parcursul deplasării sale la locul de muncă?</p>	<p>Inspectarea spațiului de lucru, a spațiilor de dormit și a împrejurimilor, în căutarea semnelor de consemn la locul de muncă</p> <p>Discuții individuale cu lucrătorii (nevoie de confidențialitate pentru protejarea persoanei în fața represaliilor); se solicită descrieri privind condițiile în care au libertate de mișcare</p> <p>Intervievarea angajatorului/directorilor/supervizorului/personalului relevant asupra politicilor și practicilor legate de restrângerea libertății de mișcare, disciplina la locul de muncă, găzduirea asigurată de angajator, măsurile de siguranță și securitate</p> <p>Examinarea oricăror proce-</p>	<p>Declarații ale martorilor</p> <p>Descrieri/note scrise</p> <p>Probe audio-video (fotografii, înregistrări video, diagrame/schițe care descriu mijloacele de consemn și supraveghere încuietoriile, chei, camere de supraveghere, lanțuri, sârmă ghimpată, semne de avertizare, gratii la ferestre, garduri înalte)</p> <p>Planurile spațiilor de lucru și de locuit</p> <p>Înregistrări de pe camerele de supraveghere</p> <p>Obiecte fizice – arme, muniții, semne de avertizare</p>

Semnalmen- te	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strân- se
<p>Intrările și ieșirile sunt pázite</p> <p>Personalul de pază poartă arme</p> <p>Sunt utilizate camere video de supraveghere a spațiului</p> <p>Există semnale care avertizează persoanele să nu părăsească incinta</p> <p>Este instaurată o stare de asediu</p> <p>Persoana e permanent însoțită când părăsește incinta</p> <p>Persoana prezintă leziuni sau afecțiuni grave, netratate</p> <p>Persoana are alte semnalmente care indică faptul că mișcarea sa este controlată</p>	<p>Restricțiile sunt impuse numai pe parcursul anumitor ore sau tot timpul? Dacă da, părăsește persoana vreodată incinta?</p> <p>Are persoana nevoie de permisiune pentru a merge la medic, la cumpărături, la o instituție religioasă sau în alte locuri? Este permisiunea acordată cu promptitudine sau este adesea amânată? Ce trebuie să facă un lucrător pentru a obține o permisiune?</p> <p>Este instaurată stare de asediu?</p> <p>Este persoana însoțită de un agent al angajatorului atunci când părăsește incinta?</p> <p>Care sunt motivele invocate pentru astfel de restricții? Reflectă ele preocupări pentru securitate și siguranță, legitime, sau sunt disproporționate și extreme?</p> <p>Dacă un lucrător încalcă aceste restricții, care ar fi consecințele? S-a opus vreodată un lucrător acestor restricții? Ce s-a întâmplat?</p>	<p>duri și politici scrise cu privire la restrângerea libertății de mișcare</p> <p>Intervievarea separată a personalului de pază în legătură cu politicile și practicile privind restrângerea libertății de mișcare.</p> <p>Întrebări cu privire la instrucțiunile angajatorului, rolul și responsabilitățile personalului de pază și mijloacele pe care le utilizează în desfășurarea activității</p> <p>Efectuarea unei inspecții inopinate pentru a stabili dacă lucrătorii au cu adevărat libertatea de a părăsi incinta.</p> <p>Ținerea unui jurnal detaliat de supraveghere, documentarea cu fotografii și înregistrări audio-video</p> <p>Evaluarea utilizării oricăror mijloace vizibile de consemn pentru a menține lucrătorii în incintă și vizitatorii afară (sărma ghimpată)</p> <p>Înregistrarea oricăror mijloace de consemn și supraveghere</p>	

Tabel 7 Izolarea

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana nu a vorbit cu nimeni pe parcursul transportului și transferului</p> <p>Locul de muncă se află într-o zonă izolată (rurală/aflată la mare distanță de alte clădiri/comunități)</p> <p>Este dificil de ajuns la locul de muncă cu ajutorul transportul public sau privat</p> <p>Nu se poate ajunge la locul de muncă cu ajutorul transportul public</p> <p>Persoana are acces limitat/ nu are acces la mijloace de comunicare (telefon, internet, corespondență)</p> <p>Persoana are acces limitat/ nu are acces la mijloace mass-media (TV, radio, reviste, ziare)</p>	<p>Cum a ajuns persoana la locul de muncă? Cunoaște persoana locul în care se află/adresa? Știe persoana cum să se întoarcă acasă?</p> <p>Unde este amplasat locul de muncă? Există gospodăria, companii sau alte edificii de locuit prin apropiere? Are persoana cunoștință de acestea? Ii este permis să aibă acces la acestea?</p> <p>Este locul de muncă accesibil cu ajutorul transportului public/ privat? Dacă persoana doarme și lucrează în același loc, cât de des poate părăsi spațiul?</p> <p>Are persoana acces la mijloace de comunicare (telefon, internet, corespondență)? Dacă da, este persoana capabilă să le utilizeze</p>	<p>Inspectarea spațiului de lucru, a spațiilor de dormit și a împrejurimilor, în căutarea semnelor de izolare. Căutați mijloacele de comunicare (telefoane cu plată, fixe și mobile, căsuțe poștale, corespondență, internet). Verificați dacă lucrătorii pot utiliza efectiv aceste mijloace (aparatele funcționează, li se asigură fișe pentru a le folosi; dacă le pot folosi pentru comunicări personale)</p> <p>Căutați mijloacele mass-media (TV, internet, radio, reviste, ziare) Verificați dacă lucrătorii pot utiliza efectiv aceste mijloace</p> <p>Intervievarea separată a lucrătorilor într-un cadru</p>	<p>Declarații ale martorilor</p> <p>Descrieri/ note scrise</p> <p>Probe audio-video (fotografii, înregistrări video, diagrame/schițe care descriu gradul de izolare al locului (drumuri prost întreținute și inaccesibile, distanța față de alte clădiri și alte persoane)</p> <p>Probe audio-video care descriu restricțiile de comunicare (lipsa telefoanelor publice/a facilităților pentru</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Angajatorul, managerul/supervizorul sau alte persoane monitorizează contactele persoanei cu indivizi din afara spațiului</p> <p>Persoanei nu i se permite să ia contact cu indivizi din afara spațiului</p> <p>Persoana nu cunoaște locul în care se află și nu-și știe adresa</p> <p>Persoana nu cunoaște limba locală</p> <p>Locul de muncă este inaccesibil și se poate ajunge greu la acesta din alte motive (proprietate privată, companie neînregistrată)</p> <p>Angajatorul, managerul/supervizorul sau alte persoane insistă să răspundă la întrebări în numele persoanei și/sau să traducă întreaga conversație</p>	<p>efectiv? Dacă nu, care este motivul?</p> <p>Are persoana acces la mijloace mass-media (TV, radio, reviste, ziare)? Dacă da, este persoana capabilă să le utilizeze efectiv? Dacă nu, care este motivul?</p> <p>Are persoana posibilitatea de a-și contacta liber rudele, prietenii sau asociații? Sunt comunicările persoanei monitorizate? Când a fost ultima oară când persoana a luat legătura cu aceștia?</p> <p>Este persoana capabilă să studieze și să exerseze limba locală? Dacă nu, care este motivul? A luat angajatorul anumite măsuri pentru a împiedica persoana să învețe limba locală?</p>	<p>confidențial.</p> <p>Întrebări referitoare la cum au ajuns la locul de muncă/dacă știu unde se află/dacă pot menține legătura cu rudele, prietenii, cu lumea exterioară, și cu privire la orice restricții legate de izolare</p> <p>Interviuearea angajatorului/directorilor/supervizorului/personalului relevant asupra politicilor și practicilor legate de izolare: restricțiile de a folosi telefoanele mobile, mesajele e-mail, scrisorile, alte mijloace de comunicare, monitorizarea convorbirilor telefonice, alte restricții de comunicare și acces la mijloacele mass-media</p>	<p>achiziționarea și reîncărcarea telefoanelor mobile, confiscarea telefoanelor, restricți-onarea internetului)</p> <p>Evidențe de transport către sau de la locul de muncă (taloane de bilete sau bonuri, bonuri de combustibil, bucăți de hârtie cu data/ora)</p> <p>Comunicații (jurnale, agende, desfășurătoare ale convorbirilor telefonice, scrisori, biletele, emailuri)</p> <p>Alte obiecte fizice (telefoane mobile)</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
	<p>Poate persoana interacționa liber cu alte persoane din afara spațiului (rudele, prietenii sau asociații, medici, proprietari de magazine, taximetriști, membrii comunității etnice sau religioase)</p> <p>Care sunt motivele invocate pentru restricțiile privind presa și comunicațiile? Reflectă ele o preocupare legitimă pentru spațiul de muncă sau par excesive și nejustificate?</p>	<p>Examinarea oricăror proceduri și politici scrise cu privire la izolare</p> <p>Intervievarea persoanelor terțe: rudele/vecinii/membrii comunității locale din zona de origine și destinație care pot furniza informații legate de natura și intensitatea contactelor lor cu lucrătorii</p> <p>Discuții purtate cu autoritățile care cunosc amplasamentul spațiului de muncă cu privire la populația/infrastructura/transportul/serviciile din zonă</p> <p>Înregistrarea oricăror mijloace de izolare</p>	

Tabel 8 Reținerea documentelor de identitate

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana nu are acces la propriile documente de identitate (carte de identitate, pașaport, viză, permis de muncă sau ședere) ori la alte efecte personale de valoare (biletul de întoarcere)</p> <p>Documentele de identitate sau alte efecte personale de valoare sunt păstrate de angajator sau un intermediar de-al acestuia</p> <p>În cazul în care sunt păstrate de angajator sau un intermediar de-al acestuia, persoana nu poate obține acces la documentele de identitate sau alte efecte personale de valoare într-un interval de timp rezonabil</p>	<p>Care sunt documentele sau bunurile personale reținute? Când au fost reținute acestea (pe parcursul recrutării persoanei sau după angajare)? Pentru cât timp au fost reținute? De către cine?</p> <p>Documentele sau bunurile personale sunt reținute temporar sau pe termen nelimitat?</p> <p>Cum sunt asigurate documentele sau bunurile personale (încuietori, chei, cifru, loc în afara amplasamentului)?</p> <p>Persoanei i s-a spus că documentele sau bunurile sale personale urmau să fie reținute? A fost persoana de acord cu aceasta?</p> <p>Ce explicații oferă angajatorul/intermediarul</p>	<p>Intervievarea lucrătorilor.</p> <p>Întrebări referitoare la locul în care se află documentele și bunurile personale și la posibilitatea de a dispune de ele</p> <p>Intervievarea angajatorului/directorilor/supervizorului/personalului relevant asupra politicilor și practicilor legate de reținerea documentelor și bunurile personale, solicitarea dovezilor ca documentele sunt ținute din considerentele indicate</p> <p>Verificarea împreună cu alte agenții guvernamentale dacă explicațiile oferite pentru reținerea documentelor sunt valabile</p>	<p>Declarații ale martorilor</p> <p>Descrieri/note scrise</p> <p>Probe audio-video (fotografii, înregistrări video, diagrame/schițe care descriu locul în care sunt păstrate documentele sau bunurile personale ale lucrătorilor și mijloacele folosite pentru asigurarea acestora (sertar încuiat, locație cu pază externă)</p> <p>Probe audio-video (fotografii, înregistrări audio-video, hărți, diagrame, schițe) care descriu documentele sau bunurile</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Se recurge la reținerea documentelor de identitate sau alte efecte personale de valoare pentru a pedepsi lucrătorii</p> <p>Angajatorul sau intermediarul acestuia vin cu explicații cu privire la reținerea documentelor de identitate sau alte efecte personale de valoare</p>	<p>acestuia cu privire la reținerea documentelor de identitate sau a altor obiecte personale de valoare? Sunt explicațiile rezonabile? Dar legale?</p> <p>Dacă documentele sau bunurile personale sunt reținute din motive de siguranță, lucrătorii au acces la acestea într-un timp rezonabil, la cerere?</p> <p>Ce impact are reținerea documentelor asupra persoanei? Se simte persoana incapabilă să-și părăsească locul de muncă fără a risca pierderea documentelor de identitate sau alte efecte personale de valoare? Se teme persoana de autorități din cauza reținerii documentelor personale?</p> <p>Dispune persoana de alte documente sau mijloace de dovadă a identității, naționalității, statutului juridic/orice alte modalități de accesare a anumitor servicii?</p>	<p>(pentru înnoirea vizei/înregistrare)</p> <p>Examinarea și consemnarea locului în care sunt reținute documentele sau bunurile personale</p> <p>Consemnarea sau obținerea de copii ale documentelor sau ale bunurilor personale</p>	<p>personale care au fost reținute</p> <p>Copii ale documentelor care au fost reținute</p>

Tabel 9 Reținerile salariale

Semnalmamente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Angajatorul nu este în măsură să prezinte un contract de muncă sau o dovadă că salariul a fost plătit persoanei</p> <p>Persoana nu are contract de muncă sau termenii și condițiile acestuia sunt definiți necorespunzător</p> <p>Persoana este plătită în acord (în funcție de rezultate) și trebuie să lucreze ore suplimentare pentru a câștiga salariul minim stabilit de lege</p> <p>Documentele de angajare și evidențele salariale au fost modificate</p> <p>Angajatorul menține două seturi de evidențe sau există discrepanțe însemnate între sumele pe care susține că le-a</p>	<p>Angajatorul recurge la plata neregulată, întârziată sau la neplata salariului pentru a se asigura că lucrătorii nu pot renunța liber la angajare?</p> <p>Care sunt motivele pentru care salariul este reținut sau supus reținerilor?</p> <p>Sunt motivele rezonabile și în acord cu cerințele legale?</p> <p>Persoana avea la cunoștință de faptul că salariul va fi reținut și supus deducerilor? Dacă nu, are persoana sentimentul că dacă încetează să mai lucreze, va pierde salariul neplătit? Au practicile privind plata salariului și reținerile impact asupra capacității per-</p>	<p>Strângerea și examinarea tuturor documentelor privind natura oricărui contract de muncă și plăți salariale de la angajator, lucrător și din alte surse (bănci, servicii de transfer de bani)</p> <p>Verificarea dacă compania utilizează două seturi de registre pentru a induce în eroare investigatorii</p> <p>Intervievarea lucrătorilor prin selectarea unui eșantion reprezentativ – întrebări referitoare la practicile privind plățile și reținerile salariale/ care erau așteptările angajaților la momentul</p>	<p>Declarații ale martorilor</p> <p>Contractele de muncă sau alte documente care prevăd termenii și condițiile de muncă (contracte de muncă, anexe, acte adiționale, corespondență)</p> <p>Evidențele privind tranzacțiile financiare dintre angajator, intermediar și lucrător (fluturași salariale, evidente, registre, alte evidente în format electronic și tipărit)</p> <p>Evidențele guvernamentale privind taxele și impozitele și contribuțiile la asigurările sociale</p> <p>Evidențele impozitelor achitate și neachitate și ale deducerilor fiscale</p> <p>Comunicații (jurnale, agende, desfășurătoare</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>plătit angajatorul și sumele pe care le-a primit lucrătorul</p> <p>Persoanei i se plătește mai puțin decât salariul minim stabilit prin lege și decât i s-a promis</p> <p>Salariul se plătește sub formă de tichete, cupoane sau bilete la ordin</p> <p>Persoana nu – și poate accesa în mod direct veniturile</p> <p>O mare parte din salariul persoanei este plătit în natură (prin furnizarea de bunuri sau servicii, masă, cazare)</p> <p>Plățile sunt neregulate și/ sau adesea întârziate</p> <p>Persoana este supusă unor rețineri salariale excesive și ilegale</p> <p>Persoanei nu i se dă fluturaș salarial sau orice alt document</p>	<p>soanei de a părăsi locul de muncă în orice alt mod?</p> <p>Persoana are un contract de muncă? Care sunt termenii și condițiile acestuia? Sunt ele în conformitate cu cerințele legale? Prevederile contractuale par abuzive și cu caracter exploatare?</p> <p>Persoana este plătită în conformitate cu evidentele de plată ținute de angajator? Documentele de plată au fost modificate sau falsificate în vreun fel?</p> <p>Dacă persoana primește fluturaș salarial sau alte documente de plată, reținerile sunt explicate în vreun fel?</p> <p>De ce persoana nu înțelege cum e calculat salariul, ori reținerile, ori</p>	<p>angajării/au avut reținerile salariale impact asupra capacității acestora de a părăsi locul de muncă</p> <p>Interviuvarea angajatorului/ directorilor/ supervizorului/personalului relevant asupra politicilor și practicilor legate de recrutare, plățile și reținerile salariale. Dacă angajatorul face uz de un intermediar (societate privată de ocupare a forței de muncă) pentru angajarea lucrătorilor, întrebați care sunt politicile legate de aceasta practică</p> <p>Interviuvarea intermediarului – întrebări</p>	<p>ale convorbirilor telefonice, scrisori, biletele, emailuri)</p> <p>Evidențe publice, rapoartări în presă și informații din bazele guvernamentale de date</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>care să cuprindă reținerile salariale</p> <p>Persoana nu înțelege cum se calculează salariul sau reținerile ori cât de mult câștigă</p> <p>Angajatorul furnizează persoanei alimente și alte bunuri la prețuri excesive, cu mult peste prețul pieței (prin intermediul unui magazin în incinta spațiului de lucru, controlat de angajator)</p> <p>Angajatorul nu achită taxele și impozitele ori contribuția socială a lucrătorilor</p>	<p>cât de mult câștigă?</p> <p>Cum este calculat salariul persoanei? Pe ce bază e stabilit salariul – pe oră/săptămână/lună/sezon sau pe bază de rezultate ori nedefinit?</p> <p>Cât i se plătește persoanei? Acestea i se plătește o sumă mai mică decât cea convenită sub salariul minim stabilit de lege?</p> <p>Persoana a primit de fapt vreun salariu?</p> <p>Cum este plătit salariul persoanei? Prin transfer, numerar, transfer bancar sau prin alte mijloace?</p> <p>Dacă acesta e plătit prin cont bancar, persoana își controlează contul sau e controlat de altcineva?</p> <p>Salariul este plătit direct</p>	<p>asupra politicilor și practicilor legate de recrutare, plățile și reținerile salariale</p> <p>Verificarea intermediarului pentru a vedea dacă acesta este acreditat și autorizat de autoritatea competentă</p> <p>Inspectarea sediului intermediarului și examinarea evidențelor relevante (licență, modelul de contract de muncă, contractele reale de muncă, corespondență, calificările profesionale)</p> <p>Examinarea evidențelor privind comunicarea , în stabilirea practicilor legate de recrutare, plăți și rețineri salariale</p> <p>Intervievarea terțelor persoane - rudele/vecinii/membrii</p>	

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
	<p>persoanei sau unui terț? Persoana e plătită parțial sau integral în natură? Plățile în natură sunt conforme cu valoarea pe piață rezonabilă a bunurilor și serviciilor furnizate? Plățile în natură sunt utilizate pentru a crea o stare de dependență a persoanei față de angajator? Lucrătorii sunt obligați să utilizeze anumite magazine sau servicii care au legătură cu angajatorul? Bunurile și serviciile sunt vândute la prețuri echitabile și rezonabile?</p>	<p>comunității locale din zona de origine și destinație, care ar avea cunoștință despre situația financiară a persoanei și despre termenii și condițiile de muncă impuse inițial Verificarea evidențelor guvernamentale pentru a verifica dacă angajatorul plătește taxe și impozite și contribuții de asigurări sociale pentru lucrătorii săi Verificarea evidențelor publice (baze de date ale instanțelor, website-urile instituțiilor guvernamentale, baze de date guvernamentale și surse din presă pentru identificarea de informații referitoare la orice plângeri sau dosare aflate pe rol privind angajatorul/intermediarul, implicând dispute salariale</p>	

Tabel 10 Frauda/Înșelăciunea

Semnamente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Termenii și condițiile de muncă reale diferă de cele care au fost promise verbal/în scris (in anunțurile de angajare sau contractele de muncă)</p> <p>Angajatorul nu este în măsură să prezinte un contract de muncă</p> <p>Persoana nu are contract de muncă sau termenii și condițiile sunt definite necorespunzător</p> <p>Contractul de muncă este scris într-o limbă pe care persoana nu o poate înțelege</p> <p>Persoana a semnat un nou contract de muncă la momentul sosirii sale la locul de muncă (substituire de contract)</p> <p>Persoanei nu i se dă fluturaș</p>	<p>Cum a aflat persoana despre locul de muncă (contact direct, anunț, neoficial)? Era persoana vizată de un recrutor sau agent?</p> <p>A semnat persoana un contract de muncă? Este semnătura persoanei autentice? A fost semnat contractul sub constrângere?</p> <p>A semnat persoana mai multe contracte de muncă (înainte de plecare și la sosire)? Diferă contractele între ele?</p> <p>Înțelege persoana termenii și condițiile contractului pe care l-a semnat? Este contractul scris într-o limbă pe care persoana o înțelege? A fost modificat în vreun fel contractul de</p>	<p>Strângerea și examinarea tuturor documentelor privind recrutarea, termenii și condițiile de muncă de la angajator, lucrător și din alte surse (servicii de transport, ziare, bănci, servicii de transfer de bani care stabilesc comisionul de recrutare, mass media în care apare anunțul inițial de angajare)</p> <p>Cercetarea evidențelor de comunicare pentru a stabili: mijloacele de recrutare, relațiile dintre angajatori și recrutori/agenți, termenii și condițiile de muncă</p> <p>Intervie-</p>	<p>Declarații ale martorilor</p> <p>Contractele de muncă sau alte documente care prevăd termenii și condițiile de muncă (contracte de muncă, anexe, acte adiționale, corespondență)</p> <p>Surse privind recrutarea (anunțuri de angajare pe internet, la TV, radio, în ziare, afișe sau broșuri)</p> <p>Evidențele privind tranzacțiile financiare dintre angajator, intermediar și lucrător (fluturași salariale, evidențe, registre, alte evidențe în format electronic și tipărit)</p> <p>Corespondența dintre recrutor, lucrător, angajator, terți implicați</p> <p>Comunicări (jurnale, agende, desfășurătoare ale convorbirilor</p>

Semnamente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>salarial sau orice alt document care să cuprindă salariul ori reținerile salariale</p> <p>Persoana nu înțelege cum se calculează salariul, reținerile sau cât de mult primește</p>	<p>când l-a semnat persoana?</p> <p>Care au fost condițiile și termenii de muncă agreeți? Ce i s-a promis persoanei în legătură cu munca (loc, natură, activități, salarizare) și cu beneficiile (cazare, masă, acces la educație)? Care erau așteptările persoanei și ale angajatorului?</p> <p>Termenii și condițiile reale diferă de cele promise (condițiile de trai și de muncă, transportul, masă și cazarea, comisionul de recrutare, statutul legal)?</p> <p>De ce nu primește persoana fluturaș salarial sau oricare alt document care să cuprindă salariul sau reținerile salariale?</p> <p>De ce nu</p>	<p>varea lucrătorilor pentru a afla cum au fost recrutați, ce li s-a promis, care erau așteptările lor inițiale, termenii și condițiile reale de muncă</p> <p>Intervievarea angajatorului/directorilor/supervizorului/personalului relevant asupra politicilor și practicilor legate de recrutare, contractele de muncă și modalitatea în care li se comunică lucrătorilor potențiali și reali termenii și condițiile de muncă</p> <p>Dacă angajatorul face uz de un intermediar, are stabilite proceduri pentru prevenirea frau-</p>	<p>telefonice, scrisori, biletele, emailuri)</p> <p>Evidențe de transport către sau de la locul de muncă (taioane de bilete sau bonuri, bonuri de combustibil, bucăți de hârtie cu data/ora)</p> <p>Evidențe publice, raportări în presă și informații din bazele guvernamentale de date</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
	<p>Înțelege persoana cum se calculează salariul, cât primește, reținerile salariale?</p> <p>Calcularea salariului și reținerile salariale sunt controlate de angajator?</p> <p>Persoana e deosebit de vulnerabilă la înșelăciune (nu cunoaște limba și legislația locului, are statut ilegal de muncă, e persoană cu dizabilități)?</p> <p>Dacă persoana ar fi cunoscut termenii și condițiile de muncă reale, ar mai fi acceptat locul de muncă? Ce a determinat-o să rămână?</p>	<p>delor și abuzurilor?</p> <p>Interviewarea oricăror intermediari implicați în angajarea lucrătorilor, inclusiv a recrutorilor, agenților și agențiilor private de ocupare a forței de muncă; întrebări asupra politicilor și practicilor legate de recrutare, contractele de muncă și modalitatea în care li se comunică lucrătorilor potențiali și reali termenii și condițiile de muncă.</p> <p>Continuă intermediarul să dețină acest rol și după ce persoana a fost angajată?</p> <p>Inspectarea sediului intermediarului și examinarea evidențelor relevante (licența, modelul de contract de muncă, contractele de muncă reale, calificările profesionale, corespondența)</p> <p>Verificări dacă intermediarii sunt acreditați și licențiați de autoritatea competentă</p> <p>Verificarea evidențelor publice (baze de date ale instanțelor, website-urile instituțiilor guvernamentale, baze de date guvernamentale și surse din presă pentru identificarea de</p>	

Semnal- mente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
		<p>informații referitoare la orice plângeri sau dosare aflate pe rol privind angajatorul/intermediarul</p> <p>Discuții purtate cu autorități de aplicare a legii și actori ai societății civile pentru a afla dacă dețin informații despre angajator sau intermediar</p> <p>În cazurile cu deplasare în plan intern sau transfrontalier, adresați-vă autorității locale de aplicare a legii din regiunea sau țara de origine pentru a afla orice informații legate de persoană, intermediar sau angajator</p> <p>Interviewarea persoanelor terțe: rudele/vecinii/membrii comunității locale din zona de origine și destinație care pot furniza informații legate de metodele de recrutare utilizate, de termenii și condițiile de muncă promise inițial</p>	

Tabel 11 Abuzul de putere și abuzul de vulnerabilitate

Semnalmamente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana are mai puțin de 18 ani (copiii mici, neînsoțiți de părinți/rude adulte sunt deosebit de vulnerabili)</p> <p>Persoana este într-o situație ilegală (migrant ilegal)</p> <p>Angajarea persoanei este nereglementată sau slab reglementată (lucrători temporari/subcontractați/casnici/rurali/cu jumătate de normă)</p> <p>Persoana aparține unui grup care este discriminat sau nu are drepturi egale în societate (refugiat/solicitant de azil/gen/etnie/dizabilitate/orfan/apartenența la un grup religios ori cultural minoritar)</p> <p>Persoana</p>	<p>De ce este persoana într-o poziție deosebit de vulnerabilă? Este vorba de o vulnerabilitate pre-existentă sau de una creată de traficant? Dacă este una pre-existentă, a urmărit traficanțul intenționat să profite de aceasta?</p> <p>Cum a aflat persoana despre locul de muncă (contact direct, anunț, neoficial)? Era persoana vizată de un recrutor sau agent?</p> <p>Care erau perspectivele persoanei de a-și găsi un loc de muncă în momentul în care a fost recrutată? Dar în prezent?</p> <p>Angajatorul/recrutorul a creat sau a contribuit la vulnerabilitatea persoanei (prin</p>	<p>Strângerea și examinarea documentelor și evidențelor privind recrutarea, statutul de muncă sau de ședere, natura contractului de muncă sau a plăților salariale</p> <p>Examinarea evidențelor salariale pentru a ne asigura că nivelul salarial e același</p> <p>Cercetarea evidențelor de comunicare pentru a stabili mijloacele de recrutare, relațiile dintre angajatori, recrutori și agenți, termenii și condițiile de muncă</p> <p>Intervievarea lucrătorilor – caracteristicile lor, mediul de proveniență și cunoașterea</p>	<p>Declarații ale martorilor</p> <p>Permise de muncă sau ședere</p> <p>Documente de identitate, pașapoarte, certificate de naștere, vize și alte documente de călătorie</p> <p>Contractele de muncă sau alte documente care prevăd termenii și condițiile de muncă (contracte de muncă, anexe, acte adiționale, corespondență)</p> <p>Evidențele privind tranzacțiile financiare dintre angajator, intermediar și lucrător (fluturași salariale, evidențe, registre, alte evidențe în format electronic și tipărit)</p> <p>Evidențe medicale referitoare la afecțiuni, dizabilități, dependente,</p>

Semnamente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>provine dintr-o zonă afectată de dezastre naturale, recesiuni, conflicte politice sau armate, alte crize care au redus opțiunile alternative de trai</p> <p>Persoana e săracă și toată familia depinde integral de veniturile acesteia</p> <p>Situația familială a persoanei e dificilă sau instabilă (abuzivă, amenințări, unul sau ambii părinți lipsesc)</p> <p>Persoana are datorii însemnate legate de recrutarea sa</p> <p>Persoana are un grad scăzut de educație școlară sau are analfabetism</p> <p>Persoana nu cunoaște limba locală</p>	<p>perceperea unui comision mare de recrutare, prin înșelăciune sau alte acțiuni)?</p> <p>Persoana aflată în poziție vulnerabilă e abuzată în vreun fel? E supusă în mod ilegal la condiții sub-standard de muncă și de trai, la ore suplimentare?</p> <p>Îi e reținut salariul în mod ilegal? Își cunoaște persoana drepturile?</p> <p>Ce se întâmplă dacă persoana se plânge sau refuză să lucreze în condiții de muncă abuzive? Ar fi concediată/i s-ar plăti un salariu sub cel legal minim/ ar suporta alte sancțiuni ilegale?</p>	<p>legislației relevante</p> <p>Interviarea angajatorului/directorilor/supervizorului/personalului relevant asupra politicilor și practicilor legate de sprijinirea lucrătorilor vulnerabili, comunicarea informațiilor legate de muncă într-o limbă pe care aceștia o pot înțelege</p> <p>Intervievarea persoanelor terțe: rudele/vecinii/membrii comunității locale din zona de origine și destinație care pot furniza informații legate de situația și</p>	<p>istoricul traumelor sau abuzurilor</p> <p>Evidențe guvernamentale referitoare la asigurare socială, indemnizație de șomaj și alte beneficii</p> <p>Declarații ale experților care prezintă cadrul relevant (tiparele discriminării, particularitățile unei persoane/grup care o fac vulnerabilă la exploatare)</p> <p>Comunicații (jurnale, agende, desfășurătoare ale convorbirilor telefonice, scrisori, bilețele, emailuri)</p> <p>Evidențe de transport către sau de la locul de muncă (taioane de bilete sau bonuri, bonuri de combustibil, bucăți de hârtie cu data/ora)</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana nu are informații despre legislația locală și rolul autorităților</p> <p>Persoana are o dizabilitate fizică sau mentală sau are suferințe fizice</p> <p>Persoana este convinsă să consume și/sau are dependență de alcool, droguri</p> <p>Permisul de muncă sau ședere este păstrat de angajator sau există alte dependențe structurale</p> <p>Persoana se află într-o situație de dependență multiplă (față de angajator, inclusiv pentru cazare și masă și față de recrutor)</p> <p>Persoana este dependentă emoțional și economic față de recrutor</p>		<p>particularitățile lucrătorilor</p> <p>Interviarea persoanelor terțe: rudele/vecinii/membrii comunității locale din zona de origine și destinație care pot furniza informații legate de metodele de recrutare utilizate și de termenii și condițiile de muncă propuse inițial</p> <p>Verificarea evidențelor angajatorului și a celor guvernamentale pentru identificarea oricăror informații cu privire la particularitățile lucrătorilor, inclusiv a statisticilor referitoare la naționalitatea, vârstă, originea etnică, rasa, sexul, religia acestora</p> <p>Verificarea evidențelor guvernamen-</p>	

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>sau angajator (relație de iubire sau rudenie)</p> <p>Persoana se teme de excluderea sa din viața socială, culturală sau religioasă a comunității</p>		<p>tale cu privire la a identifica dacă lucrătorii au beneficiat de asigurare socială, indemnizație de șomaj și alte beneficii precum și aplicabilitatea acestor scheme de protecție în sectorul de activitate</p> <p>Obținerea evaluărilor medicale ale stării de sănătate fizică sau mentală a lucrătorilor din partea profesioniștilor medicali experimentați (după obținerea consimțământului persoanei) ;</p> <p>testarea privind consumul de substanțe care i-ar fi putut fi administrate sau pe care le-a luat persoana</p> <p>Examinările medicale pot fi folosite și pentru a stabili vârstă persoanei</p>	

Tabel 12 Acordarea sau primirea de plăți și servitutea involuntară

Semnamente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana trebuie să ramburseze comisioane excesive de recrutare și transport</p> <p>Persoana trebuie să achite sume excesive pentru cazare, masă, instrumente de lucru sau echipament de protecție din salariu</p> <p>Persoana trebuie să achite depozite financiare sau comisioane de garanție</p> <p>Termenii de rambursare a avansurilor din salariu sunt manipulați sau neclari</p> <p>Ratele dobânzii asupra avansurilor salariale nu sunt rezonabile și pot depăși limitele legale</p> <p>Lucrătorii trebuie să muncească pentru a rambursa, de fapt, o datorie</p>	<p>Care este motivul datoriei (comisionul de recrutare, bunurile și serviciile furnizate de angajator, avansurile salariale, datoriile moștenite)?</p> <p>Calcularea datoriei e rezonabilă și în acord cu cerințele legii?</p> <p>Cine este responsabil pentru datorie: angajatorul, intermediarul, altcineva? Dacă intermediarul este responsabil, ce măsuri a luat angajatorul pentru a se asigura că lucrătorilor nu li se aplică un comision ilegal de recrutare?</p> <p>Persoana își achită datoria prin muncă prestată?</p> <p>Înțelegerea dintre persoană și angajator/intermediar</p>	<p>Verificarea tuturor evidențelor financiare ținute de angajator pentru identificarea semnelor de falsificare și de manipulare a datoriei</p> <p>Stabilirea dacă sunt rezonabile și conforme cu prețurile din piață, costurile bunurilor și serviciilor furnizate de angajator (cazare, masă)</p> <p>Strângerea și examinarea tuturor evidențelor și documentelor de la angajator și alte surse referitoare la locul de muncă (de căutat prevederi referitoare la datorii, termenii de rambursare a acestora, cos-</p>	<p>Declarații ale martorilor</p> <p>Contractele de muncă sau alte documente care prevăd termenii și condițiile de muncă, inclusiv termenii împrumuturilor sau comisioanelor și durata inițială a angajării (contracte de muncă, anexe, acte adiționale, corespondența)</p> <p>Evidențele privind tranzacțiile financiare dintre angajator, intermediar și lucrător (fluturași salariale, evidențe, registre, alte evidențe în format electronic și tipărit)</p> <p>Evidențe privind taxele și impozitele și contribuțiile de asigurări sociale</p> <p>Comunicații (jurnale, agende,</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>generală sau moștenită</p> <p>Părinții au primit o remunerație pentru a-î permite copilului să plece</p>	<p>e în acord cu cerințele legii?</p> <p>Persoana avea cunoștință de datorie și de termenii de rambursare a acesteia înainte de a începe să lucreze?</p> <p>Dacă nu, când și cum a aflat persoana despre datorie?</p> <p>Dacă persoana nu ar fi acceptat locul de muncă în cazul în care ar fi avut cunoștință despre datorie și de termenii de rambursare a acesteia, ce a determinat-o să rămână?</p> <p>Termenii de rambursare, inclusiv rata dobânzii s-au schimbat sau au rămas aceiași? Persoana și-a dat acordul asupra schimbărilor?</p> <p>Termenii de rambursare sunt rezonabili și conformi cu cerințele lega-</p>	<p>turile bunurilor și serviciilor</p> <p>Interviuvarea lucrătorilor; întrebări referitoare la recrutarea acestora, orice datorii și termenii de rambursare a acestora, modul în care au fost contractate acestea.</p> <p>Care au fost așteptările acestora înainte de angajare și dacă termenii datoriei le-au afectat capacitatea de abandona locul de muncă</p> <p>Interviuvarea angajatorului/directorilor/supervizorului/personalului relevant asupra politicilor și practicilor legate de datorii (inclusiv termenii de rambursare) și la costurile bunurilor și serviciilor furnizate de angajator. Dacă</p>	<p>desfășurătoare ale convorbirilor telefonice, scrisori, bilețele, emailuri)</p> <p>Evidențe publice, raportări din presă și informații din bazele guvernamentale de date</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
	<p>le?</p> <p>Angajatorul face uz de orice mijloace de manipulare a datoriei – sub-evaluarea muncii persoanei, falsificarea conturilor sau impunerea unor rețineri salariale excesive?</p> <p>Evidențele privitoare la datorie, ținute și furnizate persoanei sunt adecvate și corecte?</p> <p>Persoana e obligată să rămână în situația de angajare mai mult decât a consimțit din cauza datoriei?</p> <p>În afara datoriei persoana depinde de angajator și din alte considerente (hrană și găzduire, locuri de muncă pentru rude), care o fac incapabilă de a pleca liber?</p>	<p>angajatorul face uz de un intermediar, cum ar fi o societate privată de ocupare a forței de muncă, pentru angajarea lucrătorilor, adresați întrebări cu privire la această practică și măsurile luate de angajator pentru a se asigura că lucrătorilor nu li se aplică un comision ilegal de recrutare</p> <p>Intervievarea intermediarului în cazul în care angajatorul face uz de intermediar – întrebări referitoare la politicile și practicile privind comisionul de recrutare, avansurile salariale și alte forme de îndatorare care ar putea fi suportate de lucrători</p> <p>Verificarea intermediarului dacă este autorizat și acreditat de autoritățile competente</p> <p>Inspectarea sediului intermediarului și verificarea evidențelor relevante (licența, modelul de contract de muncă sau contractele de muncă reale, calificările profesionale, corespondență)</p> <p>Verificarea evidențelor de comunicare pentru a stabili practicile privind îndatorarea (comisionul de recrutare, avansurile salariale, ratele dobânzii)</p>	

Semnal- mente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
		<p>Verificarea evidențelor publice (baze de date ale instanțelor, website-uri ale instituțiilor, baze guvernamentale de date, surse media) în căutare de informații referitoare la orice plângeri sau dosare aflate pe rol privind angajatorul sau intermediarul</p> <p>Verificarea existenței unor plângeri referitoare la locul de muncă pe rolul instanțelor sau al altor autorități</p> <p>Intervievarea persoanelor terțe: rudele/vecinii/membrii comunității locale din zona de origine și destinație care pot furniza informații legate de acordurile încheiate inițial cu privire la avansul salarial sau comisionul de recrutare</p>	

Indicatori referitori la SCOP

Tabel 13 Exploatarea sexuală

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana e obligată să întrețină raporturi sexuale fără prezervativ</p> <p>Persoana nu poate refuza clienții</p> <p>Persoanei nu i se acordă pauze, zile libere și timp liber</p> <p>Persoana suferă de afecțiuni cu transmitere sexuală netratate</p> <p>Persoana lucrează non stop (24 h/zi; 7 zile/săptămână)</p> <p>Persoana este mutată dintr-un loc în altul, fără consimțământul său</p> <p>Persoana trebuie să mintă în cazul controalelor făcute de autorități</p> <p>Persoanei i se impune să desfășoare activități ilegale sau degradante</p> <p>Mediul de lucru e insalubru, are iluminare slabă, nu are încălzire sau acces la</p>	<p>Persoana se poate exprima liber?</p> <p>Persoana e dependentă de „angajator” în legătură cu hrana sau găzduirea?</p> <p>Persoana poate păstra veniturile câștigate? Cât din acestea îi revin?</p> <p>Persoana raportează orice violență/amenințare din partea „angajatorului”?</p> <p>Persoana e obligată să doarmă în locul în care lucrează?</p> <p>Cine sunt bărbatul/femeia care însoțesc persoana?</p> <p>Când a fost făcut tatuajul și de cine? Cum a ales persoana tatuajul?</p> <p>Cum a început persoana să se prostitueze?</p> <p>A dat curs unui anunț? Cum a aflat de acest anunț?</p>	<p>Observarea locului și a tranzacțiilor între femei și clienți</p> <p>Inspectarea camerelor</p> <p>Discuții cu clienții legate de atitudinea persoanei</p> <p>Verificarea rapoartelor autorităților legate de încălcări ale regulamentelor privind prostituția/sănătatea și securitatea în muncă sau a plângerilor penale</p>	<p>Fotografii ale locului</p> <p>Declarații ale martorilor (alte femei, vecini, clienți)</p> <p>Identificarea anunțurilor de recrutare</p> <p>Documente financiare, documente transfer de bani</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>facilități sanitare</p> <p>Alte persoane în aceeași situație arată neîngrijite sau oboseite</p> <p>Persoana e forțată să se prostitueze și atunci când este însărcinată sau bolnavă</p> <p>Persoana este întotdeauna însoțită când iese din casă</p> <p>Persoana are tatuaje care ar putea indica o relație de dependență față de un grup.</p> <p>Persoana nu are asupra ei bani numerar</p> <p>Persoana nu păstrează banii pe care îi câștigă și trebuie să-i dea altcuiva</p> <p>Persoana nu poate fi singură când merge la controale medicale sau la furnizorii de asistență socială</p>			

Tabel 14 Exploatarea prin muncă

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Lucrătorului i se impune să desfășoare activități periculoase, fără echipament de protecție adecvat</p> <p>Lucrătorul nu are pregătirea și experiența necesare pentru a lucra în condiții de siguranță</p> <p>Lucrătorului i se impune să desfășoare activități degradante sau ilegale</p> <p>Mediul de lucru e insalubru, are iluminare slabă, nu are încălzire sau acces la facilități sanitare</p> <p>Nu există instrucțiuni privind securitatea și sănătatea în muncă la locul de muncă iar echipamentul lipsește</p> <p>Condițiile de muncă încal-</p>	<p>Condițiile de muncă sunt conforme cu cerințele legale? dacă există încălcări ale legislației muncii și ale contractelor colective de muncă, câte încălcări grave observați? Lucrătorul cunoaște aceste ilegalități?</p> <p>Cum a ajuns lucrătorul să muncească în aceste condiții? A fost recrutat de o agenție sau un agent?</p> <p>Cum sunt prevăzuți termenii și condițiile în contractul de muncă? Care erau așteptările persoanei cu privire la muncă la momentul recrutării? Condițiile de muncă actuale sunt altele decât cele convenite? (înșelăciune)</p>	<p>Observarea spațiului de lucru, a instrumentelor, a măsurilor de protecție, a existenței instrucțiunilor privind sănătatea și securitatea în muncă, a echipamentului, etc</p> <p>Inspectarea spațiilor de dormit și verificarea dacă lucrătorii dispun de facilități igienico-sanitare adecvate, spații private, acces în afara spațiilor, mijloace media disponibile, alte servicii</p> <p>Discuții cu lucrătorii cu privire la condițiile de locuit și la disponibilitatea acestora de a lucra, precum și la așteptările avute în mo-</p>	<p>Raportul detaliat al inspecției (lista cu încălcări ale legislației muncii și ale reglementarilor privind sănătatea și securitatea în muncă). Puneți-o la dispoziția funcționarului care acționează ca martor ocular</p> <p>Rapoarte privind acțiunile și împrejurările, pe parcursul inspecției, cu privire la locul în care au fost găsiți lucrătorii, în ce tip de condiții, cine utiliza echipamentul?</p> <p>Fotografii, înregistrări audio-video prezentând spațiul de lucru, spațiile de dormit sau împrejurimile</p> <p>Martori oculari-alți funcționari, declarații ale</p>

Semnamente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>că flagrant legislația muncii și contractele colective de muncă</p> <p>Lucrătorii arată neîngrijiți și epuizați</p> <p>Chiar și persoanelor în-sărcinate sau bolnave li se impune să lucreze</p> <p>Angajatorul nu poate pune la dispoziție contractele individuale de muncă, asigurările sau registrele de personal</p> <p>Lucrătorii nu au un reprezentant real care să negocieze condițiile de muncă în numele lor</p> <p>Lucrătorul trebuie să efectueze ore suplimentare, fără compensație pentru acestea</p> <p>Programul de lucru e stabilit în mod necorespunzător sau nu e stabilit</p> <p>Compensația</p>	<p>Lucrătorul locuiește la locul de muncă? Sau este găzduit de familia angajatorului? Care sunt condițiile de trai? Libertatea sa de mișcare e restricționată de angajator?</p> <p>Lucrătorul este dependent de angajator sau într-o poziție vulnerabilă? Ce se întâmplă în cazul în care lucrătorul refuză să lucreze în condițiile date? Lucrătorul se teme de concediere sau de alte sancțiuni? Lucrătorul este obligat să lucreze în condiții substandard pentru a-și păstra locul de muncă?</p> <p>Lucrătorul raportează orice alte amenințări?</p> <p>Care sunt opțiunile alternative de trai</p>	<p>mentul în care au fost recrutați</p> <p>Discuții cu angajatorii în legătură cu politicile referitoare la locuitul la locul de muncă</p> <p>Prelevarea și ridicarea de mostre, materiale și substanțe utilizate în spațiul de locuit pentru analiza riscurilor potențiale pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor</p> <p>Examinarea contractelor de muncă și a altor documente care ar putea include clauze abuzive/abateri de la condițiile reale sau practici discriminatorii</p> <p>Verificarea existenței oricăror rapoartări la</p>	<p>personalului</p> <p>Agenda/jurnalul lucrătorului (înregistrarea programului de lucru; evenimente întâmplătoare; înregistrarea câștigurilor)</p> <p>Mostre de materiale/substanțe, pesticide</p> <p>Obiecte, unelte de lucru, îmbrăcăminte</p> <p>Correspondența dintre angajat/angajator/recrutor, orice plângeri legate de condițiile de muncă</p> <p>Contracte de muncă, anunțuri de angajare, articole de presă, alte documente</p> <p>Declarații ale martorilor</p> <p>Înregistrări ale programului de lucru și ale orelor suplimentare (fișe de pontaj, cartele performanțe, jurnale de bord, fluturași salariali)</p> <p>Contracte de muncă/alte do-</p>

Semnamente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>se stabilește pe bază de obiective de producție și este condiționată astfel</p> <p>În cazul în care lucrătorul refuză să lucreze peste program o dată, nu i se va mai putea oferi această posibilitate a doua oară (va fi trecut pe lista neagră)</p> <p>Lucrătorul lucrează non-stop (24 de ore/zi, 7 zile/săptămână)</p> <p>Lucrătorul lucrează în intervale orare nepotrivite</p> <p>Lucrătorul lucrează și la reședința privată a angajatorului</p> <p>Lucrătorului nu i se acordă pauze, zile libere și timp liber</p> <p>Lucrătorului nu i se acordă beneficiile la care are dreptul, cum ar fi concediul</p>	<p>ale persoanei în cazul în care aceasta își părăsește locul de muncă?</p> <p>Câte ore lucrează persoana pe zi/săptămână? Numărul orelor lucrate depășește pe cel permis de legislația națională sau contractele colective de muncă?</p> <p>Salariul normal al persoanei este în conformitate cu contractul de muncă și cu cerințele privind salariul minim?</p> <p>Lucrătorul este compensat corespunzător pentru orele suplimentare, în conformitate cu cerințele legale?</p> <p>Dacă persoana lucrează la cerere, primește ea plata doar pentru timpul în care lucrează în mod activ?</p> <p>Cât de des lucrează lu-</p>	<p>autorități legate de încălcări ale reglementărilor în muncă sau ale celor legate de sănătatea și securitatea la muncă sau a oricărui plângeri aflate pe rolul instanțelor</p> <p>Interviuvarea lucrătorilor cu privire la programul de lucru, ore suplimentare și compensație, precum și la consecințele refuzului acestora de a lucra ore suplimentare</p> <p>Interviuvarea angajatorilor/directorilor/supervizorilor și a altui personal relevant, referitor la: politicile și practicile programului de lucru, compensația, orele suplimentare, consecințele</p>	<p>cumete care conțin termenii și condițiile de muncă (anexe, acte adiționale, corespondență)</p> <p>Evidențe privind plata salariului și a orelor suplimentare (fluturași salariali, evidențe contabile, evidențe bancare, alte evidențe în format electronic și tipărit)</p> <p>Evidențe guvernamentale privind taxele și impozitele, contribuțiile la asigurările sociale</p> <p>Evidențe de comunicare (jurnale, minute, agende, desfășurătoare ale convorbirilor telefonice, aparate telefonice, mesaje e-mail, scrisori, bilețele)</p> <p>Evidențe publice, rapoartări în presă și informații din bazele guvernamentale de date</p>

Semnalmente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
	<p>crătorul peste program? Orele suplimentare sunt impuse doar temporar sau în permanentă?</p> <p>Lucrătorul este dispus să presteze ore suplimentare? Dacă da, pentru ce anume? Dacă nu, care este motivul?</p> <p>În cazul în care lucrătorul ar refuza să presteze ore suplimentare, ar câștiga mai puțin decât salariul minim? Care ar fi consecințele?</p>	<p>refuzului de a lucra ore suplimentare.</p> <p>Aflați dacă angajatorul are la cunoștință despre limitele prevăzute de legislația națională sau contractul colectiv de muncă în ceea ce privește orele suplimentare</p> <p>Strângerea și examinarea tuturor documentelor și evidențelor privind programul de lucru de la angajator/lucrător și alte surse</p> <p>Căutați prevederile privind contractul de muncă, programul de lucru și orele suplimentare</p> <p>Inspectarea locului de muncă în afara programului normal de lucru pentru a stabili dacă lucrătorii prestează ore suplimentare în permanentă</p>	

15 Exploatarea prin constrângere la comitere de infracțiuni

Semnamente	Cauze Întrebări pe care vi le adresați	Metode Utilizate	Probe Strânse
<p>Persoana cerșește întreaga zi</p> <p>Persoana e mutată dintr-un loc în altul pentru a cerși, nu-și dă consimțământul</p> <p>Persoana arată epuizată și neîngrijită</p> <p>Persoana e constrânsă să cerșească, deși e bolnavă sau însărcinată</p> <p>Persoana pare să aibă un handicap</p> <p>Persoana ascunde/transportă/vinde substanțe ilegale/arme</p> <p>Persoana pare speriată</p> <p>Persoana nu deține bani numerar asupra ei</p>	<p>Poate persoana să țină pentru ea câștigurile?</p> <p>Există o altă persoană care o monitorizează discret?</p> <p>Cui îi încredințează persoana banii câștigați?</p> <p>Ce se întâmplă dacă persoana nu strânge o anumită sumă de bani?</p> <p>Se află persoana în stare de dependență față de „angajator”, pentru găzduire, hrană, îmbrăcăminte?</p> <p>În ce condiții a apărut handicapul?</p> <p>Din naștere sau prin accident? La ce vârstă a survenit?</p> <p>A mai fost persoana reținută de poliție? Ce s-a întâmplat? Cum a fost eliberată? Cine a plătit cautiunea (dacă e cazul)?</p> <p>Cum a intrat persoana în posesia substanțelor ilegale/armelor?</p> <p>A fost persoana rănită în cursul acestei activități? În ce circumstanțe?</p>	<p>Localizarea adresei la care se întoarce persoana după ce încetează activitatea</p> <p>Discuții cu persoanele care îi dau bani cerșetorului - cât de des văd persoana în locul acela?</p> <p>Persoana vine singură sau e adusă de cineva?</p> <p>A se verifica rapoarte ale autorităților/plângeri legate de desfășurarea activității ilicite</p>	<p>Fotografii</p> <p>Declarații ale martorilor-vecinilor</p>

	Instrument Practic Pentru Detectarea/ Identificarea Victimelor Traficului De Persoane	0 Niciun semn	1 Semne prezente	2 Do-vezi	3 Necesare mai multe informații
ACȚIUNE	Recrutare				
	Transport/transfer				
	Adăpostire/primire				
MIJLOC	Amenințări				
	Utilizarea forței				
	Limitarea libertății de mișcare				
	Izolare				
	Reținerea documentelor				
	Reținerea salariului				
	Fraudă/înșelăciune				
	Abuzul de putere/ de situația de vulnerabilitate				
	Acordarea sau primirea de plăți				
SCOP	Exploatare prin muncă				
	Exploatare sexuală				
	Activități ilegale				
	Cerșetorie				

ANEXA 2

MECANISMUL NAȚIONAL de identificare și referire a victimelor traficului de persoane (prevăzut în Anexa 1 a Ordinului MAI nr. 335 din 29 octombrie 2007)

A. PREAMBUL

Traficul de persoane constituie o violare a drepturilor omului și o atingere adusă demnității și integrității ființei umane, așa cum se afirmă în toate documentele internaționale în materie, inclusiv în textul recent al Convenției Consiliului European, semnată la Varșovia la 16 mai 2005. România a adoptat gradual, alături de alte state ale lumii și, în speță, ale Uniunii Europene un ansamblu de măsuri legislative destinate construcției, consolidării și eficientizării continue a dispozitivului național, în contextul consolidării cooperării internaționale, în scopul prevenirii și combaterii acestui fenomen.

Toate națiunile mileniului III consideră persoana valoarea socială cea mai importantă pentru societatea modernă. Astfel, pentru Uniunea Europeană respectarea drepturilor omului reprezintă o condiție fundamentală a apartenenței la aceasta. Nu întâmplător dintre criteriile de aderare a României la Uniunea Europeană, stabilite la Copenhaga încă din anul 1993, primul este cel care are în vedere existența în statul candidat a unor instituții stabile care să garanteze democrația, statul de drept și drepturile omului. Chiar în primul articol Constituția României consacră printre valorile supreme demnitatea umană, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane și dreptatea.

Până în prezent, identificarea victimelor traficului de persoane se realiza, de la caz la caz, de către diferite instituții sau organizații, fără să existe un mecanism formal destinat identificării victimelor traficului de persoane și referirii acestora.

Prezentul mecanism național urmărește adoptarea unui răspuns unitar, coordonat de către toate instituțiile și organizațiile implicate în lupta antitrafic, fapt care conduce la îmbunătățirea capacității de identificare a victimelor traficului de persoane și de asigurare a protecției și asistenței acestora, indiferent de instituția sau organizația cu care aceasta intră în contact pentru prima dată. Acesta reprezintă ansamblul de norme (măsuri și acțiuni) destinate

identificării și referirii victimelor traficului de persoane în vederea asigurării nevoilor de asistență și protecție ale acestora.

Acest document poate fi modificat în funcție de evoluția și situația traficului de persoane în România și de implicarea unor noi instituții/organizații în activități directe de combatere a traficului de persoane și asistență a victimelor acestuia.

B. PRINCIPII

PRINCIPII GENERALE

Activitățile instituțiilor implicate în lupta împotriva traficului de persoane, desfășurate în vederea aplicării prezentelor norme, se realizează cu respectarea principiilor directe prevăzute în Strategia națională împotriva traficului de persoane pentru perioada 2006-2010, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.654/2006.

PRINCIPII SPECIALE

Activitățile specifice desfășurate în baza prezentelor norme se realizează cu respectarea următoarelor principii speciale:

Respectarea dreptului victimelor la recuperare fizică, psihologică și socială.

Procesul identificării și referirii trebuie să aibă în vedere, pe lângă investigarea infracțiunii de trafic de persoane, și asigurarea accesului victimelor traficului de persoane la serviciile de asistență specializată.

Principiul egalității și nondiscriminării

Accesul la serviciile de asistență și protecție trebuie să fie asigurat tuturor victimelor traficului de persoane fără restricție sau preferință față de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, categorie socială, opinie, sex ori orientare sexuală, vârstă, apartenență politică, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, indiferent de decizia victimei de a participa sau nu în procesul penal.

Principiul participării

Victimele traficului de persoane sunt consultate cu privire la toate deciziile/măsurile care le privesc, respectându-se dreptul persoanei la autodeterminare.

Principiul continuității

Acțiunile și măsurile întreprinse de instituțiile și organizațiile implicate în procesul identificării și referirii trebuie realizate astfel încât să se asigure accesul victimelor traficului de persoane la serviciile de asistență și protecție sau la măsurile

de reparare în justiție a daunelor suferite în urma experienței de trafic, respectiv identificarea să fie urmată de referire, fie de către organele de aplicare a legii, fie de furnizorii de servicii, fie de către instituțiile responsabile pentru asigurarea acestora.

C. CADRUL LEGAL

Instrumentele legislative destinate luptei împotriva traficului de persoane conțin prevederi specifice în domeniul prevenirii traficului de persoane, combaterii fenomenului infracțional și asistenței și protecției victimelor traficului de persoane.

Principalele acte normative naționale în domeniul traficului de persoane:

1. Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare;

Prin Legea nr. 678/2001 s-au incriminat formele pe care le poate îmbrăca traficul de persoane, s-a creat cadrul juridic pentru utilizarea tehnicilor moderne de investigație, necesare descoperirii acestor fapte, s-au introdus norme pentru protecția și asistența victimelor traficului, a familiilor acestora, precum și a martorilor.

2. Hotărârea Guvernului nr. 299/2003 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane;

3. Legea nr. 39/2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate;

4. Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor;

Legea nr. 211/2004, transpune prevederile următoarelor instrumente comunitare:

- Decizia-cadru a Consiliului European 2001/220/JHA privind poziția victimelor în procedura penală. Această decizie, având la bază titlul VI din Tratatul asupra Uniunii Europene, permite victimelor infracțiunilor să solicite daune de la făptuitor în cursul procedurilor penale;

- Directiva Consiliului 2004/80/CE din 20 aprilie 2004 privind compensarea victimelor infracțiunilor;

- Convenția europeană privind compensarea victimelor infracțiunilor violente (Strasbourg, 24 noiembrie 1983);

- Recomandarea Consiliului Europei nr. R(85)11 privind poziția victimei în cadrul dreptului penal și al procedurii penale.

- Comunicarea Comisiei Europene „Victimele infracțiunilor în Uniunea Europeană - Reflecții privind standarde și acțiune” (14 iulie

1999);

- Cartea verde „Compensarea victimelor infracțiunilor” a Comisiei Europene (28 septembrie 2001).

Legea instituie 4 categorii de măsuri care se adresează în mod direct nevoilor victimei (printre care și victimele infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 678/2001, cu modificările și completările ulterioare:

- a) informarea victimelor infracțiunilor cu privire la drepturile lor;
- b) consilierea psihologică;
- c) asistența juridică gratuită;
- d) compensarea financiară de către stat a victimelor unor infracțiuni.

• Consilierea psihologică se acordă victimelor infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 678/2001, cu modificările și completările ulterioare. Mecanismul instituțional prin care se asigură consilierea psihologică a victimelor este reprezentat de serviciile de probațiune care funcționează pe lângă tribunale. În cadrul acestor servicii, consilierea psihologică se asigură, în mod gratuit, pentru o perioadă de cel mult 3 luni, iar în cazul victimelor care nu au împlinit vârsta de 18 ani, pe o perioadă de cel mult 6 luni. Desigur, servicii pentru consilierea psihologică a victimelor infracțiunilor și pentru asigurarea altor forme de asistență a acestora pot fi constituite și de organizațiile neguvernamentale, independent sau printr-un parteneriat cu autoritățile administrației publice. În acest scop, organizațiile neguvernamentale pot beneficia, în condițiile legii, de subvenții de la bugetul de stat.

• Asistența juridică gratuită se acordă în primul rând victimelor directe ale infracțiunilor, dar și victimelor indirecte ale unor infracțiuni grave (soțul, copiii și cei aflați în întreținerea victimelor directe decedate prin săvârșirea infracțiunilor). Aceste măsuri de acordare a asistenței juridice gratuite se adaugă celor din dreptul comun, unde se prevede cu caracter de regulă generală că în cazul în care este necesară acordarea asistenței juridice, iar persoana în cauză nu are un apărător ales și nici mijloace materiale pentru a-și putea procura o apărare calificată, instanța va declanșa procedura de desemnare a unui apărător din oficiu, care va acorda asistență juridică gratuită.

• Compensația financiară. Legea stabilește mai multe categorii de condiții pentru acordarea compensației financiare victimelor directe și indirecte ale infracțiunilor menționate, printre care și sesizarea organelor de urmărire penală cu privire la săvârșirea infracțiunii, în anumite termene, având în vedere faptul că rațiuni de echitate

impun compensarea financiară a victimelor care își aduc o minimă contribuție pentru constatarea la timp a infracțiunilor (victimele care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cele puse sub interdicție nu au obligația de a sesiza organele de urmărire penală cu privire la săvârșirea infracțiunii). Legea reglementează și posibilitatea acordării unui avans din compensația financiară pentru victimele infracțiunilor aflate într-o situație financiară precară.

Legea nr. 211/2004 acordă posibilitatea victimelor de a solicita prin intermediul Ministerului Justiției compensație financiară (inclusiv pentru victimele infracțiunilor privind traficul de persoane) și stabilește modalitățile prin care o victimă poate obține compensația financiară în situația săvârșirii unei infracțiuni pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, altul decât cel în care victima locuiește în mod legal;

5. Hotărârea Guvernului nr. 1.295/2004 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru prevenirea și combaterea traficului de copii;

6. Hotărârea Guvernului nr. 1.584/2005 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane, cu modificările și completările ulterioare;

7. Hotărârea Guvernului nr. 1.654/2006 privind aprobarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane 2006-2010;

8. Hotărârea Guvernului nr. 1.720/2006 privind aprobarea Planului național de acțiune 2006-2007 în vederea implementării Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2006-2010.

Principalele documente internaționale relevante în domeniul traficului de persoane:

- Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptată la New York la 15 noiembrie 2000, ratificată prin Legea nr. 565/2002;

România a semnat la data de 14 decembrie 2000, la Palermo, Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate și cele două protocoale ale sale, adoptate la New York la 15 noiembrie 2000:

- Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate;

- Protocolul împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate.

- Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, ratificată prin Legea nr. 300/2006.

România a semnat Convenția Consiliului Europei cu privire la acțiunile de combatere a traficului de ființe umane, încheiată între statele membre ale Consiliului Europei la Varșovia la 16 mai 2005.

Principalele obiective ale acestei convenții sunt:

- prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, cu garantarea respectării principiului egalității între bărbați și femei;
- protecția drepturilor fundamentale ale victimelor traficate, prin oferirea unui cadru legal referitor la protecția și asistarea victimelor și martorilor, precum și la asigurarea eficienței procesului penal;
- consolidarea cooperării internaționale în domeniul combaterii traficului de ființe umane.

- Planul Uniunii Europene privind cele mai bune practici, standarde și proceduri pentru combaterea și prevenirea traficului de ființe umane, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 9 decembrie 2005.

D. DEFINIȚII OPERAȚIONALE

Traficul de persoane*1) - recrutarea, transportarea, transferarea, cazarea sau primirea unei persoane, prin amenințare, violență sau prin alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă ori înșelăciune, abuz de autoritate sau profitând de imposibilitatea acelei persoane de a se apăra sau de a-și exprima voința ori prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra altei persoane, în scopul exploatării acestei persoane.

*1) Art. 12 alin. (1) din Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare.

Victima traficului de persoane - în sensul prezentului mecanism național conceptul de victimă a traficului de persoane desemnează orice persoană fizică despre care există informații că a suferit o vătămare fizică sau psihică, o suferință emoțională, o pierdere economică sau o vătămare gravă a drepturilor sale fundamentale, prin acțiuni sau inacțiuni care încalcă legislația penală în materia prevenirii și combaterii traficului de persoane.

Victima traficului de persoane asistată - persoană vătămată prin săvârșirea infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 678/2001, cu

modificările și completările ulterioare, care beneficiază de un serviciu de asistență.

Identificarea victimelor traficului de persoane - procesul de constatare a faptului că o persoană este victimă a traficului de persoane. Identificarea se poate realiza în mod formal, de către organele judiciare, în urma activităților de cercetare penală, precum și de către furnizorii de servicii sociale, prin anchete sociale, dar și în mod informal, prin analiza indicatorilor care pot oferi indicii referitoare la existența unui posibil caz de trafic de persoane.

Referirea victimelor traficului de persoane - în sensul prezentului mecanism național, conceptul de referire a victimei traficului de persoane se referă la încredințarea acesteia către furnizorii de servicii de protecție și asistență.

Asistența în tranzit/în regim de urgență - ansamblul de măsuri și acțiuni întreprinse de către o instituție sau organizație începând din momentul identificării victimelor traficului de persoane și până la momentul clarificării situației sale și al intrării într-un program de asistență și protecție.

Serviciile de protecție și asistență a victimelor traficului de persoane - totalitatea serviciilor de asistență specializate acordate victimelor traficului de persoane prevăzute de normele legale în vigoare. Furnizorii de servicii sociale pot acorda servicii sociale de asistență specializată, cu sau fără găzduire, așa cum este prevăzut în Legea nr. 47/2006 privind sistemul național de asistență socială.

Mecanismul național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane - ansamblul de măsuri și acțiuni întreprinse în coordonare de către instituțiile statului și diferite organizații neguvernamentale, destinate protejării drepturilor fundamentale ale victimelor traficului de persoane și asigurării nevoilor de asistență și protecție ale acestora*2).

*2) „Național Referral Mechanism - Joining efforts to protect the rights of trafficked persons. A practical handbook”, OSCE - ODIHR, 2004.

E. MODALITĂȚI DE IDENTIFICARE A VICTIMELOR TRAFICULUI DE PERSOANE

Identificarea victimelor traficului de persoane trebuie să țină cont de două perspective majore:

- perspectiva legală;
- perspectiva victimologică.

E.1. Perspectiva legală

Pentru a putea determina dacă o persoană este sau nu victima traficului de persoane este necesar mai întâi să determinăm ceea ce constituie infracțiunea de trafic de persoane.

În România, definiția infracțiunii de trafic de persoane este prevăzută în art. 12 și 13 din Legea nr. 678/2001, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, constituie infracțiunea de trafic de persoane „recrutarea, transportarea, transferarea, cazarea sau primirea unei persoane, prin amenințare, violență sau prin alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă ori înșelăciune, abuz de autoritate sau profitând de imposibilitatea acelei persoane de a se apăra sau de a-și exprima voința, ori prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra altei persoane, în scopul exploatării acestei persoane (...)”, iar art. 13 prevede: „Recrutarea, transportarea, transferarea, găzduirea sau primirea unui minor, în scopul exploatării acestuia, constituie infracțiunea de trafic de minori (...)”.

Un instrument legislativ suplimentar îl constituie Legea nr. 565/2002 pentru ratificarea Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, a Protocolului privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, precum și a Protocolului împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptate la New York la 15 noiembrie 2000.

Astfel, art. 3 din Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, prevede:

„Art. 3. - În termenii prezentului protocol

a) expresia trafic de persoane indică recrutarea, transportul, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane, prin amenințare de recurgere sau prin recurgere la forță ori la alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de autoritate sau de o situație de vulnerabilitate ori prin oferta sau acceptarea de plăți ori avantaje pentru a obține consimțământul unei persoane având autoritate asupra alteia în scopul exploatării. Exploatarea conține, cel puțin, exploatarea prin prostituarea unei alte persoane sau alte forme de exploatare sexuală, muncă sau serviciile forțate, sclavia sau practicile analoage sclaviei, folosirea sau prelevarea de

organe.

b) consimțământul unei victime a traficului de persoane pentru exploatarea amintită, astfel cum este enunțată la lit. a) din prezentul articol, este indiferent atunci când unul din oricare dintre mijloacele enunțate la lit. a) a fost folosit;

c) recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unui copil în scopul exploatării este considerată trafic de persoane, chiar dacă aceștia nu fac apel la niciunul dintre mijloacele menționate la lit. a) din prezentul articol;

d) termenul copil indică orice persoană cu vârsta mai mică de 18 ani.”

Fenomenul traficului de persoane trebuie analizat din perspectiva următoarelor aspecte:

- Acțiunile:

- Recrutarea poate fi materializată în propunerea care se face victimei în faza inițială a procesului de traficare. Această propunere, de obicei, se dovedește a fi în final o promisiune falsă, fie legată de obiectul sau natura muncii, destinația călătoriei victimei, condițiile în care se va afla, va fi ținută ori va munci sau de locul desfășurării activității. Recrutarea poate fi realizată de către una sau mai multe persoane fizice ori juridice, în mod direct sau prin intermediul unui anunț, prin intermediul mass-mediei sau al internetului, utilizându-se una ori mai multe dintre mijloacele enumerate mai jos.

- Transportarea implică deplasarea victimei de către traficanți (intermediari sau transportatori) din locul de origine sau de unde a avut loc recrutarea către locul de destinație, unde va avea loc exploatarea. Nu este obligatoriu ca transportarea să fie realizată peste frontiera de stat.

- Transferarea sau vânzarea poate avea loc în situația în care victima este dată de către recrutați unui intermediar pentru transportare și/sau mai departe persoanei fizice sau juridice pentru exploatare. Transferarea poate fi însoțită de plata unei sume de bani, bunuri materiale sau de altă natură. Totodată, sunt și cazuri când transferul și/sau vânzarea sunt realizate de către persoana fizică sau juridică care a exploatat prima dată victima, aceasta fiind transferată și/sau vândută unei alte persoane/grupări care o va exploata în continuare.

- Adăpostirea sau cazarea poate fi realizată de către recrutați, intermediari sau persoana fizică ori juridică care exploatează victima, aceasta putând fi ținută într-o locuință, hotel, spații improvizate etc.

- Primirea persoanei sau persoanelor destinate obiectului exploatării are loc în contextul transferului sau al vânzării;

Există și situații când toate acțiunile prezentate mai sus sunt realizate de către aceeași persoană.

- **Mijloacele:** prin amenințare, violență sau prin alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă ori înșelăciune, abuz de autoritate sau profitând de imposibilitatea acelei persoane de a se apăra sau de a-și exprima voința ori prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra altei persoane, în scopul exploatării acestei persoane;

- **Scopul:** exploatarea unei persoane prin următoarele forme: executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii, în mod forțat, cu încălcarea normelor legale privind condițiile de muncă, salarizare, sănătate și securitate, ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire, folosirea unei persoane pentru săvârșirea de diferite infracțiuni, obligarea la practicarea prostituției, la reprezentări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau alte forme de exploatare sexuală, prelevarea de organe*3).

*3) Conform art. 2 din Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare.

Aspectele anterior menționate se pot regăsi și în cadrul altor infracțiuni, caz în care trebuie avute în vedere următoarele:

- **acțiunile:** atât traficanții de persoane, cât și cei implicați în traficul de migranți realizează acțiuni de transportare, transferare și adăpostire a persoanelor;

- **mijloacele:** persoanele implicate în traficul de migranți nu recurg de obicei la mijloacele de constrângere, manipulare sau înșelăciune care se regăsesc în cazul infracțiunii de trafic de persoane. Totodată, aceste mijloace luate separat pot face obiectul altor infracțiuni, de exemplu: amenințare, vătămare corporală, lipsire de libertate, înșelăciune;

- **scopul:** exploatarea sau intenția de a supune o persoană unei forme de exploatare este considerată a fi elementul-cheie pentru identificarea victimelor traficului de persoane*4).

*4) „Guide to the new UN trafficking protocol” de Janice G. Raymond, Coalition Against Trafficking în Women, SUA, 2001

Referitor la aspectele relevate, în cazul infracțiunii de trafic de minori apare o diferențiere, în sensul că pentru aceasta sunt necesare

numai două dintre aspectele menționate în cazul infracțiunii de trafic de persoane, respectiv acțiunile de recrutare, transportare, transferare, găzduire sau primire a unui minor, în scopul ori în vederea exploatării.

E.2. Perspectiva victimologică

Această perspectivă trebuie să țină cont de circumstanțele și particularitățile fiecărui caz.

Spre deosebire de victimele traficului de migranți, victimele traficului de persoane pot fi victime ale violenței fizice sau sexuale, drepturile și libertățile le sunt negate ori nerespectate, sunt supuse exploatării pe perioade mai scurte sau mai îndelungate de timp, în scopul practicării prostituției ori a muncii ilegale sau în scopul comiterii diferitelor infracțiuni ori al prelevării de organe, țesuturi și celule.

Toate aceste caracteristici și consecințele în plan psihosocial ce apar ca urmare a unei experiențe traumatizante sunt prezente în cazul victimelor traficului de persoane, iar particularitățile fiecărui caz vor furniza indiciile pentru identificarea informală a unui posibil caz de trafic de persoane.

E.3. Indicatori pentru identificarea victimelor traficului de persoane

Identificarea victimelor traficului de persoane constituie prima etapă a mecanismului de identificare și referire, scopul acesteia fiind de a constata dacă o persoană este sau nu victima traficului de persoane și de a asigura, în acest caz, accesul la servicii specializate de asistență și protecție.

Identificarea presupune stabilirea unui prim contact cu persoana presupusă a fi victimă a traficului de persoane, analiza indicatorilor care pot ajuta instituția/organizația care a venit în contact cu aceasta să determine existența unei posibile situații de trafic de persoane și realizarea doar de către personal specializat a unui prim interviu care poate să stabilească prezența elementelor traficului de persoane.

Anexa, care face parte integrantă din prezentul mecanism național, conține Lista indicatorilor ce pot fi folosiți pentru evaluarea inițială a unei posibile situații de trafic de persoane sau pentru identificarea unei prezumtive victime a traficului de persoane. Aceștia nu se substituie definiției traficului de persoane, ci constituie numai indicii care pot să declanșeze mecanismul de identificare și referire

Indiferent de locul identificării și de instituția sau organizația care a venit în prim contact cu victima, următorii indicatorii pot fi luați în calcul pentru identificarea unei posibile victime a traficului de persoane*5):

*5) „The IOM Handbook on Direct Assistance for Victims of Trafficking» (Manualul OIM pentru asistența victimelor traficului de persoane), IOM, Geneva, 2007.

1. Sex

Traficul în scopul exploatării sexuale este considerat a fi cea mai răspândită formă a traficului de persoane, ce afectează, în principal, persoanele de sex feminin, adulți și copii. Totuși, există și victime ale traficului de persoane de sex masculin, în special adolescenți. De aceea, evaluarea indicatorilor de vârstă și sex trebuie să fie realizată împreună sau în interdependență pentru o mai bună identificare a victimelor traficului de persoane sau a tipului de exploatare la care acestea au fost supuse.

2. Vârstă

Cu cât este mai în vârstă persoana, cu atât este mai puțin probabil că ar putea fi un caz de trafic în scopul exploatării sexuale, care constituie în continuare principala formă de exploatare. De exemplu, este mai probabil ca traficanții să urmărească cu predilecție persoanele tinere sau a căror vârstă este mai mică de 30 de ani, deoarece cererea pentru persoane de o astfel de categorie de vârstă este mai mare.

Aceeași regulă se aplică și traficului în scopul exploatării prin muncă sau sclavie, deoarece cu cât este victima mai în vârstă, cu atât este mai puțin productivă.

Persoanele cu vârsta cuprinsă între 18-25 de ani se pot regăsi în toate categoriile de trafic.

3. Caracteristicile sociale

Identificarea victimelor traficului de persoane trebuie să urmărească în egală măsură identificarea anumitor factori care au condus sau au contribuit la intrarea persoanei în procesul traficului de persoane. Traficanții se bazează pe manipularea următorilor factori: sărăcia, discriminarea și lipsa de oportunități de angajare sau educație, marginalizarea socială, neglijența și abuzul din partea familiei, insuficienta cunoaștere a drepturilor, obligațiilor și reglementărilor din domeniul migrației și al accesului la libera circulație.

4. Documentele

Lipsa documentelor de identitate personale sau prezența lor între bunurile persoanelor bănuite de săvârșirea infracțiunii de trafic de persoane ori prezența unui document de călătorie temporar la

reîntoarcerea în țară a unei persoane poate să constituie un indiciu în identificarea unei posibile victime a traficului de persoane.

Totodată, utilizarea unui alt nume sau a unui apelativ de către persoana identificată și folosirea unui/unor act(e) de identitate sau document(e) de călătorie alterat(e) sau falsificat(e) pot să constituie un indiciu suplimentar pentru constatarea unei posibile situații de trafic.

5. Locul unde a fost găsită/identificată sau locul unde s-a aflat anterior persoana

Locul în care persoana a fost găsită sau s-a aflat anterior identificării de către o instituție ori organizație constituie un indiciu important, de exemplu: anumite zone, fie de la periferie, fie din oraș, cunoscute ca fiind locuri unde se oferă sau se cumpără servicii sexuale, cluburile de noapte sau hotelurile, gările ori punctele de trecere a frontierei.

6. Circumstanțele în care a fost identificată persoana

Circumstanțele în care persoana/victima a fost identificată constituie întotdeauna un element important în evaluarea unei posibile situații de trafic.

De exemplu: modul de trecere a frontierei a constituit în trecut un indicator important în identificarea unei posibile victime a traficului de persoane sau în găsirea unor femei în urma unor razii efectuate de către organele de poliție într-un apartament deținut de persoane despre care se știe că sunt implicate în activități de proxenetism sau persoanele fără documente de identitate și care nu cunosc foarte bine locul în care se află, identificate în urma unei razii, persoanele în compania cărora se află sau cele care au fost găsite în condiții mizere, fără bani asupra lor, deși din declarațiile lor reiese faptul că se aflau în locul respectiv pentru a munci, dar nu cunosc orașul/locul în care se află, pot să constituie indicii care să determine luarea în considerare a unui posibil caz de trafic de persoane.

7. Semne care pot să indice prezența unei forme de abuz

Orice semn al unei traume fizice sau psihice poate constitui un indiciu pentru identificarea ori diferențierea unui caz de trafic de persoane.

Victimele traficului de persoane, spre deosebire de victimele traficului de migranți, sunt supuse unor forme de abuz și constrângere ale căror consecințe pot fi documentate și utilizate, inclusiv în vederea probării săvârșirii infracțiunii de trafic de persoane. Astfel, persoana identificată poate să prezinte diferite echimoze, plăgi care pot fi semnele unui posibil abuz fizic sau să reclame că a fost supusă

abuzului sexual. Totodată, persoana identificată poate să fie apatică, absentă, să dea impresia că nu înțelege foarte clar ceea ce i se cere ori ceea ce i se explică, să izbucnească în plâns de fiecare dată când este abordată sau să aibă dificultăți în a-și reaminti cu exactitate ce i s-a întâmplat.

Pot exista și situații în care persoana identificată/presupusa victimă a traficului de persoane să reacționeze cu neîncredere și chiar iritare față de cei care au intervenit în scoaterea ei din mediul în care se afla și să nege chiar situația de abuz în care s-ar fi aflat.

Majoritatea victimelor traficului de persoane și în special cele supuse exploatării prin muncă prezintă, în perioada imediată ieșirii din trafic, semne ale privării de somn, hrană și ale epuizării fizice la care au fost supuse.

8. Evaluarea și, respectiv, opinia unei alte instituții sau organizații

Opinia și evaluarea realizată de către o altă instituție/organizație implicată în lupta antitrafic sau cu atribuții legale în domeniu trebuie luate în considerare în procesul identificării și referirii pentru asigurarea continuității și transparenței procesului decizional.

Fiecare dintre acești indicatori, dacă ar fi considerați separat sau prezența lor ar fi evaluată independent unul de celălalt, ar putea conduce la identificarea altor categorii de victime ori situații. De aceea, când se are în vedere un posibil caz de trafic de persoane, este importantă urmărirea tuturor indicatorilor în momentul evaluării.

Totodată, acești indicatori trebuie folosiți în scopul semnalării unei posibile situații de trafic și inițierii mecanismului de referire și nu se vor substitui modalităților de investigare a infracțiunii de trafic de persoane.

Chiar dacă identificarea formală (respectiv, interviuarea detaliată) nu poate fi realizată într-o fază inițială sau ulterioară stabilirii unui prim contact, se va face o analiză pe baza indicatorilor prezentați în anexa la prezentul mecanism național. Dacă în urma analizei efectuate se constată existența unui posibil caz de trafic de persoane, presupusa victimă a traficului de persoane va beneficia de o perioadă de recuperare și reflecție de până la 90 de zile.

E.4. Intervievarea victimelor traficului de persoane

Intervievarea victimelor traficului de persoane constituie modalitatea formală de identificare a unei victime a traficului de persoane.

În funcție de instituția sau organizația care realizează interviuarea persoanei presupuse a fi victimă a traficului de persoane, interviul poate să îndeplinească două funcții importante și distincte:

- funcția de strângere a probelor necesare constatării infracțiunii de trafic de persoane, situație în care interviuarea victimei poate rezulta în luarea unei declarații în calitate de parte vătămată sau în calitate de martor;

- funcția de evaluare a nevoilor de asistență și protecție a victimelor traficului de persoane, situație în care interviuarea victimei vizează cunoașterea nevoilor acesteia, respectiv strângerea de informații necesare pregătirii măsurilor de asistență și protecție care se vor lua în acel caz.

Orice reprezentant al instituției sau organizației implicate în procesul de identificare a victimelor traficului de persoane care urmărește realizarea unui interviu va respecta următoarele recomandări, așa cum au fost elaborate de Organizația Mondială a Sănătății*6), și totodată va solicita acordul persoanei pentru realizarea interviului:

*6) WHO, „Ethical and Safety Recommendations for Interviewing Trafficked Women” (Organizația Mondială a Sănătății „Recomandări etice și de siguranță pentru interviuarea femeilor, victime ale traficului de persoane”), Geneva, 2003.

1. Să nu faci rău.

Abordează fiecare victimă a traficului de persoane sau situație ca și când ar exista riscul major de a cauza un rău acesteia. Nu interviua victima dacă interviul va înrăutăți situația acesteia pe termen scurt sau lung.

2. Cunoaște-ți subiectul și evaluează riscurile.

Documentează-te asupra riscurilor asociate traficului de persoane și cunoaște cazul fiecărei persoane înainte de a realiza un interviu.

3. Pregătește informațiile necesare referirii victimei.

Să nu faci promisiuni pe care nu le poți ține.

Fii pregătit să oferi informații în limba maternă a victimei sau în cea utilizată în zona respectivă, cu privire la servicii de asistență juridică, de sănătate, adăpost, asistență socială și măsuri de protecție și să ajuți cu referirea către acestea, dacă acest lucru este solicitat.

4. Selectează și pregătește în mod corespunzător interpretii și colaboratorii.

Cântărește riscurile și beneficiile asociate folosirii serviciilor unor interpreți angajați, ale colaboratorilor sau ale altor persoane și implementează metode adecvate de pregătire a acestora și de realizare a interviului.

5. Asigură anonimitatea și confidențialitatea.

Protejează identitatea persoanei interviuate și confidențialitatea

pe toată durata procesului de interviu - din momentul în care ea este identificată/contactată până când detaliile legate de caz sunt făcute publice.

6. Obține consimțământul dat în cunoștință de cauză.

Verifică dacă fiecare persoană interviuată înțelege în mod clar conținutul și scopul interviului, scopul sau destinația informațiilor furnizate, dreptul de a nu răspunde la întrebări, dreptul de a încheia interviul în orice moment și dreptul de a impune restricții asupra modului de folosire a informației.

7. Ascultă și respectă opinia fiecărei persoane referitoare la situația acesteia și la riscurile la adresa siguranței sale.

Acceptă faptul că fiecare persoană are griji diferite și că modul în care aceasta le percepe pot să difere de modul în care o altă persoană le-ar evalua sau considera.

8. Nu retraumatiza/revictimiza victima.

Nu pune întrebări cu intenția de a provoca o stare de disconfort emoțional. Fii pregătit să reacționezi în mod corespunzător la suferința unei persoane și să remarci punctele ei tari.

9. Fii pregătit pentru a interveni în caz de urgență.

Fii pregătit să reacționezi dacă persoana spune că este în pericol iminent.

10. Folosește bine informațiile strânse.

Folosește informațiile oferite astfel încât să fie în beneficiul unei persoane sau astfel încât să îmbunătățească politicile și măsurile luate pentru victimele traficului de persoane în general.

Interviul destinat identificării elementelor traficului de persoane sau planificării asistenței necesare în acel caz va fi realizat numai de către personalul specializat sau de reprezentanții acelor instituții și/sau organizații cu responsabilități directe în domeniul combaterii traficului de persoane și al asistenței victimelor.

În măsura în care informațiile obținute în urma interviului sunt necesare îndeplinirii și a altor atribuții de către alte instituții/organizații partenere, se va realiza schimbul/transferul de informații necesar acestora astfel încât să se evite interviuarea repetată a victimei atunci când se va solicita furnizarea de categorii similare de date.

E.5. Modalități concrete de identificare și repatriere a victimelor traficului de persoane

Din analiza rapoartelor publicate în domeniul traficului de persoane și pornind de la atribuțiile și responsabilitățile legale ce revin anumitor instituții, se pot diferenția mai multe modalități de

identificare a victimelor traficului de persoane:

- prin intermediul organelor judiciare:

Acțiunile organelor de poliție sunt considerate a fi principala modalitate de identificare a victimelor traficului de persoane

Procesul identificării din perspectiva organelor judiciare are loc în contextul activităților de urmărire penală, care vizează strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunii de trafic de persoane, precum și în contextul acțiunilor specifice de aplicare a legii: acțiuni informative, de investigare.

În urma acțiunilor specifice întreprinse de organele judiciare se poate identifica victima traficului de persoane prin interviewarea și luarea unei declarații persoanei despre care există indicii că ar fi fost supusă traficului de persoane, iar persoana identificată ca fiind victimă a traficului de persoane poate să se constituie în parte vătămată sau în martor la săvârșirea infracțiunii de trafic de persoane.

Identificarea victimelor traficului de persoane poate să aibă loc și la frontiera de stat a României, în situația în care cetățenii români pot fi expulzați sau returnați de pe teritoriul altor state, în eventualitatea în care nu îndeplinesc condițiile de intrare pe teritoriul aceluși stat, au fost depistați încălcând anumite prevederi legale ale statului respectiv, sunt considerați a fi migranți ilegali, chiar dacă faptele de care aceștia s-ar face vinovați ar fi putut fi rezultatul experienței de trafic de persoane la care aceștia au fost supuși.

La intrarea în țară, acestor persoane li se iau declarații de către ofițeri ai poliției de frontieră, existând posibilitatea ca unele dintre aceste persoane să fie identificate ca fiind victime ale traficului de persoane;

- prin intermediul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României în străinătate:

De cele mai multe ori, victimelor traficului de persoane le sunt luate sau distruse documentele de identitate și călătorie sau se află pe teritoriul statului unde au fost traficate fără a dispune de resursele materiale necesare reîntoarcerii în țara de origine.

Cetățenii români, victime ale traficului de persoane, aflați pe teritoriul altui stat, pot solicita direct asistența misiunii diplomatice sau oficiului consular al României*7).

*7) Conform art. 28 din Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare și art. 21 din Hotărârea Guvernului nr. 299/2003 pentru

aprobarea Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane.

- prin intermediul TelVerde:

Prin intermediul serviciului TelVerde pot fi preluate și referite solicitări de asistență din partea victimelor traficului de persoane sau sesizări cu privire la posibila săvârșire a infracțiunii de trafic de persoane.

În România, serviciul este oferit prin intermediul unei linii telefonice gratuite înființate în cadrul Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane, destinată publicului larg și în special victimelor traficului de persoane sau persoanelor care au cunoștință despre existența unei posibile situații de trafic de persoane;

- alte modalități de identificare a victimelor traficului de persoane:

Există și situații în care victimele traficului de persoane pot fi identificate și referite instituțiilor/organizațiilor implicate în mecanismul formal de identificare și referire de către cetățeni, poate chiar foști clienți, inspectori ai serviciilor teritoriale de muncă, personal din spitale sau din alte unități sanitare, instituții școlare sau comunitate.

În aceste situații, este important ca acea persoană care a fost identificată de către categoriile mai sus menționate să fie referită instituțiilor și organizațiilor neguvernamentale implicate în mecanismul formal de identificare și referire, în vederea asigurării nevoilor de asistență și protecție;

- repatrierea victimelor traficului de persoane:

Repatrierea victimelor traficului de persoane se face cu respectarea dispozițiilor Protocolului privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, ratificată prin Legea nr. 565/2002.

Procedura repatrierii victimelor traficului de persoane poate fi realizată și prin intermediul Organizației Internaționale pentru Migrație - OIM, prin misiunile sale, și în cadrul programului de asistență și repatriere voluntară a victimelor traficului de persoane, prin intermediul unei organizații neguvernamentale, al misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României în străinătate ori al reprezentanților autorităților statului, atât a celui „de primire”, cât și a celui de origine, și, în special, prin intermediul reprezentanților autorităților responsabile pentru protecția drepturilor copilului, în situația în care victimă a traficului de persoane este un minor.

Personalul reprezentanțelor sau misiunilor consulare va

acorda asistență victimelor traficului de persoane în vederea obținerii unui document de călătorie care să permită repatrierea acestora și va identifica resursele necesare și/sau organizațiile care să asigure reîntoarcerea acestor victime în țară.

F. PROCEDURI DE REFERIRE

Tuturor instituțiilor și organizațiilor implicate în procesul de referire le revine obligația de a colabora în vederea luării măsurilor de protecție și asistență consecutive identificării unei victime a traficului de persoane. Fiecare dintre acestea trebuie să desemneze cel puțin câte un reprezentant al instituției/organizației implicate în mecanismul de identificare și referire, iar datele de contact ale acestuia trebuie comunicate partenerilor instituționali.

În funcție de instituțiile și organizațiile implicate în lupta antitrafic și de locul și modul în care a avut loc identificarea victimei traficului de persoane, se pot distinge următoarele proceduri și modalități concrete de referire a victimelor traficului de persoane:

1. Victima este identificată de către organele judiciare, respectiv structuri specializate ale poliției, cu atribuții în domeniul traficului de persoane: direcția, brigăzile și serviciile de combatere a criminalității organizate, poliția judiciară, poliția de frontieră, birouri și servicii DIICOT.

Victima are dreptul de a fi informată cu privire la dreptul la asistență juridică, drepturile procesuale, precum și la alte drepturi conform art. 4 din Legea nr. 211/2004.

Referirea victimei către instituția sau organizația responsabilă pentru coordonarea activităților de acordare a asistenței și monitorizare a acestora se desfășoară astfel:

- structurile specializate ale poliției - IGPR, prin DCCO, BCCO, SCCO și IGPF: vor contacta reprezentantul regional al ANITP în vederea evaluării nevoilor de asistență ale victimei și menținerea contactului cu aceasta;

- alte structuri din sistemul de apărare națională și ordine publică - poliție de investigații criminale, poliție transporturi, poliție ordine publică, jandarmerie: vor sesiza celelalte structuri specializate ale poliției și/birouri și servicii DIICOT;

- reprezentantul centrului regional al ANITP:
 - va realiza evaluarea inițială a victimei pentru identificarea nevoilor de asistență specializată ale victimei și, cu acordul persoanei, va asigura referirea imediată a acesteia pentru asistență în regim de urgență. Se va desemna un responsabil de caz care va monitoriza

asistența acordată victimei și va menține legătura cu aceasta în vederea pregătirii victimei pentru toate etapele necesare desfășurării procesului penal. Numele responsabilului de caz din partea centrului regional al ANITP va fi comunicat partenerilor instituționali;

- va anunța furnizorul de servicii sociale și va transmite acestuia, cu acordul persoanei, informațiile necesare pregătirii intervenției de caz;

- va asigura victimei suportul necesar pentru prezentarea în vederea audierii acesteia de către organele judiciare;

- structurile specializate ale poliției:

- la solicitarea reprezentantului centrului regional al ANITP vor realiza evaluarea de risc a cazului în vederea stabilirii măsurilor de protecție;

- vor oferi consilierea tactică necesară transportării victimei în condiții de securitate, în funcție de nevoile de asistență și protecție stabilite în urma evaluării cazului.

2. Victima a fost referită și repatriată de către OIM

Misiunea OIM România întâmpină victima înainte de punctul de trecere a frontierei de stat și, în cazul în care persoana acceptă să fie găzduită într-un adăpost pentru o perioadă mai scurtă sau mai lungă de timp și să participe la un program de asistență specializată, se realizează referirea victimei către serviciile de asistență specializată.

Reprezentantul OIM:

- va anunța reprezentantul centrului regional al ANITP despre repatrierea victimei traficului de persoane;

- va discuta cu victima posibilitatea colaborării cu organele judiciare.

În situația în care victimei nu i se va putea acorda asistență în tranzit, va fi anunțat reprezentantul centrului regional al ANITP pentru preluarea victimei și asigurarea accesului acesteia la alte servicii de asistență în comunitatea de proveniență.

3. Victima este identificată de către o organizație neguvernamentală (ONG) internațională și victima este repatriată și referită către o ONG din România.

În situația în care victima a fost identificată de către o ONG dintr-o altă țară, reprezentantul ONG din România va întâmpina victima la punctul de trecere a frontierei sau în locul convenit cu partenerul de referire. În funcție de acordul victimei de a participa sau nu la un program de asistență fie din partea acelei ONG, fie din partea altei organizații sau instituții și în funcție de particularitățile cazului,

victima va fi inclusă într-un program de asistență specializat

Reprezentantul ONG sau al serviciului public specializat pentru asistența și protecția victimelor traficului de persoane:

- va anunța reprezentantul centrului regional al ANITP pentru coordonarea activităților de acordare a asistenței și monitorizare a situației victimei și pentru luarea acesteia în evidență;
- va discuta cu victima posibilitatea colaborării cu organele judiciare.

4. Victima de cetățenie română este identificată prin intermediul misiunii diplomatice sau al oficiului consular al României

În situația în care victima traficului de persoane nu deține documente de identitate sau călătorie care să îi ateste cetățenia română, personalul reprezentanței diplomatice sau misiunii consulare a României eliberează, la cerere documentul de identitate/titlul de călătorie care să permită repatrierea persoanei*8) și informează în timp util ANITP și poliția de frontieră despre reîntoarcerea în țară a victimei/victimelor traficului de persoane, în vederea preluării acesteia/acestora de la frontiera de stat a României.

*8) Conform dispozițiilor art. 29 din Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare coroborat cu dispozițiile art. 41-42 din Hotărârea Guvernului nr. 299/2003 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane.

În situația în care victima traficului de persoane necesită și solicită asistență*9), diplomatul responsabil cu aplicarea metodologiei de repatriere va contacta și va referi persoana unei ONG sau autorităților locale ale statului respectiv, care acordă asistență victimelor traficului de persoane.

*9) Asistența este acordată victimelor traficului de persoane în conformitate cu prevederile art. 6 din Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transfrontaliere organizate, ratificată prin Legea nr. 565/2002, ale art. 12 din Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, ratificată prin Legea nr. 300/2006, și ale art. 43 din Hotărârea Guvernului nr. 299/2003.

Pe toată această perioadă aspectele legate de situația victimei traficului de persoane și datele acesteia vor fi tratate cu

confidențialitate.

5. Victimă a traficului de persoane, cetățean străin

Persoanele, cetățeni străini, victime ale traficului de persoane vor beneficia, fără discriminare, de aceleași măsuri de asistență și protecție ca și victimele traficului de persoane, cetățeni români. Astfel, victimele traficului de persoane, cetățeni străini, trebuie informați într-o limbă pe care o înțeleg cu privire la dreptul de a beneficia de o perioadă de recuperare și reflecție de până la 90 de zile, precum și de accesul la alte servicii de asistență specializată, respectiv: cazare în centre special amenajate, de consiliere psihologică, precum și de asistență medicală și socială*10).

*10) Conform art. 38-39¹ din Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare.

Interpreții/traducătorii care vor fi utilizați atât pentru interviuarea, cât și pentru asistența victimelor, cetățeni străini, vor fi pregătiți de către ANITP pentru a putea lucra cu victimele traficului de persoane, astfel încât să se asigure confidențialitatea informațiilor, a identității persoanei și abordarea ei într-o manieră profesională.

În situația în care victima traficului de persoane de altă cetățenie dorește să fie repatriată în țara de origine, reprezentantul ORI va contacta reprezentanța diplomatică sau misiunea consulară a acelei țări pentru a facilita obținerea documentului de călătorie necesar repatrierii acesteia și va îndeplini toate formalitățile necesare reglementării șederii victimei, cetățean străin, pe teritoriul României, în condițiile prevăzute de legislația care reglementează regimul străinilor în România.

- Structurile teritoriale specializate în domeniul de referință ale IGPR și IGPF vor contacta reprezentanții centrelor regionale ale ANITP pentru evaluarea nevoilor de asistență ale victimei, cetățean străin, și menținerea contactului cu aceasta.

- Reprezentanții centrelor regionale ale ANITP vor contacta ORI pentru informarea existenței unei victime, cetățean străin, în vederea acordării unei forme de protecție în România.

- Structurile specializate ale IGPF și IGPR vor oferi consilierea tactică necesară transportării victimei, în condiții de securitate, către adăpostul destinat asistenței victimelor, cetățeni străini.

- ORI:

- reglementează situația victimelor traficului de persoane, cetățeni străini, în conformitate cu prevederile legislației referitoare

la regimul străinilor în România;

- coordonează, împreună cu ANITP, activitatea instituțiilor publice, a autorităților administrației publice locale și a ONG-urilor implicate în integrarea victimelor, cetățeni străini, care au dobândit o formă de protecție în România sau un drept de ședere în România*11);

*11) Conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European, aprobată cu modificări prin Legea nr. 185/2004, cu modificările și completările ulterioare.

- Structurile specializate ale IGPR și IGPF: vor realiza evaluarea de risc a cazului în vederea stabilirii măsurilor de protecție, la solicitarea reprezentantului centrului regional al ANITP, într-un interval de 72 de ore de la referirea cazului.

6. Victimă a traficului de persoane, copil: în momentul identificării victimei traficului de persoane, copil, indiferent de țara de origine a acesteia, se va anunța reprezentantul DGASPC sau cel al serviciului specializat pentru copilul victimă a abuzului, neglijării și a traficului de persoane pentru luarea unei măsuri de protecție specială.

În situația în care victima, copil, este cetățean străin, aceasta va beneficia, fără discriminare, de aceleași măsuri de asistență și protecție ca toți copiii, victime ale traficului de persoane. În situația în care sunt mai multe victime de aceeași naționalitate/cetățenie, printre care și copii, se recomandă asistarea acestora de către același furnizor de servicii sociale.

- Structurile specializate ale IGPR și IGPF vor contacta reprezentantul DGASPC responsabil de asistența copiilor, victime ale abuzului, neglijării și traficului de persoane, și reprezentantul centrului regional al ANITP pentru evaluarea nevoilor de asistență ale victimei, copil, și menținerea contactului cu aceasta.

- Reprezentantul DGASPC responsabil de asistența copiilor, victime ale abuzului, neglijării și a traficului de persoane, va sigura referirea cazului către un centru specializat pentru asistența copiilor, victime ale abuzului, neglijării și a traficului de persoane și va menține legătura cu partenerii din echipa interinstituțională.

- Reprezentantul centrului regional al ANITP va păstra legătura cu reprezentantul DGASPC în vederea monitorizării cazului.

- În cazul străinilor minori neînsoțiți, victime ale traficului de persoane, în vederea stabilirii regimului juridic aplicabil acestora,

ORI cooperează cu alte instituții, precum și cu organizații naționale și internaționale specializate în domeniul ocrotirii minorilor, în condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată.

7. Caz neclar de trafic de persoane

a) În situația în care persoana presupusă a fi victimă a traficului de persoane refuză să coopereze cu organele judiciare, dar există indicii care să determine considerarea unui posibil caz de trafic de persoane, însă nu sunt identificate toate elementele infracțiunii de trafic, cazul va fi referit spre reevaluare unui reprezentant al centrului regional al ANITP sau unei organizații/serviciu public specializate/specializat pentru asistența și protecția victimelor traficului de persoane. Atunci când, în urma evaluării, se constată că acea persoană este într-adevăr victimă a traficului de persoane, în primă fază se oferă participarea la un program de asistență specializat, urmând ca ulterior, cu acordul victimei, să se realizeze o nouă referire a cazului către organele judiciare.

b) În situația în care persoana nu acceptă să discute nici cu un reprezentant al centrului regional ANITP/ONG și nu este interesată de participarea într-un program de asistență și nici nu dorește să stea de vorbă cu poliția/organele judiciare, în funcție de locul unde a fost găsită persoana, respectiv:

- punct de trecere a frontierei, la ieșirea din România: i se vor oferi materiale informative cu caracter preventiv despre migrația ilegală și traficul de persoane;

- punct de trecere a frontierei, la intrarea în România: i se vor oferi materiale informative cu privire la apelarea Serviciului TelVerde al ANITP.

c) În situația în care persoana, presupusă a fi victimă a traficului de persoane, este cetățean străin, autoritățile competente vor desfășura anumite activități, după cum urmează:

- structurile teritoriale specializate în domeniul de referință ale IGPR și IGPF vor contacta reprezentanții centrelor regionale ale ANITP pentru evaluarea nevoilor de asistență ale victimei, cetățean străin, și menținerea contactului cu aceasta;

- procurorii din cadrul DIICOT:

- solicită ORI tolerarea rămânerii pe teritoriul României pentru străinii cu privire la care există motive serioase să se considere că sunt victime ale traficului de persoane și care beneficiază de o perioadă de recuperare și reflecție;

- anunță reprezentantul centrului regional al ANITP despre

acordarea unei perioade de recuperare și reflecție, precum și despre necesitatea luării unei măsuri de protecție și monitorizării cazului;

- reprezentantul centrului regional al ANITP:

- anunță reprezentantul ORI despre existența unei posibile victime, cetățean străin;

- anunță misiunea OIM din România în vederea evaluării necesității includerii persoanei în programul de repatriere voluntară;

- ORI:

- reglementează situația străinilor, victime ale traficului de persoane, în conformitate cu prevederile legislației care reglementează regimul străinilor;

- referă cazul spre asistență unui centru specializat.

d) În situația în care cazul a fost identificat prin intermediul serviciului TelVerde al ANITP, preluarea solicitării se va face imediat, iar până la identificarea formală a unei situații clare de trafic de persoane persoana va fi tratată ca o posibilă victimă a traficului de persoane.

Operatorul serviciului TelVerde realizează analiza inițială și evaluarea gradului de urgență al cazului, în funcție de gradul de siguranță în care se află persoana. Dacă persoana a ieșit recent dintr-o situație de abuz și/exploatare în orice formă, se impune contactarea rapidă a serviciilor de intervenție a poliției din comunitatea respectivă - poliție, jandarmerie -, urmând ca ulterior procesul referirii să se deruleze conform celorlalte proceduri existente.

e) Victima traficului de persoane care nu are discernământ sau se află într-o stare medicală critică

În situația în care persoana presupusă a fi victima traficului de persoane prezintă simptomele unei tulburări psihice grave, instituția/ organizația care a stabilit primul contact cu aceasta va lua măsurile necesare pentru stabilirea, printr-un examen de specialitate, a capacității de discernământ a persoanei.

Până la momentul stabilirii capacității de discernământ a persoanei, aceasta va fi tratată ca o victimă a traficului de persoane, îi vor fi respectate drepturile și libertățile fundamentale și va beneficia de asistență medicală de specialitate.

- Structurile specializate ale IGPR și IGPF, ORI, ANITP, ONG și autoritățile administrației publice locale anunță și conduc persoana către cea mai apropiată unitate spitalicească pentru a primi asistența medicală necesară. Vor fi anunțați de urgență reprezentantul centrului regional al ANITP și structura

specializată a poliției (în cazul în care niciunul dintre aceștia nu a fost cel care a identificat persoana) pentru monitorizarea cazului și luarea unei măsuri de protecție, dacă este necesară.

ANEXĂ

la mecanismul național

LISTA

indicatorilor ce pot fi folosiți pentru
evaluarea inițială a unei posibile situații
de trafic de persoane sau pentru identificarea
unei prezumtive victime a traficului de persoane

Domeniul de activitate: sau grup social	Indicatori generali	Oraș/zonă
Agricultură juvenilă	Exploatarea persoanelor în prostituție	Prostituție
Construcții intern/internațional	Exploatare în alte domenii	Cadru

Stare de dependență și libertatea de mișcare și expresie

Stare de dependență

1. Angajatorul se ocupă de cazarea, îmbrăcămintea, și transportul victimei.

2. Persoana nu are/nu a avut unde să locuiască în România sau în țara de unde s-a întors.

3. Persoana a lucrat în diferite locații fără ca să aibă cunoștință de aceste aranjamente.

4. Persoana se afla și noaptea la locul de muncă.

5. Persoana se îndatorează din ce în ce mai mult față de angajator sau față de o terță persoană.

6. Persoana nu este retribuită financiar.

7. Persoana se află într-o stare de dependență economică sau de vulnerabilitate.

Vulnerabilitatea de a fi șantajată și/este supusă la diferite presiuni exercitate de alții

8. Pașaportul persoanei este ținut de altcineva și folosit pentru a

o șantaja.

9. Câștigul persoanei este luat și folosit pentru a o șantaja.

10. Persoana se află/s-a aflat sau lucrează/a lucrat în România/în țara de unde s-a întors ilegal.

11. Angajatorul sau o terță persoană a realizat transferul banilor.

12. Rudele victimei sunt șantajate sau amenințate.

13. Victima este șantajată că îi va fi dezvăluită identitatea și amenințată că va fi făcută publică activitatea în care a fost implicată (de exemplu, prostituție)

14. Victima este amenințată cu violența fizică sau supusă violenței fizice.

15. Victima este învinovățită pentru implicarea ei în comiterea unei/de infracțiuni.

Drepturi fundamentale

16. Libertatea de mișcare sau expresie a victimei este îngrădită.

17. Victimei nu i se permite să aibă contacte cu cei din jurul ei sau i se restricționează libertatea de mișcare.

18. Victima nu are acces/dispune de documentele de identitate.

19. Victima nu are acces/dispune de câștigurile pe care le obține.

20. Victima nu are acces la asistență medicală.

Fraudă sau înșelăciune

21. Victima a fost înșelată/amăgită: promisiuni false de căsătorie sau ale unei relații.

22. Victima a fost înșelată/amăgită: promisiuni false referitoare la câștigul pe care îl va obține sau datorie.

23. Victima a fost înșelată/amăgită: promisiuni false referitoare la tipul de muncă/activitate.

24. Victima a fost înșelată/amăgită: promisiuni false referitoare la condițiile de muncă.

Necunoașterea propriilor circumstanțe

25. Victima nu cunoaște adresa/locația unde se află.

26. Alte persoane sunt responsabile pentru menținerea în stare de izolare a victimei.

27. Victima nu cunoaște/cunoaște insuficient drepturile pe care le are.

Capacitate limitată de exercitare a drepturilor și vulnerabilitate

28. Victima are capacitate limitată de a acționa: de exemplu, prezintă o dizabilitate fizică sau mentală.

29. Victima nu a fost cea care a aranjat călătoria, obținerea vizei/a

permisului de muncă sau de ședere

30. Victima se teme de acțiunea violentă sau de amenințările altora

31. Victima este supusă/obedientă față de angajator/proxenet.

Trăsături de personalitate sau comportamentul persoanei, care pot constitui factori de risc pentru persoana în sine ori grupul din care face parte

Comportament.

32. Persoana protejează sau apără angajatorul ori alte terțe persoane implicate.

33. Persoana are multe cunoștințe noi.

34. Persoana deține/dispune de multe bunuri noi: haine, telefoane mobile.

35. Victima absentează de obicei de la școală sau a renunțat la școală.

36. Victima prezintă/acuză dureri sau prezența sângelui în zona abdominală, excretorie, vaginală sau pe corp, tulburări de alimentare și sarcină.

37. Victima prezintă semnele unui comportament deviant sau modificări bruște ale comportamentului.

38. Semnele au fost observate de către mediul social apropiat al victimei: părinți, rude, prieteni.

39. Victima bea alcool sau folosește medicație psihotropă ori droguri.

40. Victima nu se mai integrează acasă; s-a izolat.

41. Victima are tendința de a fugi de acasă.

Exploatare

Circumstanțele exploatării și câștigurile

42. Victima muncește sau oferă servicii în condiții mizere.

43. Venitul victimei este considerabil mai mic decât media care se obține pe piața muncii.

44. Victima trebuie să dea o parte considerabilă din câștigurile ei.

45. Victima lucrează în condiții periculoase.

46. Victima lucrează multe ore pe zi și program prelungit în fiecare săptămână; victima este obligată să câștige/să obțină o anumită sumă în fiecare zi.

47. Victima este exploatată nu doar accidental, ci într-o manieră organizată și continuă.

Integritatea fizică și mentală

48. Integritatea fizică a persoanei este încălcată.
49. Victima a fost forțată să îi fie scoase anumite organe.
50. Victima este amenințată sau a fost supusă abuzului sexual.
51. Victima este forțată să ofere anumite servicii sexuale.
52. Victima oferă servicii sexuale împotriva voinței ei.
- Alți indicatori:
53. Persoana a fost introdusă ilegal în țară.
54. Victima are asupra sa un document falsificat.
55. O combinație de factori, precum: nu este cetățean al țării, s-a căsătorit sau locuiește cu cineva și de curând oferă servicii sexuale.
56. Victima este supravegheată îndeaproape.
57. Victima se află în contact cu persoane sau zone asociate traficului de ființe umane.
58. Naționalitatea/cetățenia persoanei: una dintre țările care sunt frecvente țări de origine pentru victimele traficului.
59. Victima prezintă tatuaje sau alte însemne care arată dependența de o terță persoană/grup.
60. Victima prezintă semne sau răni care indică un abuz sexual.
61. Informații primite de la o sursă sigură.
62. Mediul în care se află victima prezintă anumite particularități: prezența bodyguardilor, camere de supraveghere, ascunzători.
63. Locuiesc mai multe persoane la aceeași locație și prețul chiriei este foarte mare.
64. Pașaportul arată că au fost efectuate mai multe călătorii, de la și către țări cu situație economică precară.
- Indicatori privind prezența unui grup
65. Terțe persoane sunt găsite în vecinătatea anumitor zone sau în vecinătatea unui anumit grup.
66. Vârsta membrilor grupului variază.
67. Potențialele victime sunt supravegheate.
68. Victimele evită contactul cu poliția sau cu autoritățile.
- Aspecte legate de prezența infracțiunii de criminalitate organizată
69. Sunt transferuri de bani, datorii sau acte.
70. Alte infracțiuni sunt comise: droguri, arme, infracțiuni economice, înșelăciune.

ABREVIERI

ANITP - Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane

BCCO - Brigada de Combatere a Criminalității Organizate

DCCO - Direcția de Combatere a Crimei Organizate

DGASPC - Direcția Generală pentru Asistența și Protecția Drepturilor Copilului

DGCCO - Direcția Generală de Combatere a Criminalității Organizate

DIICOT - Direcția pentru Investigarea Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

IGPF - Inspectoratul General al Poliției de Frontieră

IGPR - Inspectoratul General al Poliției Române

OIM - Organizația Internațională pentru Migrație

ONG - organizație neguvernamentală

ORI - Oficiul Român pentru Imigrări

SCCO - Serviciul de Combatere a Criminalității Organizate

Bibliografie

Lista instrumentelor legislative privind prevenirea și combaterea traficului de persoane naționale și internaționale

Legislație națională

1. Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare
[http://www.legestart.ro/Legea-678-2001-prevenirea-combaterea-traficului-persoane-\(MTg0MTM-\).htm](http://www.legestart.ro/Legea-678-2001-prevenirea-combaterea-traficului-persoane-(MTg0MTM-).htm)

2. Legea 230/2010 pentru modificarea și completarea Legii 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane
http://www.dreptonline.ro/legislatie/legea_230_2010_modificare_legea_678_2001_prevenirea_combaterea_traficului_persoane.php

3. Regulamentul de Aplicare a Dispozițiilor Legii 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane
[http://www.legestart.ro/Regulamentul-2003-de-aplicare-dispozitiilor-Legii-678-2001-prevenirea-combaterea-traficului-persoane-\(MTk3OTk-\).htm](http://www.legestart.ro/Regulamentul-2003-de-aplicare-dispozitiilor-Legii-678-2001-prevenirea-combaterea-traficului-persoane-(MTk3OTk-).htm)

4. Legea 211/2004 privind unele Măsuri pentru Asigurarea Protecției Victimelor Infracțiunilor
[http://www.legestart.ro/Legea-211-2004-unele-masuri-asigurarea-protectiei-victimelor-infracțiunilor-\(Njg0NjM-\).htm](http://www.legestart.ro/Legea-211-2004-unele-masuri-asigurarea-protectiei-victimelor-infracțiunilor-(Njg0NjM-).htm)

5. Hotărârea Guvernului 1238/2007 privind Aprobarea Standardelor Naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență și protecție pentru victimele traficului de persoane
[http://www.legestart.ro/Hotararea-1238-2007-aprobarea-Standardelor-nationale-specifice-serviciile-specializate-asistență-protectie-victimelor-traficului-persoane-\(Mjc5NjA2\).htm](http://www.legestart.ro/Hotararea-1238-2007-aprobarea-Standardelor-nationale-specifice-serviciile-specializate-asistență-protectie-victimelor-traficului-persoane-(Mjc5NjA2).htm)

6. Hotărârea Guvernului nr. 1295/2004 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru prevenirea și combaterea traficului de copii
http://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/legislatie/hg_1295.pdf

7. Hotărârea Guvernului nr. 1769/2004 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru eliminarea exploatării copiilor prin muncă
http://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/legislatie/hg_1769.pdf

8. Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

http://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/legislatie/legea_272.pdf

9. Hotărârea Guvernului nr. 1443 /2004 privind metodologia de repatriere a copiilor români neînsoțiți aflați pe teritoriul altui stat și asigurarea măsurilor de protecție specială în favoarea acestora.
http://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/legislatie/hg_1443.pdf

10. Ordinul comun nr. 123-429/2004 al Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopției și al Ministerului Administrației și Internelor, publicat în Monitorul Oficial 1150 din 6 decembrie 2004
http://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/legislatie/ordin_429.pdf

11. Ordinul comun al ministrului Administrației și Internelor, al ministrului Educației, Cercetării și Tineretului, al ministrului Sănătății Publice, al ministrului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului, al ministrului Afacerilor Externe, al Procurorului General și al ministrului Justiției pentru aprobarea Mecanismului Național de Identificare și Referire a Victimelor Traficului de persoane, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 849 din 17 decembrie 2008
http://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/legislatie/ordin_335.pdf

12. Legea nr. 122/2006 privind azilul în România
<https://lege5.ro/Gratuit/ha2tqmbu/legea-nr-122-2006-privind-azilul-in-romania>

Legislație conexă

1. Legea 682/2002 privind Protecția Martorilor

[http://www.legestart.ro/Legea-682-2002-protectia-martorilor-\(MTk1NDM-\).htm](http://www.legestart.ro/Legea-682-2002-protectia-martorilor-(MTk1NDM-).htm)

2. Legea 39/2003 privind Prevenirea și Combaterea Criminalității Organizate

[http://www.legestart.ro/Legea-39-2003-prevenirea-combaterea-criminalitatii-organizate-\(MTcxNjE-\).htm](http://www.legestart.ro/Legea-39-2003-prevenirea-combaterea-criminalitatii-organizate-(MTcxNjE-).htm)

3. Legea 302/2004 privind Cooperarea Judiciară Internațională în Materie Penală

[http://www.legestart.ro/Legea-302-2004-cooperarea-judiciara-internationala-materie-penala-\(Njg3Mzg-\).htm](http://www.legestart.ro/Legea-302-2004-cooperarea-judiciara-internationala-materie-penala-(Njg3Mzg-).htm)

4. Legea nr. 508/2004 privind organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infraționiilor de Criminalitate Organizată și Terorism în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/56888>

5. Legea 116/2002 privind Prevenirea și Combaterea Marginalizării Sociale

[http://www.legestart.ro/Legea-116-2002-prevenirea-combaterea-marginalizarii-sociale-\(MTkzMjQ-\).htm](http://www.legestart.ro/Legea-116-2002-prevenirea-combaterea-marginalizarii-sociale-(MTkzMjQ-).htm)

6. Legea 416/2001 privind Venitul Minim Garantat

[http://www.legestart.ro/Legea-416-2001-venitul-minim-garantat-\(MTM1NzE-\).htm](http://www.legestart.ro/Legea-416-2001-venitul-minim-garantat-(MTM1NzE-).htm)

Legislație internațională

1. Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate adoptate la New York la 15 noiembrie 2000, ratificată prin Legea nr. 565/2002 http://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/legislatie/legea_565.pdf

2. Directiva 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0036>

3. Directiva 2012/29/UE de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32012L0029>

4. Directiva 2011/99/UE privind ordinul european de protecție <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32011L0099>

5. Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane – ratificată prin Legea nr. 300/2006 http://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/legislatie/legea_300.pdf

6. Planul Uniunii Europene privind cele mai bune practici, standarde și proceduri pentru combaterea și prevenirea traficului de ființe umane, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, la data de 9 decembrie 2005 http://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/legislatie/plan_ue_ro.pdf

7. Convenția privind drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală ONU la data de 20 noiembrie 1989, intrată în vigoare în 1990 și ratificată de România prin Legea nr.18/1990 http://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/legislatie/18_1990.pdf

8. Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.182/1999 privind interzicerea celor mai grave forme de muncă a copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor, adoptată la cea de-a 87-a sesiune a Conferinței Generale a ILO la Geneva (1999), ratificată prin Legea 203/2000 și Protocolul facultativ al Convenției cu privire la drepturile copilului, vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă (2001), publicat în Monitorul Oficial nr. 601/27.09.2001, partea I http://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/legislatie/203_2000.pdf

9. Decizia cadru a Consiliului 2004/68/JAI din 22 decembrie 2003 privind combaterea exploatarea sexuală a copiilor și a pornografiei cu minori – JO L 13 din 20.01.2004, pag. 44

10. Decizia cadru a Consiliului 2002/629/JAI din 19 iulie 2002 privind combaterea traficului de ființe umane. Jurnalul Oficial L 203,01/08/2002 pag. 1-4

11. Decizia Consiliului 2001/87/EC din 8 Decembrie 2000 privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției ONU împotriva crimei organizate transfrontaliere și a Protocoalelor privind combaterea traficului de ființe umane, în special a traficului de femei și copii, și a contrabandei cu imigranți pe pământ, în aer și pe mare. Jurnalul Oficial L 030, 01/02/2001 P 44

12. Decizia Consiliului din 29 mai 2000 privind combaterea pornografiei cu minori de pe Internet. Jurnalul Oficial L 138, 09/06/2000 pag. 1-4;

13. Decizia Cadru a Consiliului European 2001/220/JHA privind poziția victimelor în procedura penală. Instrumentul, având la baza titlul VI din Tratatul asupra Uniunii Europene, garantează victimelor infracțiunilor dreptul de a solicita daune de la făptuitor în cursul procedurilor penale.

14. Directiva Consiliului 2004/80/EC din 20 aprilie 2004 privind

compensarea victimelor infracțiunilor.

15. Convenția europeană privind compensarea victimelor infracțiunilor violente (Strasbourg, 24 noiembrie 1983);

16. Recomandarea nr. R(85)11 privind poziția victimei în cadrul dreptului penal și al procedurii penale;

Resurse

1. Proiectul TACT, un model de referire transnațională – OIM Misiunea în Franța <https://www.iomfrance.org/tact/>

2. Linii directoare pentru dezvoltarea unui mecanism transnațional pentru persoanele traficate în Europa – TRM-EU/ Guidelines for the Development of a Transnational Referral Mechanism for Trafficked Persons în Europe: TRM-EU – ICMPD, Department for Equal Opportunities – Presidency of the Council of Ministers Italy

3. Mecanismul național de referire și sprijin pentru persoanele traficate în Bulgaria/National Mechanism for Referral and Support of Trafficked Persons în Bulgaria - Comisia Nationala pentru Combaterea Traficului de Persoane, Asociația Animus, LaStrada International

4. Linii directoare în identificarea primară a victimelor traficului în Europa – ghid și broșuri realizate în cadrul proiectului Euro TrafGuID

5. Drepturile de care beneficiază victimele traficului de persoane în UE – Comisia Europeană https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/eu_rights_of_victims_of_trafficking_ro_1.pdf

6. Monitorizarea programelor de reintegrare pentru victimele traficului de persoane. Un manual al TVRP – Programul de (re) integrare pentru victimele traficului de persoane /Monitoring Anti-Trafficking Reintegrations Programmes. A manual – TVRP –Trafficking Victims Re/Integration programme - Rebecca Surtees, Institutul Nexus, 2010

7. Mecanismele naționale de referire – eforturi comune pentru protejarea drepturilor persoanelor traficate. Un ghid practic/ National Referral Mechanisms - Joining Efforts to Protect the Rights of Trafficked Persons – A Practical Handbook OSCE /ODIHR

8. Module de instruire pentru combaterea traficului de persoane, Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) - editat în cadrul programului "Consolidarea asistenței pentru victimele traficului în România", 2009-2010

9. www.anitp.mai.gov.ro

10. www.eur-lex.europa.eu

11. www.ec.europa.eu

12. www.legislationonline.org

13. www.unodc.org

14. www.conventions.coe.int

15. www.gaatw.net

Contacte ale partenerilor naționali și transnaționali în implementarea MNIR și TRM

Coordonatorul național al politicilor anti-trafic:

• Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane (ANITP): Str. Ion Câmpineanu nr.20, etaj 5, Sector 1, București, România Telefon: +4021 311 89 82 +4021 313 31 00, hotline: 0800 800 678 (gratuit în România), web: www.anitp.mai.gov.ro, email: anitp@mai.gov.ro

Parteneri instituționali:

• Inspectoratul General pentru Imigrări (IGI): Sediul central: str. Lt. Col. Marinescu C-tin, nr. 15A, Sector 5, București; Telefon: 021 410 99 40; Email: igi@mai.gov.ro; web: <http://igi.mai.gov.ro/>

• Inspectoratul General al Politiei Romane (IGPR): Str. Mihai Voda, nr. 6, sector 5, București, Telefon: 021 208 25 25;

web: <https://www.politiaromana.ro/>

• Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT): Calea Griviței nr. 24, sector 1, București, telefon: 021 311 97 18; e-mail: diicot@mpublic.ro web: <http://www.diicot.ro>

• Poliția de Frontieră Romană: Bulevardul Geniului nr. 42C, Sector 6, cod 060117, București; Telefon: 021 316 25 98; 021 318 25 98, e-mail: pfr@igpf.ro, web: <https://www.politiadefrontiera.ro/>

• Ministerul Afacerilor Externe (MAE): Aleea Modrogan nr. 14, sector 1, București; Telefon: +40 21 319 21 08 ; +40 21 319 21 25; e-mail: ; web: <http://mae.ro/> Departamentul consular: Aleea Alexandru nr. 24, sector 1, București; Telefon: +40 21 319 68 70; E-mail: drco@mae.ro

• Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adoptie (ANPDCA): Bulevardul G-ral Gheorghe Magheru nr. 7, Sector 1, București;

Telefon: 021 315 36 33, 021 315 36 30, e-mail: office@anpfdc.ro; web: <http://www.copii.ro/>

• Direcția Generală de Asistență Socială a Municipiului București (DGASMB): Strada Foișorului nr. 56-58, sector 3, București; Telefon:

021 314 23 15;

E-mail: dgas_mb@yahoo.co.uk ; web: <https://dgas.ro>

Organizații interguvernamentale, internaționale

- Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)

România București, Tel: +40 21.211.45.65; <http://oim.ro>

- Întitul Comisariat al Națiunilor Unite în România UN House, Bd. Primăverii 48A, sector1 ,București, România; Tel.: + 40 21 201 7872 / 73; E-mail: rombu@unhcr.org; web: <http://www.unhcr.org/ro/contact>

Organizații neguvernamentale furnizori de servicii de protecție și asistență pentru victimele traficului de persoane

- ADPARE: București, tel: 021 253 29 04, e-mail: adpare@adpare.eu; web: www.adpare.ro

- Asociația FREE: București, Tel: 0767055502; e-mail: asociatiaFREE@gmail.com; web: <http://www.asociatiafree.org/>

- Asociația Touched România: București, Tel: 021 211.56.51; 031 405.77.61, e-mail:

web: <http://touchedromania.org/>

- Asociația Solwodi: București, Tel:021 332 50 20; e-mail: secretariat@solwodi.ro; web: <http://solwodi.ro/>

- Asociația CARUSEL: București; Tel/Fax: 004 031 425 78 97; E-mail: office@carusel.org; www.carusel.org

- Arca – Forumul Roman pentru Refugiați și Migranți București, tel: 021 252 73 57; e-mail: office@arca.org.ro ;

Web: <http://www.arca.org.ro/>

- Fundația „People to People”: Oradea, tel: (+40) 359411700; e-mail: nicugal@people2people.ro;

web: <http://www.people2people.ro/index.php>

- „Generație tânără”: Timișoara, tel: +40 256 282 320; e-mail: office@generatietanara.ro;

web: <http://www.generatietanara.ro/en/>

- Fundația „Pro Prietenia”: Arad, tel: +40 257 210 606, e-mail:

contact@proprietenia.ro;

web: <http://proprietenia.ro/>

- Institutul Est-European de Sănătatea Reproducerii: Târgu Mureș, tel: 0265 255532, 0265 255931; e-mail: office@eerh.org

- Fundația „Micu Bogdan”: Brașov, tel:+40-368-453781; e-mail: office@fundatiamicubogdan.ro ;

web: <http://fundatiamicubogdan.ro>

- Asociația „Betania”: Bacău, Tel: +40 234 206016; e-mail: office@asociatiabetania.ro; Web: www.asociatiabetania.ro

- Asociația Alternative Sociale: Iași, Tel: +40 332 407 178; e-mail: office@alternativesociale.ro; web: <http://www.alternativesociale.ro>

- Asociația PRO REFUGIU: București, tel:0732.623.218, e-mail:office@prorefugiu.org; web: www.prorefugiu.org

- Asociația Ecumenică a Bisericilor din România—AIDRom București, Tel. : +4.021.212.48.68; E-mail: aidrom@gmail.com, et@aidrom.eunet.ro; web: <http://www.aidrom.ro/contact/>

- Asociația Reaching Out România: Pitești, Tel: 0745 856 235 e-mail: reachingoutrom@yahoo.com; office@reachingout.ro; web: <http://www.reachingout.ro/contact/>